

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՄԱՐԱՆԻ

ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՅՈՒՂԻ

ՏԱՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

«ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅՈՒՆ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՄԱՍՆԱԳԻՐԸ

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության թվանիշը	«Զբոսաշրջություն» 101501.00.6
2. Բուհը	«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի հջոանի մասնաճյուղ
3. Ծրագրը հավատարմագրված է	–
4. Շնորհվող որակավորումը	Զբոսաշրջության բակալավր
5. Ծրագրի մեկնարկի ուսումնական տարին	2024-2028
6. Ուսումնառության լեզուն	Գրական հայերեն
7. Ուսուցման ձևը	Առկա

8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները

Ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա ՀՀ եռաստիճան միջնակարգ ընդհանուր կամ դրան համարժեք այլ կրթություն /նախնական մասնագիտական կամ միջին մասնագիտական/: Ընդունելությունը կատարվում է ըստ ՀՀ կառավարության հաստատած Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության կարգի:

Այլ մասնագիտությամբ բակալավրի կամ համարժեք որակավորում ունեցող դիմորդների ընդունելությունը կատարվում է առանց ընդունելության քննությունների: Այս դեպքում դիմորդը միանգամից ընդունվում է կրթական ծրագրի երկրորդ կուրս:

9. Ծրագրի նպատակները

Ծրագիրը նպատակ ունի պատրաստել զբոսաշրջության գծով մասնագետներ, որոնք ունակ կլինեն՝

- մշակելու զբոսաշրջության զարգացման, կազմակերպման սկզբունքներ և ռազմավարական ծրագրեր,
- իրականացնելու պրակտիկ մասնագիտական գործունեություն զբոսաշրջության ոլորտում,
- իրենց տեսական գիտելիքներով և գործնական կարողություններով ու հմտություններով բավարարելու զբոսաշրջության ոլորտի զարգացման արդի միտումներին և պահանջներին:

10. Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները

A. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

- պարզաբանելու զբոսաշրջության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, տեսությունները,
- մեկնարանելու զբոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,
- բացահայտելու զբոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,
- վերլուծելու զբոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարածական աշխարհագրությունը,
- գնահատելու զբոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը, նշանակությունը,
- տարրերակելու զբոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն):

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

1. իրականացնելու գրուաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,
2. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,
3. գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները,
4. իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ գրուաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,
5. ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրուաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման քարձը կուլտուրա:

Գ. Ըստհանրական (փոխանցելի) կարողություններ

Այս ծրագրի հաջող ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:
2. Մայրենի և որեւէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:
3. Դահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
7. Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:
8. Կիրառելու ՏՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:
9. Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսուրելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և սարքեր լուծումներ առաջարելու համար:

11. Ծրագրի ուսումնական պլանը

Կցված է

12. Ուսումնական պլանի քարտեզը

Կցված է

13. Գնահատման ձևեր

- ստուգարքներ,
- ընթացիկ քննություններ,
- հետազոտական աշխատանքների կատարում,
- խնդուրույն աշխատանքների կատարում,
- եզրափակիչ քննություններ,
- ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն:

14. Շրջանավարտների ապագա կարիերայի հնարավորությունները

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են աշխատանքի անցնել հետևյալ ոլորտներում՝

- ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարությունում,
- Զբոսաշրջության պետական կոմիտեում,
- հասարակական առևտուրի, սննդի և սպասարկաման ոլորտի ձեռնարկություններում,
- ներքին, ներգնա և արտագնա զբոսաշրջության ձեռնարկություններում,
- զովագոյային գործակալություններում,
- հյուրանոցներում և այցելուների տեղաբաշխման այլ հաստատություններում,
- միջազգային օդանավակայաններում և երկարուղային կայարաններում:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են զբաղեցնել հետևյալ պաշտոնները,

- սպասարկման և զբոսաշրջության ոլորտներում որպես զարգացման ռազմավարական քաղաքականության և ծրագրերի նախագծող, իրագործող-կազմակերպող, խորհրդատու-մասնագետ,
- հյուրընկալության, հասարակական առևտուրի, սննդի և սպասարկաման ոլորտի ձեռնարկություններում՝ գործադիր տնօրեն, մենեջերներ,
- զովագոյային գործակալներ,
- զբոսաշրջային ծառայությունների և փաթեթների մշակողներ և կազմակերպիչներ,
- զբոսավարներ և էքսկուրսավարներ:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են շարունակել իրենց ուսումը մագիստրատուրայում:

15. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսները և ձևերը

Ուսումնառության գործընթացում օգտագործվում են հետևյալ օժանդակ ռեսուրսները.

- Ժամանակակից սարքավորումներով և ծրագրային միջոցներով ապահովված լսարաններ,
- առցանց դասախոսություն /ավանդական և ինտերակտիվ/,
- էլեկտրոնային ռեսուրսներ:

16. Կրթական չափորոշիչները կամ ծրագրային կողմնորոշիչները, որոնք օգտագործվել են ծրագիրը մշակելիս

- ԵՊՀ ԻՍ 2022-2026. թթ.զարգացման ռազմավարական ծրագիր,
- Բարձրագույն և հետբուհական կրթության մասին ՀՀ օրենքը,
- Հայաստանյան և այլ բուհերի համապատասխան կրթական ծրագրերի բենշմարքինգ,
- ԵՊՀ «Սերվիս» կրթական ծրագիր,
- Մոսկվայի Լոմոնտոսովի անվան պետական համալսարանի «Զբոսաշրջություն» կրթական ծրագիր, 2007թ.,
- ԱՄՆ, Ռոչեստերի տեխնոլոգիական ինստիտուտի բակալավրի ծրագիր. 2008-2009թթ.,
- ԱՄՆ, Դելիվերի պետական համալսարան, «Հյուրընկալության և տուրիզմի կառավարման» բակալավրի ծրագիր 2010-2011թթ.:

17. Լրացուցիչ տեղեկատվություն ծրագրի վերաբերյալ

«Զբոսաշրջություն» ԿԾ-ը կազմելիս հաշվի են առնվել ՀՀ-ում ընդունված տարրեր կանոնակարգեր, կրթական ծրագրեր, վերապատրաստման նախագծեր, ԵՊՀ «Տուրիզմի կառավարման և մշակութաբանության» ամբիոնում կատարվող քննարկումների արդյունքներ, հաշվի է առնվել նաև «Զբոսաշրջության համաշխարհային կազմակերպության» և «Զբոսավարների միջազգային ասոցիացիա»-ի կանոնակարգերը: Ծրագրի նպատակների հաջող իրականացմանը կնպաստեն նաև ԵՊՀ ԻՍ-ում գործող «Տավուշի Տուրիզմի զարգացման և հետազոտության կենտրոն»-ը:

18. ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱԿԱԶՄԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ

1. Ընդհանրական կարողություններ

Դասավանդման/մանկավարժական

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ներկայացնելու դասընթացի նպատակները և խնդիրները, մեկնաբանելու և պարզաբանելու դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները և դրանց կապն ու համապատասխան կրթական ծրագրի վերջնարդյունքների հետ,
- կիրառելու դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման ժամանակակից մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ,
- կիրառելու ուսանողներին մոտիվացնող և նրանց ակտիվությունը խրախուսող մեխանիզմներ և մեթոդներ,
- սահմանելու կրթական ընդհանուր նպատակ և շանքեր ներդնելու դրա իրականացման ուղղությամբ,
- զարգացնելու ոսանողների վերլուծական, փաստերն ու իրողությունները ընդհանրացնելու, երևույթները համակողմանիորեն գնահատելու, եզրակացություններ կատարելու և տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողությունները,
- կազմելու դասընթացի փաթեթ:

Հետազոտական

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- իրականացնելու գիտահետազոտական աշխատանքներ,
- վերլուծելու մանկավարժական սեփական գործունեության արդյունավետությունը,
- կիրառելու միջառարկայական և համալիր հետազոտությունների մեթոդաբանություններ,
- ճիշտ ընտրելու և համադրելու հետազոտությունների իրականացման և կիրառվող ուսուցման մեթոդները:

Հաղորդակցման

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ուսանողի հետ հաստատելու միջանձնային և կառուցողական հարաբերություններ,
- արդյունավետ պլանավորելու դասընթացը և դասապրոցեսը, կառավարելու լսարանը, բոլոր ուսանողներին դարձնելու ուսումնական գործընթացի ակտիվ մասնակիցներ,
- հաղորդակցվելու որևէ օտար լեզվով,
- պահպանելու մանկավարժական և մասնագիտական էթիկայի կանոնները,
- պահպանելու բարձրագույն կրթության ոլորտի իրավական նորմերը:

ՏՏՏ կիրառության

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ուսումնական գործընթացում ազատ կիրառելու համակարգչային հիմնական ծրագրերը (MS Office փաթեթ՝ Word, Excel, Power-Point, Internet, e-mail),
- պատրաստելու և ներկայացնելու լուսացուցադրություններ,
- օգտագործելու առցանց ուսուցման տեխնոլոգիաներ,
- կիրառելու Moodle հարթակը դասապրոցեսը իրականացնելու համար:

2. Մասնագիտական կարողություններ

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ներկայացնելու և մեկնաբանելու դասավանդման ոլորտի հիմնախնդիրները և ուսումնասիրության ժամանակակից մեթոդաբանական հիմքերը,
- սահմանելու դասավանդվող դասընթաց(ներ)ի հիմնական հասկացությունները, ուսումնասիրության հայեցակարգային մոտեցումները,
- ուսուցման գործընթացում ստեղծելու միջառարկայական կապեր,
- ձեսակերպելու դասավանդվող առարկայի ոլորտում խնդիրներ, ընտրելու անհրաժեշտ ուսումնական նյութեր և ուսուցման միջոցներ,
- կիրառելու ոլորտի խնդիրների ուսումնասիրման մեթոդական առաջավոր փորձը և որուսորելու ստեղծագործական մոտեցումներ:

3. Ընդհանուր պահանջներ

Գիտական գործունեություն

- Որակավորման կամ գիտական աստիճանի առկայություն դասավանդվող դասընթացի/մոդուլի ոլորտում:
- Գիտական աստիճանի և կոչման առկայություն/ցանկալի է բակալավրատում, պարտադիր՝ մագիստրուրայի համար / :
- Հետազոտական աշխատանքների առկայություն մանկավարժության կամ դասավանդվող դասընթացի /մոդուլի ոլորտում:
- Մասնակցություն հանրապետական և միջազգային գիտաժողովների:

Գիտամանկավարժական կամ պրակտիկ աշխատանքի փորձ

- Գիտական կամ մանկավարժական աշխատանքի փորձառություն՝ բացի «դասախոս» տարակարգի համար (նվազագույնը 3 տարի):
- Մասնակցություն որակավորման բարձրացման դասընթացներին վերջին 5 տարիների ընթացքում:
- Մասնագիտական պրակտիկ գործունեության փորձառություն /ցանկալի է/:

«ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅՈՒՆ» ԾՐԱԳՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋԱՄՐՑՈՒՆՔՆԵՐԸ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ	
Ա1	Դարզարանելու գրոսաշրջութան հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, տեսությունները:	Գ1	Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:
Ա2	Մեկնաբանելու գրոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը:	Գ2	Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիցով փաստարկված և հատակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:
Ա3	Բացահայտելու գրոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում:	Գ3	Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
Ա4	Վերլուծելու գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը:	Գ4	Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպատելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:
Ա5	Գնահատելու գրոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը, նշանակությունը:	Գ5	Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:
Ա6	Տարբերակելու գրոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին մուտքումները դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութարանական, աշխարհագրական և այլն):	Գ6	Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:
		Գ7	Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:
		Գ8	Կիրառելու SՀՀ-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:
		Գ9	Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսնորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մուտքում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջարկելու համար:

Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ

F1	Իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում:	F4	Գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսներ ու ենթակառուցվածքները:
F2	Իրականացնելու գրոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում:	F5	Ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրոսաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա:
F3	Կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ:		

«ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅՈՒՆ» ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՏԻ ՔԱՐՏԵԶՈՒ

	Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Սողուկի թվանիշը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները																			
			U1	U2	U3	U4	U5	U6	F1	F2	F3	F4	F5	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Q7	Q8	Q9
1.	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	0302/B01								+					+	+						
2.	Ֆիզդաստիարակություն	0001/ B02														+	+					
3.	Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	0302/B03									+				+				+			
4.	Ռուսաց լեզու-1	0305/B04															+				+	
5.	Ֆիզդաստիարակություն	0001/ B05															+	+				
6.	Ռուսաց լեզու-2	0305/ B06														+				+		
7.	Հայոց պատմություն -1	0304/B07							+												+	
8.	Ֆիզդաստիարակություն	0001/ B08															+	+				
9.	Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	0105/ B09																+	+	+		
10.	Հայոց պատմություն -2	0304/B10					+													+		
11.	Ֆիզդաստիարակություն	0001/ B11																				
12.	Փիլիսոփայություն	0304/ B12								+	+									+		
13.	Անգլերեն-1	0305/ B13															+	+			+	
14.	Ֆրանսերեն-1	0305/ B13															+	+			+	
15.	Քաղ. պաշտպան. և արտակարգ իրավիճ. բնակչ. առաջին բուժօգն.	0001/B14																	+			+
16.	Անգլերեն-2	0305/ B15															+	+				+
17.	Ֆրանսերեն-2	0305/ B15															+	+				+
18.	Բարոյագիտության հիմունքներ	0303/ B16														+		+	+			
19.	Գործարարության հիմունքներ	0201/ B16				+					+	+										
20.	Իրավունքի հիմունքներ	0304/ B16		+						+								+				
21.	Քաղաքացիության հիմունքներ	0304/B16			+													+	+			
22.	Կրոնագիտության հիմունքներ	0304/ B16			+													+				
23.	Մշակութարանության հիմունքներ	0202/ B16						+								+		+				
24.	Տրամաբանության հիմունքներ	0304/ B16										+								+		+
25.	Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	0303/ B16								+		+										
26.	Հոգեբանության հիմունքներ	0303/ B16																+	+			
27.	Անգլերեն-3	0305/ B17	+														+				+	

58.	"ՀԲ" Գյուղական և Էկոլոգիական գրոսաշրջություն	0202/ B40			+ + + +																
59.	Զբոսաշրջային նախագծում	0202/ B41			+ +			+ +													
60.	Հայաստանի բնական և պատմաճարտարապետական հուշարձանները	0202/ B42			+ +						+ +										
61.	Հյուրանոցային և ռեստորանային մարքեթինգ	0202/ B43						+ +			+ +										
62.	Գնագորյացումը գրոսաշրջության ոլորտում	0201/ B44					+ +			+ +							+ +				
63.	Ուսումնական պրակտիկա	0202/ B45								+ +											+
64.	Ավարտական աշխատանք	0202/ B46		+ + + + +			+ + +										+ +				
65.	Մասնագիտական պրակտիկա	0202/ B47		+ +			+ +		+ +		+ +						+ +				
66.	Անիմացիոն ծառայությունները գրոսաշրջության մեջ	0202/ B49			+ +					+ +							+ +				
67.	Ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաները գրոսաշրջության մեջ	0202/ B49					+ +										+ +				
68.	Միջազգային գրոսաշրջություն	0202/ B49		+ +						+ +											
69.	Ծրագրային գրոսաշրջություն	0202/ B50						+ +									+ +				
70.	Հայ և համաշխարհային արվեստ	0202/ B50				+ +					+ +						+ +				
71.	Հնագիտության հիմունքներ	0304/ B50		+ +													+ +				
72.	PR և զովագործություն	0202/ B51			+ +			+ +													
73.	Զբոսաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդներ	0202/ B51		+ +		+ +															
74.	Զբոսաշրջային ռեսուրսագիտություն	0202/ B51				+ +					+ +										
75.	Հայկական սփյուռքի աշխարհագրություն	0202/ B51			+ +		+ +				+ +										
76.	Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրություն	0201/ B51										+ +					+ +				
77.	Տուրիստական ծառայությունների ստանդարտացում սերտիֆիկացում և	0202/ B51		+ +													+ +				
78.	Ավարտական աշխատանք	0202/ B52		+ + + + +			+ + +										+ +				
79.	Ուսումնական պրակտիկա	0202/ B53								+ +											+
80.	Մասնագիտական պրակտիկա	0202/ B54		+ +			+ +		+ +		+ +						+ +				

«ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅՈՒՆ» ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ

Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Կրթական մերժություն	Ուսումնական քեռնվածությունը, ժամ										Կիսամյակներ								Գնահատման ձևը
							1	2	3	4	5	6	7	8						
		Ենթ.	Լու.	Դաս.	Դաս/	Հանդ.	Կիր.	Լուժ.	Կիր.	Լուժ.	Կիր.	Լուժ.	Կիր.	Լուժ.	Կիր.	Լուժ.	Կիր.	Լուժ.		
ԸՆԴԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ	27	810	390	0		0	420	6	6	6	6	6	6	6	3	2	0	0	0	Ստ.
Պարտադիր դասընթացներ	23	690	330			0	360	6	6	6	6	4	4	4	3	2	0	0	0	Ստ.
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	2	60	30			30	0	30	2	2										Ստ.
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-2	2	60	30			30	0	30			2	2								Ստ.
Հայոց պատմություն -1	2	60	30	15	15	0	30					2	2							Ստ.
Հայոց պատմություն -2	2	60	30	15	15	0	30					2	2							Ստ.
Օտար լեզու-1	2	60	30			30	0	30	2	2										Ստ.
Օտար լեզու-2	2	60	30			30	0	30			2	2								Ստ.
Ոուսաց լեզու-1	2	60	30			30	0	30			2	2								Ստ.
Ոուսաց լեզու-2	2	60	30			30	0	30			2	2								Ստ.
Քաղ. պաշտպան. և արտակարգ իրավիճ. բնակչ. առաջին բուժօգն.	2	60	30	10	20	0	30	2	2											Ստ.
Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	2	60	30	30		0	30					2	2							Ստ.
Փիլիսոփայություն	2	90	30	30		0	60								3	2				Ստ.
Ֆիզիաստիարակություն	0	30	30			30			0	2	0	2	0	2	0	2				
ԸՆԴԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ (ԿԱՍՏԸՏՐԱԿԱՆ 4)	4	120	60			0	60				2	2	2	2						Ստ.
Բարյագիտության հիմունքներ		60	30			30					2	2								
Գործարարության հիմունքներ						30														
Իրավունքի հիմունքներ						30														

Քաղաքագիտության հիմունքներ				30																	
Կրոնագիտության հիմունքներ				30																	
Մշակութաբանության հիմունքներ				30																	
Տրամաբանության հիմունքներ				30																	
Սոցիոլոգիայի հիմունքներ				30																	
Հոգեբանության հիմունքներ				30																	
Անզերեն-3					30																
Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր				30																	
Կիրառական վիճակագրություն				30																	
Հաղորդակցման հմտություններ				30																	
Մաթեմատիկայի հիմունքներ				30	30																
Մերիագրագիտություն				30																	
Ռուսաց լեզու-3				30																	
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման հիմունքներ				30																	
Քննական և ստեղծագործական մտածողություն				30																	
ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍՍ	213	6390	1980	-		-	441 0	24	16	24	16	24	16	24	16	27	18	30	20	30	10
Պարտադիր դասընթացներ	150	4500	1500	-		-	300 0	24	16	24	16	24	16	24	16	27	18	18	12	6	4
Սոցիալ-տնտեսական աշխարհագրություն	6	180	60	30	30		120	6	4											Առ. եզ. զն.	
Մարդկան և նրա պահանջմունքները	3	90	30	30	15		60	3	2											Առ. ընթ. զն.	
Երկրագիտություն	6	180	60	30	30		120	6	4											Առ. եզ. զն.	
Զբոսաշրջության հիմունքներ	9	270	90	45	45		180	9	6											Եզ զն.	
Հայ ազգագրություն	3	90	30	15	15		60			3	2									Առ. ընթ. զն.	
Տնտեսագիտություն	6	180	60	45	15		120			6	4									Եզ. զն.	
Ռեկրեացիայի աշխարհագրություն	9	270	90	45	45		180			9	6									Եզ. զն.	
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները զբոսաշրջության մեջ	6	180	60	30	30		120			6	4									Առ. եզ. զն.	

(կամընտրական)																				գն.
Անհմացիոն ծառայությունները գրոսաշրջության մեջ	6	180	60	45	15		120											6	4	
Ժամանակի կազմ. տեխ. գրու. մեջ																				
Միջազգային գրոսաշրջություն																				
Մասնագիտական կառուցամաս (կամընտրական)		180	60				120											6	4	
Ծրագրային գրոսաշրջություն	6	180	60	45	15		120											6	4	
Հայ և համաշխարհային արվեստ																				
Հնագիտության հիմունքներ																				
Մասնագիտական կառուցամաս (կամընտրական)	12	360	120				240											12	24	
PR և գովազդը տուրիզմում		360	120		15		240											12	24	Առ. Ընթ. Գն.
Զբու. ծառ. կազմ. մեթոդներ					45	15														
Զբոսաշրջային ռեսուրսագիտություն					45	15														
Հայկական սփյուռքի աշխարհագրություն					45	15														
Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրություն					45	15														
Տուրիստական ծառայությունների ստանդարտացում և սերտիֆիկացում					45	15														
Հարակից կրթական ծրագրերից ընտրվող դասընթացներ	12	360	60	60			120											1	8	Եզ.գ ն.
Հարակից դասընթաց - 1	6	180	30	30			120											6	4	
Հարակից դասընթաց - 2	6	180	30	30			120											6	4	
Կրթական այլ մոդուլներ	15	450	0	0		0	450											15	0	
Ուսումնական պրակտիկա	3	90					90										3			Առ.
Մասնագիտական պրակտիկա	3	90					90													Առ.
Ավարտական աշխատանք	12	360					360											12		Առ. ընթ.

ԸՆԴԱՄԵՆԸ	240	6960	2460						462 0	30	22	30	22	30	22	30	20	30
Կրթական մոդուլների քանակը										7	7	7	7	6	5	5	5	49

**«ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅՈՒՆ» ԾՐԱԳՐԻ
ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐ**

1.0302/B01	2.Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -1	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/ շաբ.	5.0/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգաքք	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել խոսքը, նրա դրսեորման ձևերը, ուղղախոսական ու արտասանական նորմերը, խոսքի բաղադրիչների կապակցման միջոցները, խոսքի մասերի գործածության յուրահատկությունները, գրագրության ձևերը և խոսքային էթիկան, կառուցել արտահայտիչ ու ներգործուն գրավոր ու բանավոր խոսք:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ուսուցանել խոսքի մշակույթի ընդհանուր օրինաչափությունները, լեզվական և գրական նորմերը, հնչյունական, բառային և քերականական մակարդակներն ու նրանց կիրառության յուրահատկությունները,		
2. ձևավորել ու մշակել գրական խոսքի բարձր ճաշակ ու մշակույթ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու խոսքի ընդհանուր հատկանիշները, դրսեորման ձևերը, սահմանելու և ձիշտ կիրառելով լեզվական և հնչյունական-արտասանական, ուղղախոսական նորմերը,		
2. ձևավորելու բանավոր խոսքի և գրավոր խոսքի բարձր մակարդակ՝ ձիշտ և տեղին կիրառելով լեզվական տարրեր իրողությունները (բառապաշտի շերտեր, ձևահմատային խմբեր, դարձվածքներ և այլն),		
3. սահմանելու, բացատրելու գրական, լեզվական, ոճական նորմաները, որոնք կիրառելի են ժամանակակից հայերենում:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կառուցելու հարուստ բառապաշտիով, շարահյուսորեն ձշգրիտ կապակցված գրավոր և բանավոր խոսք:		
2. գործառելու գրագրության ձևերը, ուղղախոսության և արտասանվածքի նորմերը բանավոր խոսքում:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,		
2. աշխատելու թիմում:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,		
Գ2. մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն,		
Գ3. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. քննարկում /բանավեճ		
2. համագործակցային աշխատանք		
3. մտագրոհ		
4. վերլուծական մեթոդ		
5. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ		
6. գրավոր մեթոդ		
7. բացատրական մեթոդ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգաքքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.		

Թեմա 1. Խոսքի մշակույթ առարկան, նպատակը և խնդիրները: Խոսքի դրսերման ձևերը: Լեզվական նորմ: Թեմա 2. Հնչյունական /արտասանական/ մակարդակ: Գրագրության ձևեր:
Թեմա 3. Բառային մակարդակ: Թեմա 4. Քերականական մակարդակ: Զնաբանություն: Թեմա 5. Շարահյուսություն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, ԵՊՀ, Եր., 2014:
- Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, ԵՊՀ, Եր., 2015:
- Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու/Զնաբանություն/, Եր., 2002:
- Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003:
- Եզեկյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր, 2003:
- Մարգարյան Ա., ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1997:

1.0001/ B02	2.Ֆիզդաստիարակություն	3.0 ECTS կրեդիտ
4.0 ժամ/շաբ.	5.0/0/0	
6.1-ին , 2-րդ կիսամյակներ	7.Սոուզարք	
8.Դասընթացի նպատակն է հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակլիմայական պայմանները և ուսանողների ֆիզիկական զարգացման ու շարժողական ընդունակությունների առանձնահատկությունները՝ ուսանողների մոտ ձևավորել սոցիալապես անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների ծավալը լիարժեք ֆիզիկական պատրաստություն ստանալու, ամենօրյա կյանքի ու կրթության պահանջները ապահովելու և շարունակելու վերաբերյալ: Կարևորելով ուսանողների գիտակցական մակարդակի բարձրացումը դասընթացը նպատակ ունի.		
<ul style="list-style-type: none"> ապահովել երիտասարդ սերնդի կրթադաստիարակչական գործնթացը, նպաստել ուսումնառողջության առողջական վիճակի բարելավմանը, բարձրացնել ֆիզիկական դաստիարակության դերն ու նշանակությունը, պարապմունքները դարձնել ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման միջոց, կենսաձևում արմատավորել ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես առողջ ապրելակերպի միջոց, նպաստել սովորողների մտավոր, հոգևոր և ֆիզիկական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացմանը, բարձրացնել նրանց մտավոր և ֆիզիկական աշխատունակությունը և պատրաստվածությունը, զարգացնել ուսանողների ֆունկցիոնալ և շարժողական ընդունակությունները, ձևավորել նրանց մոտ արագաշարժություն, ուժ, ձկունություն, դիմացկունություն, ձարպկություն, կոռորդինացիա և այլն: 		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ul style="list-style-type: none"> հասնել նրան, որ ուսանողները կարևորեն ֆիզիկական դաստիարակության սոցիալական դերն ու նշանակությունը անձի զարգացման և նրա մասնագիտական գործունեության պատրաստման հարցում, ուսանողներին հաղորդել հիմնարար գիտելիքներ առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքների վերաբերյալ, ուսանողների մոտ ձևավորել համամարդկային զարգափարներ, բարոյական և կամային հատկանիշներ, կարգապահություն, աշխատափրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում, ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելագործման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք, ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ: 		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- սահմանելու անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները,
- բարկելու կոփման կանոնները և բացատրել դրանց նշանակությունը,
- ներկայացնելու ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքների ժամանակ անվտանգության պահպանման կանոնները,
- ներկայացնելու առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքները,
- առանձնացնելու վնասակար սովորությունները և բացատրել դրանց կործանարար ազդեցությունը անձի մտավոր և ֆիզիկական զարգացման վրա:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- կատարելու նորմատիվներին համապատասխան ֆիզիկական վարժություններ (ակրոբատիկ վարժություններ, վազք, հեռացատկ):
- ցուցաբերելու շարժողական ընդունակություններ ու ֆունկցիոնալ կարողություններ ուսուցանվող մարզաձևերում:
- ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- աջակցելու կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս անցկացվող մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի ու սպորտային միջոցառումների կազմակերպմանը,
- դասընթացի ժամանակ կազմակերպելու թիմային մրցախաղեր տարբեր սպորտաձևերից,
- կազմելու իր և ընկերների առողջ կենսակերպի ապահովման ուսումնամարզական պարապմունքների պլան:

10. Դասընթացը ձևավորում է կյրական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ .
 - տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ),
 - մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
 - ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
 - անհատական և խմբակային լրացնցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ),
 - խնդնություն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ),
- արտառուսումնական պարապմունքներ.
 - ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում,
 - վերականգնողական միջոցառումների իրականացում,
 - մասնակցություն պարապմունքների ըստ նախընտրած մարզաձևերի,
 - խնդնություն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով,
 - մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումների բուհում,
 - մարզաառողջարարական ճամբարների կազմակերպում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ստուգարքը համարվում է հանձնած, եթե ուսանառողը ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

1-ին կիսամյակ՝ աշնանային

Թեսա 1. Ֆիզիակական դաստիարակություն, նրա դերն ու նշանակությունը ընդհանուր կրթական համակարգում: Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի հիգիենիկ հիմունքները: Անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները: Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային քայլք: **Թեսա 2.** Մարմնի կրիման կանոնները և դրանց նշանակությունը: Վազք: Վազքի տեխնիկայի ուսուցում: Վազք. փոփոխական արագությամբ, արգելքների հաղթահարումով, 60 մ /ցածր մեկնարկից/, 500 մ /աղջկներ/, 1000 մ /տղաներ/: Հեռացատկ: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում: Հեռացատկ տեղից: **Թեսա 3.** Սպորտային խաղերի դերն ու նշանակությունը ուսանողի մտավոր և ֆիզիկական դաստիարակության, ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման գործում: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում, գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձեռքով: Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոնների ուսուցում: Գնդակի վարում և փոխանցում 2 ձեռքով: Զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկայի ուսուցում: **Թեսա 4.** Ուսանողի առողջ կենցաղավարության հիմունքները, նրա արդյունավետության չափանիշները, պայքարը բացասական երևոյթների դեմ: Երկկողմանի խաղ (վոլեյբոլ, բասկետբոլ):

2-րդ կիսամյակ՝ զարնանային

Թեսա1. Ընդհանուրֆիզիկական և սպորտային պատրաստության դերը ֆիզիկական դաստիարակության գործում: Շարժողական ընդունակությունների կատարելագործման հիմունքները: Մարմնամարզություն: Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պառկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնծի երկարությամբ: **Թեսա2.** Ֆիզիկական բեռնվածության ծավալը ուսանողական տարիքում, նրա միջոցով ֆիզիկական զարգացման և մարմնակազմության հնարավորություններն ու շտկման պայմանները: Մարմնամարզություն: Մարզանստարանի վրա հենում պառկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: **Թեսա 3.** Ինքնուրույն պարապմունքների մեթոդական հիմունքները, նրանց ձևերը և տարիքային և սեռային առանձնահատկությունները: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. վերևից սկզբնահարվածի տեխնիկայի ուսուցում: Սպորտային խաղեր փետրագնդակ, սեղանի թենիս. տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ուսուցում: Սպորտային խաղ բասկետբոլ. գնդակին տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում, պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում, գնդակի նետում զամբյուղի մեջ: **Թեսա 4.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Հարձակողական հարվածի տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում: Խաղի պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում: Երկկողմանի խաղ: **Թեսա 5.** Ինքնուրույն պարապմունքների հիգիենան և ինքնահսկումը: Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական վազք: Կարճ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելքների հաղթահարումով (աղջկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Երկար վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները: Վազք 500 մ (աղջկներ), 1000 մ (տղաներ): Հեռացատկ: Հեռացատկ տեղից՝ զույգ ոտքերի հրումով:

Թեսա 6. Մասնակցությունը սպորտային մրցումների, նրանց ֆիզիկական և հոգևոր դաստիարակչական նշանակությունը: **Թեսա 8.** Ստուգաբրային ձևերի նախապատրաստում:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Սամվելյան Լ., Պետրոսյան Գ., Թումանյան Հ., Գրիգորյան Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Եր., 2007:
2. Ազիզյան Գ., Վանեսյան Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավազյան Է., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բարայան Հ., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բարասյան Մ., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյախչյան Գ., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
7. Թումանյան Հ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման

մեթոդիկան, Եր., 2002:
8. Մելիքսեթյան Ռ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
9. Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
10. Նահապետյան Ս., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

1.0302/B03	2.Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ հարատացնել ու զարգացնել լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցների յուրացմամբ, գործառական բոլոր ոճերի առանձնահատկությունների իմացությամբ ու անսխալ, գրագետ գործառմամբ, ձևավորել կարողություններ՝ գեղարվեստական խոսքի հնչյունական, բառային ու քերականական առանձնահատկությունները ինքնուրույն մեկնարանելու և արժեուրելուհամար, ծանոթացնել հրապարակային խոսքի ընդհանուր կառուցվածքին և հիմնական հատկանիշներին և կիրառելի դարձնելու սումնական գործընթացներում:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. բացահայտել արտահայտչական և պատկերավորման միջոցների դերը խոսքում, խոսքի գործառական տարրերակների համակարգը /գիտական, պաշտոնական, խոսակցական/, գեղարվեստական և հրապարակային խոսքի խնդիրները, կառուցվածքը, լեզվական առանձնահատկությունները:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու խոսքի արժանիքները,		
2. կիրառելու արտահայտչական և պատկերավորման միջոցները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. լուսաբանելու գործառական ոճերի դասակարգման հիմունքները և ոճերի առանձնահատկությունները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. կառուցելու պատկերավոր և գրագետ խոսքարվեստ, վերացնելու խոսքային անձշուությունները, կունենա խոսքային բարձր էթիկետ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.		
Բ3. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամարանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանակոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. քննարկում /բանավեճ		
2. համագործակցային աշխատանք		
3. մտագրոհ		
4. վերլուծական մեթոդ		
5. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ		
6. գրավոր մեթոդ		

7. բացատրական մեթոդ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Խոսքի արժանիքները: **Թեմա 2.** Խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցներ: **Թեմա 3.** Խոսքի գործառական տարրերակներ /գիտական, պաշտոնական, խոսակցական/: **Թեմա 4.** Գեղարվեստական ոճ: Հրապարակային խոսք:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, ԵՊՀ, Եր., 2014:
- Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, ԵՊՀ, Եր., 2015:
- Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու/Զնաբանություն/, Եր., 2002:
- Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003:
- Եզեկյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003:
- Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1997:

1.0305/B04	2.Ուսուց լեզու-1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, ելնելով հաղորդակցման հիմնական պահանջմունքներից:		
Դասընթացի խնդիրներն են.		
<ol style="list-style-type: none">ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա,վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք,խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները,հասուլ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշտիքին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը,		
2. Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշտ,		
3. Կիրառելու ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կարդալու, պատմելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ճանաչողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլն մասին),		
2. ընկալելու, սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները:		

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճշշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ6.Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. քննարկում /բանավեճ
2. համագործակցային աշխատանք
3. էվրիստիկական մեթոդ
4. մտագրոհ
5. ինդուկտիվ մեթոդ
6. դեղուկտիվ մեթոդ
7. վերլուծական մեթոդ
8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
9. գրավոր մեթոդ
- 10.բացատրական մեթոդ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են

Ստուգարքը անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

12.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հնյունաբանություն: Զայնավորների և բաղաձայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: **Թեմա 2.** Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառի ուղիղ և փոխարերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ, հարանուններ: Դարձվածքներ: **Թեմա 3.** Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջավորություններ, նրանց ուղղագրությունը/: **Թեմա 4.** Ձևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Ածական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Թվական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Еր., изд-во ЕГУ, 2004
2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация Речь., П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Ходжумян Б.С.. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г.
3. Учебные пособия по специальности.

1.0001/B05	2.Ֆիզդաստիարակություն	3.0 ECTS կրեդիտ
4.0 Ժամ/շաբ.	5.0/0/0	
6.3-րդ, 4-րդ կիսամյակներ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակչիմայական պայմանները ձևավորել		

- ուսանողների ֆիզիկական զարգացման, բարոյական և կամային հատկանիշները, կարգապահություն, աշխատափրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում,
- ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելագործման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուտուրայով և

սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք,

- ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- ներկայացնելու մասսայական սպորտի, բարձր նվաճումների սպորտի և ուսանողական սպորտի առանձնահատկությունները, թվարկել սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման փուլերը,
- ներկայացնելու ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգի կառուցվածքը, ունիվերսիարանների և օլիմպիական խաղերի տարբերությունները, թվարկել նրանց դաստիարակչական հատկությունները, ներկայացնել տեղեկություններ օլիմպիական խաղերի և անվանի մարզիկների վերաբերյալ,
- հիմնավորելու կոնկրետ սպորտաձևի ընտրումը կանոնավոր պարապմունքների համար, թվարկել հիմնական սպորտաձևների և ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կիրառման բնութագրերը:
- թվարկելու տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները, մեկնարաններ անհատի վրա դրանց ներգործության բնութագրերը,
- ներկայացնելուարտադրականֆիզիկականկուլտուրայի, արտադրական մարմնամարզության առանձնահատկությունները և մեկնարաններ նրանց անհրաժեշտությունը մասնագիտական գործունեության մեջ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- պահպանելու ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները,
- սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում իրականացնելու օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողություն կիրառելով նրա հիմնական մեթոդները և ցուցանիշները, վարել ինքնավերահսկման օրագիր,
- ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ,
- կատարելու շարժողական գործողություններ ֆիզիկական վարժությունների կատարման մատուցված մեթոդներով և ցուցաբերել նորմատիվներին համապատասխան արդյունքներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- դասախոսի անմիջական հսկողությամբ ուսանողների խմբում իրականացնելու թեմատիկ հանձնարակականի փոխադարձ վերահսկողություն
- աջակցելու ընկերներին թեմատիկ շարժողական գործողությունների, հնարքների կատարման ժամանակ, ներկայացնել իր կարծիքը ընկերների ֆիզիկական պատրաստվածության վերաբերյալ
- վերլուծելու դասախոսի կողմից իրեն և խմբին տրված անհատական և խմբային հանձնարարականների իրականացման արդյունքները,
- կազմակերպելու մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի պարապմունքներ, սպորտային միջոցառումներ կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս,
- կողմնորոշվելու տարբեր իրավիճակներում, ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն վնասվածքների դեպքում

10.Դասընթացը ձևավորում է կյրական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ.
 - տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խորային մեթոդ),
 - մեթոդական-գրքնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
 - ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ),
 - անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ),
 - ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ).
- արտառումնական պարապմունքներ.
 - ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում,
 - վերականգնողական միջոցառումների իրականացում,
 - մասնակցություն պարապմունքներ ըստ նախընտրած մարզաձևերի,
 - ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով,
 - մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումներ բուհում,
 - մարզաառողջարարական ձամբարների կազմակերպում:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ստուգարքը համարվում է հանձնած, եթե ուսումնառողը ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

3-րդ կիսամյակ՝ աշնանային

Թեմա1. Ուսանողական սպորտը, բուհում սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման առանձնահատկությունները: **Թեմա2.** Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային քայլք: **Թեմա 3.** Վազքի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում, վազք փոփոխական արագությամբ, վազք 60 մ, 100 մ /ցածր մեկնարկից/: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Հեռացատկ տեղից, տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Վազք արգելվների հաղթահարումով: Վազք 500 մ /աղջիկներ/, 1000 մ /տղաներ/: **Թեմա 4.** Ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգը, ունիվերսիտադաներ, օլիմպիական խաղեր: Օլիմպիական և օլիմպիական դաստիարակությունը: **Թեմա 5.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ, խաղի կանոնների ամրապնդում, սկզբնահարվածի ուսուցում և ամրապնդում: Գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձեռքով: **Թեմա 6.** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոններիամրապնդում: **Թեմա 7.** Կանոնավոր պարապմունք ների համար սպորտաձևի ընտրման դրդապատճառները և հիմնավորումը: Հիմնական սպորտաձևերի և ֆիզիկական վարժությունների համամակարգերի համառոտ հոգեֆիզիոլոգիական բնութագրերը: **Թեմա 8.** Սպորտային խաղ սեղանի թենիս, խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում: **Թեմա 9.** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ», կանգ թիակների վրա պառկած դրությունից: **Թեմա 10.** Մարմնամարզություն: Ցատկ այծիկի վրայից՝ ոտքերը զատած եղանակով:

4-րդ կիսամյակ՝ գարնանային

Թեմա1. Տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները: Անհատի ֆիզիկական, շարժողական և հոգեկան հատկությունների վրա դրանց ներգործության բնութագրերը: **Թեմա 2.** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պառկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնծի երկարությամբ: Մարզանստարանի վրա հենում պառկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: **Թեմա 3.** Մարզապարապմունքների արդյունավետության հսկողությունը, ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները: **Թեմա 4.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Վերևից սկզբնահարվածի, հարձակողական հարվածի տիրապետման, խաղի պաշտպանության տեխնիկաների ուսուցում և ամրապնդում: **Թեմա 5.** Սպորտային խաղեր փետրազնդակ, սեղանի թենիս, նրանց տեխնիկական և

տակտիկական տարրերի ամրապնդում: **Թեսա 6.** Սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողությունը, նրա հիմնական մեթոդները, ցուցանիշները և ինքնավերահսկման օրագիրը: **Թեսա 7.** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, գնդակին տիրապետելու, պաշտպանության, զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկաների ամրապնդում: **Թեսա 8.** Սպորտային խաղեր վոլեյբոլ և բասկետբոլ: Երկկողմանի խաղ: **Թեսա 9.** Առաջին բուժօգնությունը վնասվածքների դեպքում: **Թեսա 10.** Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական: Կարճ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելվների հայթահարումով (աղջիկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Վազք 500 մ (աղջիկներ), 1000 մ (տղաներ): **Թեսա 11.** Հեռացատկ տեղից գույզ ոտքերի հրումով: **Թեսա 12.** Արտադրական ֆիզիկական կուլտուրա, արտադրական մարմնամարզություն, նրանց նշանակությունը մասնագիտական գործունեության մեջ և նրանց առանձնահատկությունները: **Թեսա 13.** Ստուգարքային ձևերի նախապատրաստում:

14.Հիմնական գրականության ցանկ

1. Սամվելյան Լ., Պետրոսյան Գ., Թումանյան Հ., Գրիգորյան Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր, (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Եր., 2007:
2. Ազիզյան Գ., Վանեսյան Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավագյան Է., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բաբայան Հ., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզիաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բաբայան Մ., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյախչյան Գ., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
7. Թումանյան Հ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկան, Եր., 2002:
8. Մելիքսեթյան Ռ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
9. Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
10. Նահապետյան Ս., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

1.0305/B06	2.Ուսուց լեզու-2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը:

Դասընթացի խնդիրներն են.

1. ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա,
2. վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք,
3. խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները,
4. հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշտիքին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը,
 2. կառուցելու տրամաբանորեն ձիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով,
 3. գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:
- բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ**

- ընտրելու, վերլուծելու և աղապտացնելու տնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջզիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսելի իրավիճակներում արդյունավետ միջմշակութային հաղորդակցման և թարգմանություններ կատարելու նպատակով,
- կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները,
- վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ,
- թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ռուսերեն և հակառակ,
- գանազանելու մասնագիտական հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- գնահատելու, վերլուծելու և գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,
- օգտվելու տեղեկատվական տարրեր աղբյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունը(ներ)ը.

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանակոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- քննարկում /քանավեճ,
- համագործակցային աշխատանք,
- եվրիստիկական մեթոդ,
- մտագրոհ,
- ինդուկտիվ մեթոդ,
- դեդուկտիվ մեթոդ,
- վերլուծական մեթոդ,
- խոսքային կամ բանավոր մեթոդ,
- գրավոր մեթոդ,
- բացատրական մեթոդ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.

Սովորություն անցկացվում է բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

12. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ձևաբանություն: Դերբայ, դերբայական դարձված, ուղղագրությունը: Մակրայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Կապեր, շաղկապներ, մասնիկներ, ձայնարկություններ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: **Թեմա 2.** Շարահյուսություն. Շարահյուսության հիմնական միավորները /բառա-կապակցություն, նախադասու թյանդամներ/: Պարզ նախադասություն, դասակարգումը, նախադասության զլիսավոր և երկրորդական անդամները: Բարդ նախադասություն, դասակարգումը, տեսակները: **Թեմա 3.** Մասնագիտական տեքստ, կառուցվածքը, տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները: **Թեմա 4.** Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները: Գիտական գեկույցների և մասնագիտական ուժերատների կառուցման հիմնական սկզբունքները:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

- Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Еր., изд-во ЕГУ, 2004.
- Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь. П.Б.Балаян, Л.А.Тер-

1.0304/B07	2.Հայոց պատմություն -1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաքք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ ծագումից մինչև 17-րդ դարն ընկած ժամանակահատվածը։ Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք Հայկական լեռնաշխարհի պատմական աշխարհագրության, համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտական բարձր մակարդակով։ Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն ՀՀ քաղաքական լավագույն ապագայի կերտման նպատակով։ Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՝ ճանաչողական, թե՝ կիրառական նշանակություն։		
Դասընթացի իմունիքները.		
1. ձևավորել հստակ պատկերացում հայոց հին և միջնադարյան պետականությունների առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին,		
2. ձևավորել պատմական փաստերը համարելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կորողություն,		
3. ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների հետ տրամաբանական կամ պատճառահետևանքային կապ ապահովելու համար։		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը,		
2. նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները,		
3. ներկայացնելու համապատասխան ժամանակաշրջանում ստեղծված հոգևոր և նյութական մշակույթի արժեքները, լուսաբանելու Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսության, ռազմական և այլ բնագավառներ ու նվաճումները։		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը։		
2. արժենորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում։		
3. արժենորելու ինչպես նախաքրիստոնեական, այնպես էլ քրիստոնեական դարաշրջաններում ստեղծված մեր մշակութային արժեքները։		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. տարբերակելու և գնահատելու մեր պատմության բնորոշ առանձնահատկությունները, ինչը և հնարավորություն կտա քաղաքական կողմնորոշում ունենալու ներկայում և ապագայում,		
2. բանավիճելու։		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.		
Ա5. գնահատելու գրուաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերի, նշանակության գնահատում իրականացնելու կարողություն,		
Գ6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության		

Երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետազա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. ուժերատ
3. անհատական և խմբային առաջարրանքներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սուուզարք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հայաստանը հնագույն շրջանում: **Թեմա 2.** Հայաստանի հին շրջանի պատմությունը. Վանի թագավորությունը /Ք.ա.9-6-րդ դդ/: Երվանդունիների թագավորությունը: **Թեմա 3.** Մեծ Հայքի թագավորության վերելքը Արտաշեայան շրջանում: **Թեմա 4.** Արշակունիների թագավորությունը: **Թեմա 5.** Հայաստանը վաղ միջնադարում: **Թեմա 6.** Հայաստանը զարգացած միջնադարում: **Թեմա 7.** Հայաստանը ուշ միջնադարում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Հայոց պատմություն (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2012:
2. Հայ ժողովրդի պատմություն (Ստ. Մելիք-Բախչյանի խմբագրությամբ), Եր., 1975:
3. Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2000:
4. Հայոց պատմություն (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ս.), Եր., 2009:

1.0105/ B08	2. Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
--------------------	---	------------------------

4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0
---------------------	-----------------

6.4-րդ կիսամյակ	7. Սուուզարք
------------------------	---------------------

8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել կենսոլորտի կառուցվածքի տեսական հիմնահարցերը և «մարդ-կենսոլորտ» համակարգում նրանց փոխազդեցությունը, ինչպես նաև պատրաստել որակյալ մասնագետներ, որոնք կարող են գնահատել շրջակա միջավայրի աղտոտման աստիճանը, որպես հասարակության գործունեության արդյունք և նախազգուշացնելու կամ կանխարգելելու անթրոպոգեն գործունեության ոչ ցանկալի հետևանքները: Նպաստել հասկանալու էկոլոգիական հիմնախնդիրների էռթյունը և զարգացնել այդ խնդիրները լուծելու ունակությունը: Սովորողներին նախապատրաստել աշխարահայացքի ինքնուրույն ընտրության:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- ուսանողներին տալ հիմնարար գիտելիքներ՝ էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունների և օրենքների, էկոլոգիական համակարգերի և գործընթացների, շրջակա միջավայրի էկոլոգիական հնարավորությունների, բնական և տեխնոգեն միջավայրերի, ժամանակակից զարգացման տեղենցների, էկոլոգիական մշակույթի, որպես գործոնի ձևավորման, էկոլոգիական ճգնաժամերի, էկոլոգիայի բնագավառում միջազգային իրավական նորմերի, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող էկոլոգիական օրենսդրության մասին,
- ուսանողների մոտ զարգացնել հմտություններ բնագիտությունից, էկոլոգիայից, բնապահպանությունից՝ ձևավորելով դիտարկելու, ստեղծագործելու, հետազոտելու ունակությունները, տրամարանական և գիտական լեզվամտածողությունները, եզրակացություն անելու կարողությունները,
- դաստիարակել քաղաքացիական դիրքորոշում և պատասխանատվություն՝ մարդկության և բնական միջավայրի նկատմամբ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն

- սահմանելու Էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունները, Էկոլոգիական հիմնական և կարևոր օրենքները, սկզբունքները, օրինաչափությունները և կանոնները,
- նշելու շրջակա միջավայրի զարգացման կոնցեպցիաները և թվարկելու մթնոլորտի, ջրոլորտի և հողոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցություն ունեցող աղտոտող նյութերը և ներկայացնելու նրանց վերլուծության մեթոդները,
- բացատրելու, թե ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ բնակչության վրա շրջակա միջավայրի աղտոտման հետևանքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- Էկոլոգիական գնահատական տալու շրջակա միջավայրի հիմնական գործոններին,
- նախազգուշական միջոցառումներ ներկայացնելու՝ զերծ պահելու շրջակա միջավայրը Էկոլոգիական աղետներից,
- անցկացնելու մոնիթորինգ և գնահատելու տարածաշրջանի Էկոլոգիական իրավիճակը, համապատասխան եզրակացություն տալ այն նպաստող գործոնների մասին, որոնք կրարելավեն տարածաշրջանի Էկոլոգիան:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- ցուցաբերելու ինքնուրույն ուսումնասիրելու ունակություն:
- հետազոտություններ անելու, ստացած տեղեկությունը արհեստավարժ օգտագործելու խնդիրների լուծման նպատակով:
- տվյալ Էկոհամակարգի վրա կիրառելու կանխատեսման մեթոդ՝ որոշելու նրա վրա այս կամ այն գործոնի ազդեցությունը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրազործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետազա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- պասիվ դասախոսություն,
- ակտիվ դասախոսություն, հարց ու պատասխան, զրույց,
- ինտերակտիվ դասախոսություն՝ «Power Point» համակարգչային ծրագրով դրվագների ցուցադրում,
- հարց ու պատասխան,
- բանավեճ,
- զրույց:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Բանավոր քննում ըստ նախապես ներկայացված հարցաշարի կամ դասախոսի կողմից առաջադրված թեմայով ռեֆերատի:

13. Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Էկոլոգիայի համառոտ պատմությունը: Էկոլոգիայի կառուցվածքը, առարկան և օբյեկտը: Լիբիխի, մինիմումի, Վիլյամի գործոնների անկախության և Շեֆորդի տողերանտության օրենքները: **Թեմա 2.** Էկոհամակարգի գործունեության սկզբունքները: Էկոհամակարգի կառուցվածքը: Պրոդուցենտներ, կոնսումենտներ, ռեդուցենտներ /ավտոտրոֆներ, հետերոտրոֆներ/: **Թեմա 3.** Օրգանիզմների գոյության միջավայրը և պայմանները: Կենսական, ոչ կենսական, մարդածին, սահմանափակող գործոններ: Օրգանիզմների հարմարվելը միջավայրի պայմաններին: **Թեմա 4.** Էներգիայի և նյութերի հոսքը էկոհամակարգում: Էկոհամակորգերի էներգետիկական դասակարգումը: Էներգիայի և նյութերի փոխանցումը էկոհամակարգերում, էներգիայի կորուստները սննդային շղթաներում: Ազուտի, ֆոսֆորի, ծծմբի, ածխածնի շրջանառությունը: **Թեմա 5.** Մարդու առողջության էկոլոգիական

ասպեկտները: Միջավայրի քիմիական, կենսաբանական աղտոտումը, միջավայրի աղտոտումը աղմուկով, սննդամբերքների աղտոտումը: Գյուղատնտեսական և ուրբանիստական համակարգեր: **Թեմա 6.** Անսպառ և սպառվող պաշարները: Մարդու ազդեցությունը կենսոլորտի վրա: Արդյունաբերության առաջընթացը և բնապահպանության հիմնախնդիրները: Արդյունաբերության էկոլոգիացման սկզբունքները: **Թեմա 7.** Քարոլորտի կառուցվածքը: Մթնոլորտի կառուցվածքը, նշանակությունը: Զուրը երկրի վրա և նրա հատկությունները; Կենսոլորտի կառուցվածքը: Հողը, նրա կառուցվածքը և նշանակությունը բնույթյան մեջ: **Թեմա 8.** Պոպուլյացիայի բնութագիրը; Ծնելիություն և մահացություն, պոպուլյացիայի սեռային կազմը; պոպուլյացիայիների միջև գոյություն ունեցող փոխազդեցության ձևերը, գիշատիչ-զոհ փոխարաբերությունը: **Թեմա 9.** Մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրները և դրա էկոլոգիական հետևանքները: Զրոյուրտի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Քարոլորտի և բնահողի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Երկրի կլիմայի փոփոխության և անապատացման հիմնախնդիրները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

11. Գրիգորյան Կ., Եսայան Ա., Ժամհարյան Հ., Խոյեցյան Ա., Մովսեսյան Հ., Փիրումյան Գ., Էկոլոգիայի և բնության պահպանության հիմունքներ, Եր., 2010:
12. Գրիգորյան Ա., Աղայան Ա., ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համակարգի ներկա վիճակը, Եր., 2008
13. Մելքոնյան Լ., Գալստյան Ս., Բնապահպանույան հիմունքներ, Եր., 2010:
14. Շահինյան Մ., Թամրազյան Ն., Էկոլոգիա, Եր., 2002:
15. Валова В., Основы экологии: Учебное пособие.-5-е изд., Москва, «Дашков и К» 2005..

1.0304/B09	2.Հայոց պատմություն -2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Սոուլզարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ 17-րդ դարից մինչև մեր օրերը ընկած ժամանակահատվածը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնադրյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտության ամենավերջին ձեռքբերումների մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քառելու և այն հանուն մեր ապագայի կառուցման գործածելու նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն: Հայոց պատմությունը դիտարկվում է համաշխարհային պատմության համատեքստում:		
Դասընթացի ինդիքները.		
<ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնել հայոց նոր և նորագույն պատմության առանձնահատկությունները, զարգացման ընթացքը և փուլերը, • համարել պատմական փաստերը, համակողմանի գնահատել երևույթները, • ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետազա դասընթացների ուսումնասիրման, քննարկման և ներկայացման համար: 		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Վերաբարտարկելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը,		

2. Նկարագրելու հայց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների զիավոր իրադարձությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը,
- արժեորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- տարբերակելու և գնահատելու մեր պատմության որոշակի օրինաչափությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա ապագայում ձիշտ կողմնորոշվելու:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Ա5. գնահատելու գրոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը, նշանակությունը,

Գ6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- սեմինար
- ուժեքատ
- անհատական և խմբային առաջադրանքներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից..

Թեմա 1. Հայ ազատագրական շարժումները 16-18-րդ դարերում: **Թեմա 2.** Ռուսաստանի ներքափանցումը Անդրկովկաս 19-րդ դարի սկզբին: **Թեմա 3.** Հայկական հարցի միջազգայնացումը: **Թեմա 4.** Ազատագրական խմբակների, կազմակերպությունների ու քաղաքական-ազգային կուսակցությունների ձևավորումը: **Թեմա 5.** Ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը: **Թեմա 6.** Իրավիճակը Հայաստանը 20-րդ դարի սկզբին: Արևմտահայության Մեծ Եղեռնը և ինքնապաշտպանական մարտերը: **Թեմա 7.** Հայաստանը 1917թ. ռուսական հեղափոխությունների շրջանում: **Թեմա 8.** Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920թթ.: **Թեմա 9.** Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991թթ.: **Թեմա 10.** Հայաստանի Երրորդ Հանրապետությունը: **Թեմա 11.** Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Հայոց պատմություն, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2012:
- Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախչյանի խմբագրությամբ), Երևան, 1975:
- Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2000:
- Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.,), Երևան, 2009:

1.0304/B10	2.Փիլիսոփայություն	3.3 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, որոնք թույլ են տալիս կերտել ազգային նկարագրով և գիտական աշխարհայացքով զինված մարդ, ձևավորել փիլիսոփայական մտածողության այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր կրթված և լավ մասնագետի համար:		

Դասընթացի խնդիրները.

1. բացահայտել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները,
2. բացատրել կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները,
3. հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աջակցել ուսանողի համակարգված աշխարհայացքի, քաղաքակրթական զարգացումների, արդի միտումներին և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին պատերացումների ձևավորմանը:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու կեցության համընդիանուր օրենքները, կատեգորիաները, հիմնական ձևերն ու առանձնահատկությունները,
2. բացահայտելու ճանաչողության, գիտության էության առանձնահատկությունները,
3. ներկայացնելու աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի փիլիսոփայական հայեցակարգի ընդհանուր և տարբերակից առանձնահատկությունները, ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքների և հավատի, ռացիոնալ և իռացիոնալ սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. տարբերելու գիտականը ոչ գիտականից, ճշմարիտը կեղծից, էականը ոչ էականից,
2. վերլուծելու հասարակական կյանքում տեղի ունեցող գործընթացները և դրանց պատճառահետևանքային կապերը,
3. կողմնորոշվելու մարդ-մարդ և մարդ-բնություն փոխարաբերություններում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. տեղին և ժամանակին գործածելու փիլիսոփայական մտածողության կոնցեպտուալ ապարատը:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա6.տարբերակելու գրոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին, մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),

Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելուով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

Գ6.Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետազա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. սեմինար
3. քննարկում
4. զեկուցում
5. ուժեղացում:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգաբրով, որն անց է կացվում բանավոր հարցումով՝ հարցատումսի հարցերի հիման վրա:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1.Փիլիսոփայության առարկան: **Թեմա 2.**Կեցություն և մատերիա: **Թեմա 3.**Դիալեկտիկա: **Թեմա 4.**Բնություն: **Թեմա 5.**Մարդ և պրակտիկա: **Թեմա 6.**Գիտակցություն և ճանաչողություն: **Թեմա 7.**Գիտություն: **Թեմա 8.**Հասարակություն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Դավիթ Անհաղթ, Երկեր, Եր., 1980:

- Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ. 1, Եր., 1987:
- Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ. 2, Եր., 1987:
- Գաբրիելյան Հ., Հայ փիլսոփիայության պատմություն, Եր., 1980:
- Կյուրեղյան Է., Փիլիսոփայություն, Եր., 2004:
- Փիլիսոփայության բառարան, Եր., 1975:

1.0305/ B11	2.Անգլերեն-1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Սոուզարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ձևավորել ուսանողների լեզվական գիտելիքները անզերեն լեզվից՝ լեզվի բոլոր մակարդակներում (կարդալ, գրել, ունկնդրել, խոսել), զարգացնել ուսանողների հաղորդակցական հմտությունները միջմշակութային հաղորդակցման:		
Դասընթացի իմտիքները		
1. Ներկայացնել տվյալ մասնագիտության ոլորտում խիստ գործածական բառապաշար, 2. զարգացնել ձեռք բերված գիտելիքները համապատասխան խոսքային իրավիճակներում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. անզիր վերարտադրելու մասնագիտական բառապաշարը, 2. թվարկելու հնչյունական և ուղղախոսական կանոնները և բացառությունները, 3. թվարկելու նախադասության տիպերը և դրանց շարադասական հատկանիշները, 4. տարբերելու խոսքի մասերը և դրանց կիրառական առանձնահատկությունները,		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կիրառելու մասնագիտական բառապաշարը և քերականական գիտելիքները՝ ճիշտ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելիս, 2. ընկալելու կարդացած և ունկնդրած նյութի հիմնական բովանդակությունը, 3. կատարելու A1 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անզերենից հայերեն և հայերենից անզերեն,		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. տարանշատելու հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից, 2. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում, 3. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
Գ6.Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. հաղորդակցական մեթոդ 2. մտագրոհ 3. ուսանողական պորտֆոլիո 4. խմբային աշխատանք 5. գրավոր և բանավոր թարգմանություն 6. աշխատանք տեղեկագրով 7. ռեֆերատ 8. ինքնուրույն աշխատանք:		

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Դասընթացն ավարտվում է ստուգաքրով, որն անց է կացվում բանավոր հարցումով՝ հարցատոմսի հարցերի հիման վրա:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա1. Հնչյունաբանություն և ուղղախոսություն: Հնչյունների դասակարգումը և արտասանական հատկանիշները: **Թեմա2. Քերականություն:** Խոսքի մասեր: Շարահյուսություն: **Թեմա 3. Սասնազիտական բառապաշտիքի և տեքստերի ուսումնասիրություն:** Միջազգային գրուստական հիմնահարցեր: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Mkhitaryan Ye., Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan. 2004
2. Cincotta Howard (Ed.), An Outline of American History. United States Information Agency. 1994
3. Kirn Elaine, About the U.S.A. United States Information Agency, Materials Branch of the English Language Programs Division. 1989
4. Myers Sondra (Ed.), Democracy Is a Discussion: Civic Engagement in Old and New Democracies: The Handbook. New London, CT: Connecticut College. 1997
5. Short Deborah J., Seufert-Bosco Margaret & Groonet Allene Guss, By the People, for the People: U.S. Government and Citizenship. McHenry, IL: Delta Systems Co., Inc. 1995

1.0305/B10	2.Ֆրանսերեն-1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգաքր	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ հարստացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականական և բառապաշտիքի հիմնական առանձնահատկությունների վրա: Այս փուլում ստացած գիտելիքները հիմք են հանդիսանում հետագա՝ առավել խորացված ուսումնասիրության համար:

Դասընթացի ինտերները.

1. խորացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականության և բառապաշտիքի հիմնական առանձնահատկությունների վրա,
2. ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշտիքի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ,
3. հանրագումարի բերել ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտներ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները,
2. ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ճիշտ արտասանելու ֆրանսերենի հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները,
2. ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները,
3. լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշտիքը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ),
4. առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն,

2. ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները,
3. ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր,
4. բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Դահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետազա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները՝

1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ
2. ընթերցանություն
3. քեսուտ
4. ուեֆերատ
5. դիագնոստիկ ստուգում
6. շնորհանդես
7. ինքնուրույն աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Դասընթացն ավարտվում է ստուգաքրով, որն անց է կացվում բանավոր հարցումով՝ հարցատոմսի հարցերի հիման վրա:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ռիթմիկ խմբեր: Շեշտ: Enchainement. Liaison. **Թեմա 2.** Հատուկ և հասարակ գոյական: Գոյականի սեռը, թիվը: Սերի արտահայտությունը հոդերի և ածանցների միջոցով: **Թեմա 3.** Որոշյալ և անորոշ հոդ: Մասնական հոդը որպես անորոշ քանակ արտահայտելու միջոց: Միաձուլված հոդ: Հոդը չօգտագործելու դեպքերը: **Թեմա 4.** Ածական: Ածականի համաձայնությունը գոյականի հետ: Ածականի իմաստի փոփոխությունը՝ կախված նրա դիրքից: **Թեմա 5.** Ցուցական, ստացական, հարցական և բացականչական, անորոշ ածականներ: **Թեմա 6.** Թվական: Քանակական և դասական թվականներ և դրանց գործածությունը: **Թեմա 7.** Դերանուն: Անձնական անշեշտ դերանուններ, դրանց գործածությունը որպես ենթակա, ուղիղ և անուղղակի խնդիր: Անձնական շեշտված դերանուններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Попова И., Казакова Ж., «Французский язык», М., 2008
2. M.Gregoire, Od.Thievenaz, «Grammaire progressive du français» (Niveau intermédiaire).
3. Cl.Miquel, «Communication progressive du français» (Niveau débutant),
4. M.Djoulhakian, R.Meliksntian, A.Mouradian, «Manuel de français», Er. 2011.

1.0001/B02	2.Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/15/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է սովորողների մոտ ձևավորել ԱԻ-ների մասին պատկերացում, ԱԻ-ներում գործելու հմտություններ, փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման վերաբերյալ հմտություններ և տարաբնույթ պատահարների ժամանակ հնարավոր		

վնասվածքների և այլ ախտահարումների դեպքում առաջին բուժօգնության ցուցաբերման անհրաժեշտ կարողություններ:

9.Դաշնութացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու տարաբնույթ ԱԻ-ների հետևանքով ստեղծված իրավիճակները և դրան դիմակայելու ուղիները,
2. ներկայացնելու տեղեկատվություն ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից բնակչության պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների մասին,
3. մեկնաբանելու ՀՀ-ում հավանական ԱԻ-ներից բխող ռիսկերի գնահատման մեթոդները,
4. ներկայացնելու համաձարակային իրավիճակներում վարակի տարածման հնարավոր ուղիներն ու բացատրելու դրանցից պաշտպանության ձևերը,
5. ներկայացնելու առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու հիմնահարցերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. գնահատելու տուժածի վիճակը (առաջնային և երկրորդային զննում), վնասվածքի տեսակն ու ծանրությունը և ցույց տալ առաջին բուժօգնություն,
2. դրսերելու նախընտրելի վարքագիծ տարաբնույթ արտակարգ իրավիճակներում,
3. ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն տարաբնույթ վնասվածքների և ախտահարումների դեպքերում,
4. օգտագործելու ձեռք բերված կարողությունները ԱԻ և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից իրականացվող միջոցառումների ընթացքում:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում,
2. աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ,
3. վերլուծելու իրավիճակը և կատարելու անհրաժեշտ գործողություններ իր և շրջապատի համար:

10.Դաշնութացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

Գ7.Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. սեմինար
3. հարցադրումներ և քննարկումներ
4. լաբորատոր աշխատանքներ
5. տնային, ինքնուրույն և ստուգողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Սատուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման միջոցով: Հարցերի 50%-ին պատասխաններու դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

13.Դաշնութացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Արտակարգ իրավիճակներ ու պատահարներ: **Թեսմա 1.** Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կառուցվածքն ու խնդիրները: **Թեսմա 2.** Արտակարգ իրավիճակները, նրանց բնութագրերն ու կանխարգելման միջոցառումները: **Բաժին 2.** Քաղաքացիական պաշտպանություն: **Թեսմա 3.** Բնակչության գործողությունները ահաբեկությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: **Թեսմա 4.** Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: **Թեսմա 5.** Բնակչության պաշտպանության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: **Թեսմա 6.** Արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ բնակ-

չության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: **Թեսա 7.** Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը: **Բաժին 3. ԱԻ-ում բնակչության առաջին բուժօգնություն:** **Թեսա 8.** Առաջին բուժօգնությունն ու մինչքաջական օգնությունն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեսա 9.** Ախտահարվածների ու հիվանդների բժշկական տեսակավորումը արտակարգ իրավիճակներում: **Թեսա 10.** Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: **Թեսա 11.** Հակահամաձարակային միջոցառումներն արտակարգ իրավիճակներում: **Թեսա 12.** Վնասավածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Մարկարյան Ռ.Վ., Զանգուղազյան Ն.Ա., Օհանջանյան Մ.Մ., Հարությունյան Ա.Ա., Հարությունյան Վ.Ա., Բաղրասարյան Լ.Լ., Հասրայիան Ռ.Ց., Վարդանյան Զ.Հ., «Քաղաքաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր», Եր., 2006:
2. Հեղինակների կողեկտիվ, «Մինչքաջական օգնությունը բնակչությանը արտակարգ իրավիճակներում», ուսումնական ձեռնարիկ, Եր., 2007:
3. Մանայան Կ.Ա., «Միրտ-թոքային վերակենդանացման մինչքաջական մեթոդների ուսուցումը» (ուսումնամեթոդական աշխատանք), Եր., 2007:
4. Աղամյան Մ.Խ., «Փոխադրական անշարժացում», ուսումնամեթոդական աշխատանք, Եր., 2011:
5. Մանուկյան Ա., Ճաղարյան Գ. «Արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնահարցեր», ուսումնական ձեռնարիկ, Եր., 2017:

1.0305/B11	2.Անգլերեն-2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաքք	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ հարստացնել մասնագիտական բառապաշարը, խորացնել ուսանողների գիտելիքները և հմտությունները հաղորդակցական բարդ իրավիճակներում:

Դասընթացի խնդիրները.

1. Ներկայացնել պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և նմուշների հիման վրա ձևակերպել սեփականը,
2. հաղորդել գիտելիքներ մասնագիտական նորարանությունների ոլորտից:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և ինացուրցուն

1. թվարկելու պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և ներկայացնելու սեփական օրինակները,
2. կազմելու գրավոր և բանավոր շարադրանք՝ օգտագործելով A2 մակարդակին համապատասխան բառապաշար և քերականական կառույցներ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ընկալելու և վերաբարդելու կարդացած և ունկնդրած A2 մակարդակի տեքստերի և երկխոսությունների հիմնական բովանդակությունը,
2. շարադրելու խոսքային իրավիճակին համապատասխան գրավոր և բանավոր պատասխան,
3. կատարելու A2 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում,
2. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ,
3. ներգրավելու ձեռք բերված գիտելիքները և կարողությունները միջազգային ասպարեզում՝ անգլերենը օգտագործելով որպես հետազա մասնագիտական առաջընթացի միջոց:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճշշտ փաստարկած և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ6. Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. հաղորդակցական մեթոդ
2. մտագրոն
3. ուսանողական պորտֆոլիո
4. խմբային աշխատանք
5. գրավոր և բանավոր թարգմանություն
6. աշխատանք տեղեկագրով
7. ուժերատ
8. ինքնուրույն աշխատանք:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Դասընթացն ավարտվում է ստուգաքրով, որն անց է կացվում բանավոր հարցումով՝ հարցադրումների հիման վրա:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Պաշտոնական գրագրություն: Ինքնակենսագրություն, մոտիվացիոն նամակ, դիմում:

Թեմա 2. Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն: Զրուաշրջություն և սերվիս: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն, հայերենից անգլերեն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Mkhitaryan Ye., Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan. 2004
2. Cincotta Howard (Ed.), An Outline of American History. United States Information Agency. 1994
3. Kirn Elaine, About the U.S.A. United States Information Agency, Materials Branch of the English Language Programs Division. 1989
4. Myers Sondra (Ed.), Democracy Is a Discussion: Civic Engagement in Old and New Democracies: The Handbook. New London, CT: Connecticut College, 1997.
5. Short Deborah J., Seufert-Bosco Margaret & Groonet Allene Guss, By the People, for the People: U.S. Government and Citizenship. McHenry, IL: Delta Systems Co., Inc. 1995.

1.0305/B11	2.Ֆրանսերեն-2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաքր	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր մասնագիտական տեքստերից օգտվելու ունակություններ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ol style="list-style-type: none">1. Խորացնել նախորդ կիսամյակում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականության և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա,2. Ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ,		

3. հանրագումարի բերել ստացված զիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտները:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները,
2. ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ճիշտ արտասանելու ֆրանսերենի հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները,
2. ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները,
3. լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ),
4. առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն,
2. ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները,
3. ազատորեն հաղորդակցելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր,
4. բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ6. Տիրապետելու բավարար զիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները՝

1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ
2. ընթերցանություն
3. թեստ
4. ուժեքատ
5. դիագնոստիկ ստուգում
6. շնորհանդես
7. ինքնուրույն աշխատանք:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով, որն անց է կացվում բանավոր հարցումով՝ հարցատումսի հարցերի հիման վրա:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Գոյականների իզական սերի կազմության տարբեր միջոցների դասակարգում՝ քերականորեն, ձևաբանորեն, բառային: Երկու սեր ունեցող գոյականներ: **Թեմա 2.** Միայն հոգնակի թվով գործածվող գոյականներ. Բաղադրյալ գոյականների հոգնակի թվի կազմությունը: **Թեմա 3.** Անորոշ դերանվանական ածականներ: **Թեմա 4.** Հարաբերական դերանուններ. դրանց ձևերը և գործածությունը նախադասության մեջ **Թեմա 5.** Բայ: Եղանակավորման քերականական արտահայտությունը: **Թեմա 6.** Ֆրանսերեն լեզվի խոնարհման բնութագիրը: Եղանակների կազմությունը և գործածությունը նախադասություններում: **Թեմա 7.** Նախդիրների համակարգային դասակարգում: Տարբեր հարաբերություններ արտահայտող նախդիրներ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Попова И.Н., Казакова Ж.А., «Французский язык», Москва, 2008.
2. M.Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du francais» (Niveau intermediaire).
3. Cl.Miquel, «Communication progressive du francais» (Niveau débutant),
4. M.Djoulhakian, R.Meliksetian, A.Mouradian, «Manuel de francais», Erevan – 2011.

ԸՆԴԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ

1.0303/B16	2.Բարոյագիտության հիմունքներ	3.2 կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել բարոյականության տեսության հիմնահարցերը, ամբողջացնել բարոյականության մասին սովորողի պատկերացումները, բարձրացնել բարոյական գիտակցությունը և համաշխարհայնացման արդի ժամանակաշրջանում նպաստել ուսանողի բարոյափիլիսոփայական աշխարհայացքի ձևավորմանը:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ծանոթացնել բարոյագիտության հիմնական հասկացություններին, բարոյական առաջընթացի էությանն ու չափանիշներին, բարոյականության էությանը, կառուցվածքային բաղադրիչներին, յուրահատկությանը, գործառույթներին, բարոյականության և ազատության հարաբերությանը, ազգային ու համամարդկային բարոյամշակութային արժեքներին, բարոյական արժեհամակարգին,
2. ցույց տալ ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին,
3. նպաստել անձի բարոյական մտահաղորդակցության ձևավորմանը,
4. բացահայտել բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից,
5. վերլուծել բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները,
6. ընդլայնել սովորողների մտահորիզոնը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Սահմանելու բարոյագիտության հիմնական հասկացությունները, բարոյական առաջընթացի էությունը ու չափանիշները:
2. Արժևորելու ազգային և համամարդկային բարոյամշակութային արժեքները, բարոյական արժեհամակարգը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ցույց տալու ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին:
2. Բացահայտելու բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից:
3. Վերլուծելու բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.

Բ5.ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և զրուաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրազործմանը, ազգային և

համամարդկային արժեքների տարածմանը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. քննարկումներ
3. զեկուցումներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սոուզարք ամսցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. Բարոյագիտության հիմնական կատեգորիաները. **Թեմա 1.** Հասկացություն բարոյագիտության կատեգորիաների մասին: **Թեմա 2.** Բարին և չարը: **Թեմա 3.** Պարտը և պատասխանատվություն: **Թեմա 4.** Պատիվ և արժանապատվություն: **Թեմա 5.** Խիղճ: Բարոյական իդեալ: **Թեմա 6.** Վյանքի իմաստն ու նպատակը: **Թեմա 7.** Երջանկությունն. Մեր: **Բաժին 2.** Բարոյականության էությունը, կառուցվածքային բաղադրիչները, յուրահատկությունը և գործառույթները: **Թեմա 8.** Բարոյականության էությունը, յուրահատկությունը և կառուցվածքային բաղադրիչները: **Թեմա 9.** Բարոյականության հիմնական սոցիալական գործառույթները: **Բաժին 3.** Բարոյականությունն և ազատություն: **Թեմա 10.** Անձը և համակեցությունը: **Թեմա 11.** Բարոյականության հասարակական խնդիրները: **Բաժին 4.** Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 12.** Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 13.** Անձի բարոյական գործունեությունը: **Թեմա 14.** Անձի բարոյական հարաբերությունները: **Թեմա 15.** Անձի բարոյական մշակույթը: **Բաժին 5.** Համամարդկային բարոյական արժեքներ և ազգային բարոյական նկարագիր: **Թեմա 16.** Ժողովրդավարության և մարդու իրավության վերահսկութափումը եւլուսական բարոյամշակութային արժեհամակարգի համատեքստում: **Թեմա 17.** Ազգային-բարոյական նկարագիր: **Բաժին 6.** Բարոյագիտության կիրառական խնդիրներ: **Թեմա 18.** Կիրառական բարոյագիտություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. А. Разин, Этика, Москва, 2003.
2. О. Дробницик, Понятие морали, Москва, 2004.
3. Дж. Мур, Принципы этики, Москва, 1984.
4. Этика, Учебник под. Ред. А. Гусейнова и Е. Дубко, Москва, 2000.
5. Словарь по этике.

1.0201/B16.	2.Գործարարության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
-------------	-----------------------------	-----------------

4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0
--------------	----------

6.3-րդ կիսամյակ	7.Սոուզարք
-----------------	------------

8. Դասընթացի նպատակն է՝ հաղորդել ներկայիս տնտեսական պայմաններում գործարարություն կազմակերպելու և վարելու համար իրավական, տնտեսական և կազմակերպչական գիտելիքներ և հմտություններ:

Դասընթացի խնդիրները.

1. փոխանցել համակարգված գիտելիք գործարարության կազմակերպման վերաբերյալ,
2. մշակել կազմակերպա-կառավարչական հմտություններ գործարարությամբ գրադարձելու համար,
3. հաղորդել գիտելիքներ գործունեության սուբյեկտների պատասխանատվության վերաբերյալ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. բնութագրելու գործարարության միջավայրը և տեսակները,

2. տարբերելու ձեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը,
3. ներկայացնելու ձեռնարկության պետական գրանցման փաստաթղթերի փաթեթը,
4. բացատրելու գործունեության տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորման պահանջները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. մշակելու բիզնես-գաղափարներ և վերլուծության միջոցով, ընտրելու լավագույնը,
2. կազմակերպելու սեփական գործ և որոշելու դրա արդյունավետությունը,
3. զնահատելու ոիսկը և կողմնորոշվելու ստեղծված ցանկացած իրավիճակում,
4. հայթայթելու, վերլուծելու և տեղին օգտագործելու գործունեության համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը:

գ. ընդհանուրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու թիմում,
2. մոտիվացնելու,
3. առաջնորդելու,
4. աշխատելու տեղեկատվության հետ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա3. բացահայտելու գրոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,

Բ2. իրականացնելու գրոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելուավորում,

Բ3. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. գործնական խաղ /թիմային աշխատանք/
2. դասախոսություն, սեմինար
3. ինքնուրույն աշխատանք /զեկույց, ուժեղացույց/
4. ձանաչողական էքսկուրսիաներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարք անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Գործարարության էությունը և ֆունկցիաները: **Թեմա 2.** Գործարարության միջավայրը և տեսակները: **Թեմա 3.** Գործարարության սուրյեկտները: **Թեմա 4.** Զեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը: **Թեմա 5.** Բիզնես-գաղափարը և բիզնես հայեցակարգը, որպես գործարարության նախադրյալ: **Թեմա 6.** Մարքեթինգի պլան: **Թեմա 7.** Գործունեության կադրային ապահովումը: **Թեմա 8.** Գործունեության մեկնարկային կապիտալը և ընթացիկ գործունեության ֆինանսական ապահովումը: **Թեմա 9.** Արտադրական պլան **Թեմա 10.** Ինքնարժեքի կալկուլացիա: **Թեմա 11.** Զեռնարկատիրական ոիսկ: **Թեմա 12.** Ֆինանսական պլանավորում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Кондратьева М.Н., Баландина Е.В., Трефилова Ю.С., «Бизнес-планирование» учебное пособие, Ульяновск УлГТУ 2014/ <http://venec.ulstu.ru/lib/disk/2015/17.pdf>/
2. Буров В.Ю., «Основы предпринимательства», учебное пособие, Чита – 2011.
3. Богомолова В.А., Белоусова Н.М., Кублашвили О.В., Роддугина Р.Ю., «Бизнес-планирование», учебное пособие, Москва 2014 http://storage.elib.mgup.ru/6/bogomolova_2014.pdf/
4. Башаримова С.И., Даcько М.В., «Основы предпринимательства» учебное пособие.
5. Торосян Е.К., Сажнева Л.П., Зарубина Ж.Н., «Основы предпринимательской деятельности», учебное пособие, Санкт-Петербург 2016 <https://books.ifmo.ru/file/pdf/1909.pdf/>.

4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0
6.3-ը կիսամյակ	7.Սուուզարք
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին սովորեցնել հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների օրենսդրական կարգավորման հիմունքները, ստացած իրավական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև ձևավորել իրավական աշխարհայացք ու մշակույթ:	
Դասընթացի խնդիրները.	
<ol style="list-style-type: none"> ձևավորել կայուն գիտելիքներ իրավունքի տեսության և իրավունքի առանձին ճյուղերի վերաբերյալ, ձևավորել մասնագիտական գործունեության մեջ նորմատիվ իրավական ակտերի, իրավաբանական փաստաթղթերի կիրառման կարողություններու ունակություններ: 	
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝	
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
<ol style="list-style-type: none"> սահմանելու իրավագիտության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, ինստիտուտները և տերմինները, ներկայացնելու հայկական իրավունքի և օրենսդրության համակարգի կառուցվածքը, իրավական նորմերի առանձնահատկությունները և նրանց տեսակները, նորմատիվ իրավական ակտերի համակարգը, մեկնաբանելու իր մասնագիտական ոլորտում իրավաբանական տերմինաբանությունը, 	
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ	
<ol style="list-style-type: none"> կիրառելու իրավական ակտերը, իրավաբանական փաստաթղթերը իր մասնագիտական գործունեության մեջ, վերլուծելու իրավական նորմը՝ այն կիրառելով կոնկրետ իրավիճակներում, վերլուծելու և համակարգելու իրավական տեղեկատվությունը, 	
գ. բնդիանրական փոխանցելի կարողություններ	
<ol style="list-style-type: none"> դրսերելու քննադատական մտածողություն: 	
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.	
Ա2. մեկնաբանելու գրոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,	
Բ1. Իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,	
Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:	
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
<ol style="list-style-type: none"> դասախոսություն ռեֆերատ գեկուցում: 	
12.Սուուզարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.	
Նախապես տրված հարցաշարից անց է կացվում բանավոր հարցում:	
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.	
Թեսա 1. Պետության և իրավունքի տեսություն: Թեսա 2. Սահմանադրական իրավունք: Թեսա 3. Քաղաքացիական իրավունք: Թեսա 4. Քրեական իրավունք: Թեսա 5. Աշխատանքային իրավունք: Թեսա 6. Ընտանեկան իրավունք: Թեսա 7. Տեղական ինքնակառավարում: Թեսա 8. Վարչական իրավունք: Թեսա 9. Դատավարական իրավունք: Թեսա 10. Արդարա-դատություն, դատախազություն և նոտարիատ: Թեսա 11. Կրթության, գիտության, մշակույթի և սոցիալական ոլորտի ՀՀ օրենսդրություն: Թեսա 12. Միջազգային իրավունք:	
14.Հիմնական գրականության ցանկ.	
<ol style="list-style-type: none"> Այվազյան Վ., Մարդու իրավունքներ, Եր., 2002: Առաքելյան Ս., Գաբրուշյան Ա., ՀՀ քրեական իրավունք, Եր., 2003, 2006: Բարսեղյան Տ., ՀՀ Քաղաքացիական իրավունք, Եր., 2000: 	

4. Դիլքանյան Ա., ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահ մարմինները, Եր., 1999:
 5. Ղարախանյան Գ., Ընտանեկան իրավունք, Եր., 2001:
 6. Քոչարյան Վ., Միջազգային իրավունք, Եր., 2002:

1.0304/B16	2.Կրոնագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկցումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների, դրանց դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունների, Հայ Առաքելուական եկեղեցու պատմության հիմնահարցերի, արդիկրոնականներ փակ հոսանքների ու դենումինացիաների վերաբերյալ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝ առ մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնածիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք, 2. Նկարագրելու հայ առաքելուական եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական առանձնահատկությունները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. Մեկնարաննելու ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները, 2. համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու հին աշխարհի տարբեր ժողովուրդների դիցարանական համակարգերը:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պահպաննելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Ա5.գնահատելու գրուաշխության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության, բնական ռեսուրսների դերը և նշանակությունը		
Գ3. Պահպաննելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն /ավանդական և ինտերակտիվ/ 2. քննարկում /բանավեճ 3. բացատրական մեթոդ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: Թեմա 2. Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաշխարհային կրոններ: Թեմա 3. Բուլղարականություն, իսլամ, դավանանքը, պաշտամունքը, հիմնական ուղղությունները: Թեմա 4. Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշունչ: Թեմա 5. Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: Թեմա 6. Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV դարերում: Թեմա 7. Հայ Առաքելուական եկեղեցին V-IX դարերում: Թեմա 8. Հայ Առաքելուական եկեղեցին X-XIV դարերում: Թեմա 9. Հայ Առաքելուական եկեղեցին XV-XVIII դարերում: Թեմա 10. Հայ Առաքելուական եկեղեցին XIX-XX դարերում:		
14.Հիմնական գրականության ցանկը		
1. Քրիստոնյա Հայաստան: Հանրագիտարան, Եր., 2002: 2. История религии (учеб. Под общ. Ред. И.Н.Яблокова) Т. 1-2. М., 2007. 3. Лебедев В., Религиоведение; учебник для бакалавров, М. 2013. 4. Основы религиоведения (учеб. Под общ. Ред. И.Н.Яблокова) М., 2005.		

5. Религиоведение, (учеб. Под общ. Ред. М.М.Шахнович), СПб, 2012.

1.0303/B16	2.Հոգեբանության հիմունքներ	3.2 կրեղիս
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողին ընդհանուր հոգեբանության և դրա հիմունքներին, տարբեր բաժինների կառուցվածքին ու զարգացմանը, հոգեկանի ակտիվության մակարդակներին, անձնավորությանը, նրա կառուցվածքին և դրսորումներին, անձի պարզագույն, հոգեկան իմացական գործնթացներին, ուսումնասիրել ընկալման, ըմբռնման առանձնահատկությունները, հիշողության, մտածողության, երևակայության առանձնահատկությունները, պարզաբանել անձի հուզակամային կողմը, անձի հոգեբանական անհատական առանձնահատկությունները:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. Բացահայտել հոգեբանության սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,		
2. Լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ,		
3. Շուրջ տալ ընդհանուր հոգեբանության առանձքային տեսությունները:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն		
1. Ճանաչելու ընդհանուր հոգեբանության կառուցվածքը, տարբեր բաժինների զարգացումը և գործառույթները, մեթոդները:		
2. Տարբերակելու հոգեկանի ակտիվության մակարդակները:		
3. Պարզաբանելու հոգեկան պարզագույն իմացական գործնթացները և նրանց առանձնահատկությունները:		
4. Բացատրելու հոգեկան իմացական բարձրագույն գործնթացները և նրանց առանձնահատկություններին:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. Մեկնաբանելու անձի հուզակամային ոլորտի նրբությունները:		
2. Տարբերակելու անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. Զարգացնելու սեփական ընդունակությունները, կարողությունները:		
2. Վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետազամանական զարգացումը նաև ինքնակրթության ձևականացումը:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.		
Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն		
2. քննարկում		
3. բանավեճ		
4. գործնական պարապմունք		
5. ռեֆերատ/էսսե		
6. անհատական և խմբային առաջադրանքներ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.		
Թեմա 1. Հոգեբանության առարկան, խնդիրները: Թեմա 2. Հոգեբանական հիմնական		

մեթոդները, բնագավառները: **Թեմա 3.** Հոգեկանի ռեֆլեկտորային մեկնաբանությունը: **Թեմա 4.** Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները: **Թեմա 5.** Հոգեկանի և գիտակցության զարգացումը: **Թեմա 6.** Անձի հոգեբանական բնութագիրը: **Թեմա 7.** Ուշադրություն, ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները, զարգացումը: **Թեմա 8.** Անձի իմացական հոգեկան գործընթացները զգայություններ: **Թեմա 9.** Զգայությունների դասակարգումը, զգայունակություն: **Թեմա 10.** Ընկալում, ըմբռնում, առանձնահատկությունները: **Թեմա 11.** Հիշողություն և անձ, տեսակները, գործընթացները: **Թեմա 12.** Մտածողություն, տեսակները, գործընթացները: **Թեմա 13.** Երևակայության և պրոբեմային իրադրություն, տեսակները: **Թեմա 14.** Անձի հուզակամային կողմը: **Թեմա 15.** Անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները՝ խառնվածք, բնավորություն, ընդունակություններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ավանեսյան Հ., Հովհաննիայան Հ., Ասրիյան Է. Հոգեբանություն, դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ/, Եր., ԵՊՀ հրատ. 2010:
2. Նալչաջյան Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Եր.1997:
3. Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005:
4. Маклаков А. Г., Общая психология. М., 2007:
5. Немов Р.С., "Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003).
6. Столяренко Людмила Дмитриевна, Психологи.учебник для вузов.-СПб.: Питер, 2010.

1.0202/B16	2.Մշակութաբանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաքր	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանություն առարկայի և «մշակույթ» հասկացության վերաբերյալ, արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, մշակութային երևույթների, գործընթացների և մեխանիզմների մասին: Հատուկ ուշադրություն դարձնել համաշխարհային ու հայ մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա գործընթացների վրա:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու գիտության մեջ «մշակույթ» հասկացության ամենադիպուկ սահմանումները և տեսությունները,
2. սահմանելու մշակույթի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպաբանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. մեկնաբանելու մշակույթ, ենթամշակույթ, հակամշակույթ հասկացությունները,
2. վերլուծելու մշակութային գործընթացները և մշակույթի զարգացման դինամիկան,
3. մեկնաբանելու ժամանակակից մշակութային գործընթացների առանձնահատկությունները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու թիմում,
2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները՝

Ա5. գնահատելու գրուաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,

Բ5. ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրուաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները՝		
1. դասախոսություն /ավանդական և ինտերակտիվ/		
2. քննարկում /բանավեճ		
3. համագործակցային աշխատանք		
4. մտագրող		
5. վերլուծական մեթոդ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները՝		
Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից՝		
Թեսակ 1. Դասընթացի ուսումնասիրման օրիենտը, առարկան և խնդիրները: «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի կուրյան, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները: Թեսակ 2. Մշակույթի մակարդակները: Ազգային և համամարդկային բնույթը: Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: Թեսակ 3. Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևեր: Կրոն, գիտություն և արվեստ: Թեսակ 4. Մշակույթ-բնություն-հասարակություն: Թեսակ 5. Նախնադարյան մշակույթ: Հին Արևելյան քաղաքակրթություններ (միջազգետրյան, եզիզտական, հին հնդկական և չինական): Թեսակ 6. Անտիկ (հունահռոմեական) մշակույթ: Թեսակ 7. Միջնադար՝ քրիստոնեական և խալամական մշակույթներ: Թեսակ 8. Վերածնունդ և Ռեֆորմացիա: Թեսակ 9. Նոր դարաշրջանի եվրոպական մշակույթ: Թեսակ 10. Մոդեռնիզմի և պոստմոդեռնիզմի դարաշրջանների մշակույթ: Թեսակ 11. Հայկական մշակույթ:		
14.Հիմնական գրականության ցանկ՝		
1. Գևորգյան Հ., Ազգ, ազգային պետություն, ազգային մշակույթ, Եր., 1997:		
2. Մելքոնյան Գ., Մշակութաբանություն, Եր., 2000:		
3. Սարգսյան Ս.Ա., Մշակութաբանություն, Եր., 1997:		
4. Սարգսյան Ս.Ա., Մշակույթի տեսություն և հայ մշակույթի պատմություն, Եր., 2004:		
5. Արյունով Ս.Ա., Պայտապահ և պատմություն, Երևան, 2004.		
6. Գյուրևիչ Պ., Культурология, Մосква, 2001.		
7. Ռոզին Բ.Մ., Կультурология, Մ., 1998.		
1.0303/B16	2. Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողներին անհատների, սոցիալական խմբերի, դասակարգերի, մարդկային այլ խմբերի գործունեության մեջ հասարակական ընդհանուր օրինաչափությունների դրսորման ձևերին և գործողության մեխանիզմներին տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ձևավորել համակարգված պատկերացում կիրառական սոցիոլոգիայի ընդհանուր կառուցվածքի վերաբերյալ		
2. ուսումնասիրել սոցիալական խմբերի ընդհանուր օրինաչափությունները, դրսորման ձևերը և գործողության մեխանիզմները տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու գիտության մեջ «սոցիոլոգիա» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները,		
2. սահմանելու սոցիոլոգիայի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպարանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		

- մեկնաբանելու տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները,
- վերլուծելու սոցիալական խմբերը, դասակարգերը,
- մեկնաբանելու կիրառական սոցիոլոգիայի հետազոտության մեթոդների տեսակները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- աշխատելու թիմում,
- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա6.տարրերակելու գրոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին, մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),

Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- քննարկումներ
- բանավեճեր
- ռեֆերատներ
- գեկուցումներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սովորաբն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Կիրառական սոցիոլոգիա առարկայի նպատակը, խնդիրները: **Թեմա 2.** Տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները: **Թեմա 3.** Դիտման մեթոդ, հարցման մեթոդ, հարցազրույցի մեթոդ, փաստաթղթերի վերլուծության մեթոդ, Ֆոկուս խումբ: **Թեմա 4.** Հարցաշարի կառուցվածքը, տեսակները: **Թեմա 5.** Սոցիոլոգիական հետազոտության փուլերը, ծրագրերը, ընտրանքը:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Бабосов Е.М., Прикладная социология. Тетра Системс, 2001. ISBN 985-6577-74-8
- Горшков М.К., Шереги Ф.Э. Прикладная социология. Методология и методы. Москва: Альфа-М; Инфра-М, 2011.
- Горшков М.К., Шереги Ф.Э. Прикладная социология. Методология и методы. Интерактивное уч. пособ. На CD-ROM. 2012 г.
- Долгоруков А.М., От замысла к действию. Стратегическое управление. ДИСКУРС, 2011.
- Ельмееев В.Я., Овсянников В.Г. Прикладная социология: Очерки методологии. СПбГУ, 1994 г. (1-е изд.)
- Кравченко А.И., Прикладная социология и менеджмент: Хрестоматия. М.: МГУ, 1998.

1.0304/B16	2.Տրամաբանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Սովորաբն	

8.Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել մտածողության օրենքները և կանոնները, սովորեցնել մտածել, կռուելու դասել, զերծ մնալ տրամաբանական այն սխալներից:

Դասընթացի խնդիրները.

- ցույց տալ հասկացության և բառի տարրերությունները,
- ծանոթացնել հասկացության տեսակների, տրամաբանական հնարների հետ,
- ծանոթացնել տրամաբանության և նախադասության կապին, անդրադարնալ դասողության տեսակներին, տրամաբանության օրենքներին,

4. ծանոթացնել մտահանգման տարբեր տեսակներին և նրանց կանոններին, պարզաբանել ապացուցման և հերքման էությունը, նրանց եղանակները, բացահայտել ապացուցման և հերքման ընթացքում հնարքները, տրամաբանական սխալները:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- սահմանելու հասկացության, նրա տեսակների, հասկացության ծավալների միջև հիմնական հարաբերությունները, տրամաբանական հնարքները,
- մեկնաբանելու դատողության, նրա տեսակների, դատողությունների միջև հիմնական հարաբերությունների, տրամաբանական հիմնական օրենքները,
- սահմանելու մտահանգումը, նրա տեսակները, անհրաժեշտ մտահանգման տեսակները, նրանց կանոնները, ապացուցումն ու հերքումը, նրանց տեսակները, վարկածը, տրամաբանական սխալները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- բաժանելու, դասակարգելու, տեսակավորելու հասկացությունները, դրանց տեսակները,
- զանազանելու հասկացությունն ու դատողությունը, դատողությունները տեսակավորելու ըստ տարբեր հիմքերի, գործածելու տրամաբանության հիմնական օրենքները,
- զանազանելու մտահանգման տարբեր տեսակները, անսխալ ապացուցել և հերքել:

գ. բնդիմարական/փոխանցելի կարողություններ

- կառուցելու և հիմնավորելու սեփական մտքերը առանց տրամաբանական սխալների:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.

Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

Գ6.Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:

Գ9.Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու դրսերելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- քննարկում
- բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Տրամաբանություն առարկան և նրա դերն ու նշանակությունը: **Թեմա 2.** Հասկացություն: **Թեմա 3.** Դատողություն: **Թեմա 4.** Տրամաբանության օրենքները: **Թեմա 5.** Մտահանգում: **Թեմա 6.** Ապացուցում և հերքում: **Թեմա 7.** Պարալոգիզմ, սովետություն, սրամտություն, պարադրու: Հիպոթեզ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Բրուտյան Գ., Տրամաբանության դասընթաց, Եր., 1976:
- Кондаков Н., Логический словарь, Москва, 1975.
- Гетманов А., Логика, Москва, 1993.
- Маковелский А., История логики, Москва, 1967.
- Демидов И., Логика, Москва, 2004:

1.0304/B16	2.Քաղաքագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ	5.30/0/0	

6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք
	<p>8.Դասընթացի նպատակների նշանական հաջողության առավելագույն մասնակիության առաջարկական առարկական տիրույթին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> ներկայացնել քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները, ներկայացնել քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները, ներկայացնել ու մեկնաբանել քաղաքական տեխնոլոգիա և քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը:
	<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը և զարգացման էտապները, ներկայացնելու իշխանության կառուցվածքը, ռեսուրսները և տեսակները, թվարկելու ու մեկնաբանելու պետական կառավարման ձևերը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> վերլուծելու քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները, մեկնաբանելու քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը, մեկնաբանելու քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակության հիմնահարցերը: <p>գ. բնտիանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: աշխատելու թիմում:
	<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.</p> <p>Ա3.Բացահայտելու գրոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,</p> <p>Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,</p> <p>Գ4.Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքերի իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:</p>
	<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> դասախոսություն քննարկումներ բանավեճեր զեկուցումներ:
	<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:</p>
	<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը: Թեմա 2. Քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները: Թեմա 3. Քաղաքական իշխանություն և իշխանական հարաբերություններ: Թեմա 4. Քաղաքական ընտրանի /էլիտա/: Թեմա 5. Քաղաքական լիդերություն: Թեմա 6. Քաղաքական ռեժիմներ: Թեմա 7. Հասարակության քաղաքական համակարգը: Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ: Պետության ծագումը, բնույթը, դերը և հիմնական ֆունկցիաները: Թեմա 8. Քաղաքական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: Թեմա 9. Քաղաքացիական հասարակություն: Թեմա 10. Քաղաքական սոցիալականացում և քաղաքական մասնակցություն: Թեմա 11. Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր: Թեմա 12. Գաղափարա-խոսությունների</p>

տեսություն: **Թեմա 13.** Ազգեր և ազգային քաղաքականություն: **Թեմա 14.** Քաղաքականությունը և կրոնը: **Թեմա 15.** Քաղաքական մշակույթ:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Քաղաքագիտություն, Եր., 2006:
2. Буренко В., Журавлев В.В., Политология, М., 2004.
3. Гаджиев К., Политология. М., 2005.
4. Политология. Под ред. А.А. Радугина. М., 1999.
5. Пушкирова Г., Политология, М., 2002.
6. Мальцев В., Основы политологии, М., 1998.

1.0305/B17	2.Անգլերեն -3	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ 2 փուլերում ձեռք բերված գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել հաղորդակցության համար անհրաժեշտ բանավոր խոսքի ունակություններ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. խորացնել և հարստացնել ուսանողների խոսակցական բառապաշտարք,		
2. ակտիվացնել բանավոր խոսքը և շփման կարողությունները,		
3. զարգացնել անգլերենի ուղղախոսության նորմերը, խոսքի մասերի կառուցվածքային և գործառական առանձնահատկությունները,		
4. զարգացնել անգլերենով ազատ հաղորդակցվելու տեխնիկան:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու անգլերենի բառակազմության միջոցները:		
2. կիրառելու հոմանիշները, հականիշները և համանունները համատեքստում:		
3. գործածելու անգլերենին բնորոշ խոսակցական կառույցներ:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ընդհանրացնելու լեզվի նախնական քերականական և բառապաշտարային գիտելիքները:		
2. վարելու զրույց/երկխոսություն՝ կիրառելով ուղղախոսության և շարահյուսության կանոններ:		
3. արտահայտելու և հիմնավորելու սեփական կարծիքը, կազմելու գործնական նամակներ:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. ունկնդրելու և վերարտադրելու զրույց/երկխոսություն:		
2. պատրաստելու ինքնուրույն աշխատանքներ և գելուցումներ:		
3. բանավիճելու մասնագիտական թեմաներով:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա1.Պարզաբանելու զբոսաշրջութան հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, տեսությունները:		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ6.Տիրապետելու բավարար գիտելիքների ու կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում համապատասխան բնագավառում ուսումը շարունակելու համար և բացահայտելու իր կրթական պահանջմունքները և/կամ կարիերայի հնարավորությունները հետագա ուսումնառության ուղիները որոշելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ		
2. ընթերցանություն		
3. թեսու		
4. ռեֆերատ		

5. գրուց լեզվակրի հետ
6. շնորհանդես
7. ինքնուրույն աշխատանք

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

13.Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Ընդհանուր անգլերեն՝ շեշտադրելով բառապաշտիկի ընդլայնումը: **Թեմա 2.** Խոսակցական անգլերենին բնորոշ կառուցների ուսուցում: **Թեմա 3.** Բանավոր խոսք՝ ուղղված ուսանողների մասնագիտական գիտելիքների, վերլուծական ունակությունների խթանմանը:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Harutyunyan K., Mkrtchyan H., Bagumyan L., Do you Speak English? Yerevan, Lusakn, 2015.
2. Mkhitarian K., Gevorgyan A., Develop Your Vision of English. Yerevan: Antares, 2017.
3. Vince M., First Certificate Language Practice. USA: Macmillan, 2010.
4. Alexander L.G., Fluency In English, Longman, 1967.
5. Alexander L.G., For and Against, Longman, 1969.

1.0105/B17	2.Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական մասնագիտությունների ներկայացուցիչներին բնագիտական գրագիտության հիմունքներին 21-րդ դարի մակարդակով ծանոթացնելն է: Այն պիտի առաջին հերթին ապագա մտավորականին ուսանի բնագիտության, մաթեմատիկայի և հումանիտար գիտությունների ուսումնասիրման առարկաների ու մեթոդոգիայի ընդհանրություններին, ու տարբերություններին, որ նման մտավորականն իր հետագա գործունեության ընթացքում հնարավորին չափ քիչ ենթարկվի զանազան մոլորություններին, նախապաշարմունքներին ու սնահավաքություններին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում կներկայացվի ժամանակակից բնագիտությունը համապիտանի մեթոդների և օրենքների ամբողջության մեջ՝ ցուցադրելով շրջապատող աշխարհի ճանաչման ռացիոնալ մեթոդի առանձնահատկությունը, բնագիտության տրամաբանությունը և կառուցվածքը:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք,
2. ծանոթացնել բնագիտության զարգացման պատմությանը,
3. բացատրել բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափությունները,
4. ուսանողներին ծանոթացնել բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու բնագիտության զարգացման փուլերը,
2. ներկայացնելու բնագիտության հիմնական սկզբունքներին,
3. մեկնաբանելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կիրառելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, զարգացման ընդհանուր սկզբունքների և օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքները տարբեր հետազոտություններում,
2. կատարելու հաշվարկներ որոշակի գործնագիտների վերաբերյալ և տալ որակական ու քանակական գնահատական բնության երևույթների վերջնական արդյունքների մասին,

3. կատարելու համապատասխան եզրակացություններ բնության առավել ընդհանուր համակարգերի վերաբերյալ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ներկայացնելու թիմային աշխատանքի ընթացքում հստակ սեփական միտքը,
2. օգտվելով տարրեր աղբյուրներից կատարելու վերլուծություններ և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան,
3. ստեղծագործելու՝ պահպանելով մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունները.

Բ2.Իրականացնելու գրոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,

Բ3.Կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

Գ9.Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու դրսորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջարկելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները (դասախոսումը, բացատրումը, պատմումը, զեկուցումը),
2. գործնական մեթոդները (վարժությունների և տնային առաջադրանքի կատարումը),
3. տրամաբանական մեթոդները (ինդուկտիվ, դեդուկտիվ, անալոգիա),
4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական - ցուցադրական, պրոբլեմային - որոնողական),
5. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային և խմբային աշխատանքներ),
6. քննադական մտածողության մեթոդները,
7. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
9. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր և բանավոր, պլանավորված և ոչ պլանավորված վերահսկողություն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Ուսանողին տրվում է ինքնուրույն աշխատանք ռեֆերատի տեսքով՝ դասընթացի շրջանակում: Տրվում է ռեֆերատը բանավոր և ժամանակակից մեթոդներով ներկայացնելու հնարավորություն, եթե ուսանողը ինքնուրույն աշխատանքը ներկայացնում է դրսորելով անհրաժեշտ վերջնարդյունքի 50 տոկոսից ավելին՝ նա ստանում է ստուգված:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ առարկայի նպատակները, խնդիրները, ուսումնասիրության մեթոդները և զարգացման հիմնական փուլերը: **Թեմա 2.** Բնագիտական և հումանիտար մշակույթներ: Աշխարհի մեխանիկական, էլեկտրամագնիսական և ժամանակակից պատկերները: **Թեմա 3.** Նյութի կառուցվածքի կոնցեպցիաները:Միկրոաշխարհի կառուցվածքների և փոխազդեցությունների կոնցեպցիաները: Տարրական մասնիկները: Հիմնարար փոխազդեցությունները: **Թեմա 4.** Զարաբերականության հատուկ և ընդհանուր սկզբունքները:Անդրոշությունը աշխարհում: Անդրոշությունների առնչություն: Լրացման սկզբունքը: **Թեմա 5.** Աստղերի, մոլորակների և տիեզերքի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: **Թեմա 6.** Կենդանի նյութի ձևերը, հատկությունները և կազմավորման մակարդակները: **Թեմա 7.** Էվոլյուցիոն կենսաբանության կոնցեպցիաները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ասլանյան Լ., Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ, Եր., 2007:
2. Կանկե Բ.Ա., Концепции современного естествознания, Логос. М., 2002.
3. Концепции современного естествознания, Питер 2008, (Под.редакц. Л.А.Михайлова).

1.0201 / B17	2. Կիրառական վիճակագրություն	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6. 3/4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է		
<ul style="list-style-type: none"> ուսանողներին ծանոթացնել Կիրառական վիճակագրության հիմունքներին որպես ընդհանուր մշակույթի բաղկացուցիչ մասի, ուսանողներին մոտ ձևավորել վերացական մտածողություն: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.		
<ol style="list-style-type: none"> Կտիրապետի կիրառական վիճակագրության որոշ հարցերի: Կունենա վիճակագրական տվյալները ճիշտ մշակելու, միջին քառակուսային շեղում, մոդա, մեղիանա հաշվելու հմտություններ: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.		
<ol style="list-style-type: none"> Դիսկրետ պատահական մեծության հենքի վրա դասակարգել թվային բնութագրիչներ՝ մաթեմատիկական սպասում, դիսպերսիա, միջին քառակուսային շեղում, մոդա, մեղիանա: Նկարագրական վիճակագրության գործնականում իրականացնել հետազոտական աշխատանքի ճիշտ պլանավորում: Կկարողանա մոդելավորել առօրեական բնույթի որոշ խնդիրներ և լուծել: գործնականում իրականացնել հետազոտման մեթոդի ճիշտ ընտրություն: 		
գ. բնդիսնրական/փոխանցելի կարողություններ.		
<ol style="list-style-type: none"> աշխատել հետազոտական խմբում, կիրառել գիտելիքները պրակտիկայում: վերլուծել վիճակագրական խնդիրները և առաջարկել լուծման եղանակներ: 		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.		
Ա4. Վերլուծելու գրուսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը:		
Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:		
Գ8. Կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:		
Գ9. Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսուրելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջարկելու համար:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. Դասախոսություններ դիդակտիկ նյութերի կիրառմամբ (համակարգիչ, աղյուսակներ և այլն)		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Դիսկրետ պատահական մեծության թվային բնութագրիչներ՝ մաթեմատիկական սպասում, դիսպերսիա, միջին քառակուսային շեղում, մոդա, մեղիանա: Թեմա 2. Նկարագրական վիճակագրություն: Թեմա 3. Նմուշահանում դիսկրետ և անընդհատ հատկանիշի դեպքում: Թեմա 4. Գնահատման տեսություն :		

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Ահարոնյան Ն., Խորյելյան Ե., Հավանականությունների տեսության խնդրանգիրք, ԵՊՀ հրատ., Եր., 2016. 154 էջ:
- Գասպարյան Կ.Վ., Վիճակագրության խնդիրների ժողովածու, Եր., ԵՊՀ հրատ., 2017, 208 էջ:
- Հարությունյան Ե. և այլոք, Հավանականություն և կիրառական վիճակագրություն, Եր.Գիտություն, 2000, 298 էջ:
- Համբարձումյան Գ.Հ. «Հավանականությունների տեսություն» Եր.: «Լուս հրատարակչություն»: 1977, 400 էջ:
- Ивченко Г. И., Медведев Ю. И., Математическая статистика, М., кн. дом Либроком, 2014. 352 с.
- Гмурман В.Е. «Руководство к решению задач по теории вероятностей и математической статистике» М.: Высш. школа, 2000, 400 с.

1.0305/B17	2.Հաղորդակցման հմտություններ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6. 3/4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը անձնական և մասնագիտական նպատակների իրականացման համար:		
Դասընթացի խնդիրներ՝		
1. Նպաստել սովորողների քննադատական մտածողության ձևավորմանը՝ ստեղծելով ինքնուրույն որոշումներ կայացնելու, բազմաթիվ կարծիքների ու տեսակետների նկատմամբ հարգանք ունենալու, արդյունավետ հաղորդակցվելու մթնոլորտի զարգացմանը:		
2. ուսումնասիրել լեզվի կիրառական և հաղորդակցային հնարավորությունները,		
3. բացահայտել խոսքի ընդհանուր օինաչափությունները,		
4. դրսուրել գրական խոսքի բարձր մշակույթ,		
5. հարստացնել ու զարգացնել լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնարավորությունները:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնարավորությունները.		
2. լրսաբանելու լեզվի դերը որպես հաղորդակցական միջոց,		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. տիրապետելու որոշակի աշխատանքային հմտությունների և տարբեր միջավայրերում քաղաքակիրթ, բարյացակամ հաղորդակցվելու ունակությունների:		
2. ընտրելու հաղորդակցման համար անհրաժեշտ լեզվառական միջոցներ.		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. դրսուրելու լեզվական բաձր մշակույթ, հարուստ բառապաշար, լայն աշխարհայացք, մասնագիտական էթիկա, հանրության հետ հաղորդակցվելու ունակություններ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիցտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:		
Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. Պասիվ դասախոսություն		
2. Ակտիվ դասախոսություն		
✓ <i>հարցուազատասխան</i>		
✓ <i>զրույց</i>		
3. Ինտերակտիվ դասախոսություն		
✓ <i>«PowerPoint» համակարգային ծրագրով տեսադրվագաշարերի ցուցադրում</i>		

☒ <i>հարցուպատասխան</i> ☒ <i>բանավեճ</i> ☒ <i>զրոյց</i>
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
Ստուգարք. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:
13.Համառոտ բովանդակություն.
Թեմա 1. Հաղորդակցության դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2. Հաղորդակցման խոչընդոտները. գործնական հաղորդակցում: Թեմա 3. Հաղորդակցման դասակարգումները: Թեմա 4. Ուղղակի և անուղղակի հաղորդակցման ձևերը:
14.Հիմնական գրականության ցանկ.
1. Ավետիսյան Յու., Պաշտոնական գրագություն, Երևան, 2001: 2. Գաբրիելյան Յու., Լեզվական հաղորդակցության տեսություն, Երևան, 2018: 3. Գաբրիելյան Վ., Գրավոր խոսք, Երկրորդ հրատարակություն, Երևան, 2009: 4. Պետրոսյան Ա., Գործարար հաղորդակցություն, Երևան, 2003թ.: 5. Պետրոսյան Հ., Մարտիրոսյան Ա., Գործարար և գիտական հայոց լեզու, Երևան, 2015: 6. Քարնեզի Դ., Ինչպես ս ձեռք բերել բարեկամներ և ինչպես ազդել մարդկանց վրա, 1936:

1.0105 / B17	2. Մաթեմատիկայի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6. 3/4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Ծրագիրը նպատակ ունի.		
<ul style="list-style-type: none"> ուսանողներին ծանոթացնել մաթեմատիկայի հիմունքներին՝ որպես ընդհանուր մշակույթի բաղկացուցիչ մասի, ուսանողներին մոտ ձևավորել վերացական մտածողություն: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն. <ul style="list-style-type: none"> Կտիրապետի հանրակրթական և հանրամատչելի բնույթի մաթեմատիկական որոշ հարցերի: Կունենա թվային տվյալները ճիշտ մշակելու, մասնագիտական վերլուծությունները գրաֆիկների, սանրակների, մասերով արտահայտել տոկոսների միջոցով պատկերավորելու հմտություններ: 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ. <ul style="list-style-type: none"> Տարրական ֆունկցիաների հենքի վրա դասակարգել ֆունկցիաները, սահմանել ֆունկցիայի անընդհատությունը, հաշվել նրա սահմանը: գործնականում իրականացնել հետազոտական աշխատանքի ճիշտ պլանավորում, գործնականում իրականացնել հետազոտման մեթոդի ճիշտ ընտրություն: 		
գ. բնդիհանրական/փոխանցելի կարողություններ. <ul style="list-style-type: none"> աշխատել հետազոտական խմբում, կիրառել գիտելիքները պրակտիկայում: վերլուծել խնդիրները և առաջարկել լուծման եղանակներ: 		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.		
Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. Դասախոսություններ դիդակտիկ նյութերի կիրառմամբ (համակարգիչ, արյուսակներ և այլն)		

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

1. Մաթեմատիկա առարկան և մաթեմատիկական լեզու:
2. Բազմությունների տեսության տարրեր և թվային բազմություններ:
3. Ոչ էվկլիդեսյան երկրաչափություն: Վեկտորական հաշիվ:
4. Տեքստային խնդիրներ:(տոկոսի,խառնուրդների և շարժման խնդիրներ)
5. Հանրահաշվական կորեր(ուղիղ գիծ, շրջանագիծ):
6. Հավանականությունների տեսություն և մաթեմատիկական վիճակագրության տարրեր:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Աթարելյան Վ. և ուրիշներ, Մաթեմատիկա հումանիտար մասնագիտությունների համար, ԵՊՀ, Երևան, 2004:
2. Тихомиров Н. Б., Шелехов А. М., Математика, Учебный курс для юристов, Москва, Юрайт, 2000.
3. Քարտաշյան Ա.Հ. Մաթեմատիկա Երևան. Լույս, 1983
4. Стойлова Л.П. Математика Москва, Академия, 2007
5. Лавров И.А.,Максимова Л.Л. Задачи по теории множеств, математической логике и теории алгоритмов Москва, Физматлит 1995

1.0302/B17	2.Մեղիագրագիտություն	3. 2 ECTS կրետիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6. 3/4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին ներկայացնել հասարակության և մեղիայի փոխիարարելությունները, դրանց առանձնահատկությունները, ծանոթացնել մեղիայի կողմից հանրային կարծիքի, սոցիալական դիրքորոշման, արժեհամակարգի ձևավորման մեխանիզմներին, ուսումնասիրել հասարակական գիտակցության և մեղիամիջավայրի փոխազդեցությունների շրջանակը, հասկանալ դրանց նախադրյալները և հետևանքները:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Հիմնավորելու մեղիայի և տեղեկատվական հասարակության էռությունը, դրանց հետ կապված հասկացությունները և հիմնական տեսությունները, 2. Որոշելու մեղիայի արժեքաստեղծ գործառույթը, վերջինիս միջոցով հասարակական արժեքների ձևավորման փուլերը, 3. Մատնանշելու սոցիալական դիրքորոշման փոփոխման մեխանիզմները՝ մեղիայի դերն ամբողջական պատկերացնելու համար, 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Տարբերակելու մեղիայի հաղորդակցային և գաղափարական բնույթը, 2. Գնահատելու տեղեկատվական հասարակության հայաստանյան յուրահատկությունները, 3. Հետազոտության ժամանակակից մեթոդներով համեմատելու մեղիատեսակները (մեղիա)՝ ըստ իրենց ազդեցիկության աստիճանի, 4. Տարբերակելու ամբոխի կարգավորման/մանխպուլացման մեխանիզմներն ու հնարքները կոնկրետ դեպքերում, 		
գ. բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ		

- Արժնորելու և քննադատական մոտեցում ցուցաբերելու մեղիաարտադրանքին,
- Սեփական հետազոտություններում մեթոդաբանական սկզբունքներով համակարգելու մեղիաազդեցության մեխանիզմները:

10.Դասընթացը ձևավորում է կյառական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի,

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ9.Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու դրսորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջարելու համար:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն
- գործնական պարապմունք
- խնդնուրույն խատանքներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հասարակության կառուցվածքը: Հասարակություն և անհատ: **Թեմա 2.** Մեղիա և մեղիամիջավայր: Մեղիայի հաղորդակցային և զաղափարական բնույթը: **Թեմա 3.** Տեղեկատվական հասարակություն. ձևավորման նախադրյալները: **Թեմա 4.** Հասարակական գիտակցություն-մեղիամիջավայր. փոխադարձ ազդեցության բնույթը: **Թեմա 5.** Հասարակական գիտակցության մանիպուլյացիա: **Թեմա 6.** Մեղիա և արժեքներ. մեղիայի արժեքաստեղծ գործառույթը:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

- Morin E., Au-delà de la globalisation et du développement, société-monde ou empire-monde ? », La revue du MAUSS, 20, pp. 43-53, 2002.
- Назаров М. М., Массовая коммуникация и общество. Введение в теорию и исследования. — М.: «Аванти плюс», 2003.
- Поликарпова Е.В., Аксиологические Функции Масс-Медиа В Современном Обществе, Ростов-на-Дону, 2002.

1.0305/B17	2.Ուսաց լեզու-3	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք	

8.Դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ 2 փուլերում ձեռք բերված գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել հաղորդակցության համար անհրաժեշտ բանավոր խոսքի ունակություններ:

Դասընթացի խնդիրները.

- խորացնել և հարստացնել ուսանողների խոսակցական բառապաշտը,
- ակտիվացնել բանավոր խոսքը և շփման կարողությունները,
- զարգացնել ոուսերենի ուղղախոսության նորմերը, խոսքի մասերի կառուցվածքային և գործառական առանձնահատկությունները,
- զարգացնել ոուսերենով ազատ հաղորդակցվելու տեխնիկան:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- ներկայացնելու ոուսերենի բառակազմության միջոցները:
- կիրառելու հոմանիշները, հականիշները և համանունները համատեքստում:
- գործածելու ոուսերենին բնորոշ խոսակցական կառույցներ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ընդհանրացնելու լեզվի նախնական քերականական և բառապաշտային գիտելիքները:
2. վարելու գրույց/երկխոսություն՝ կիրառելով ուղղախոսության և շարահյուսության կանոններ:
3. արտահայտելու և հիմնավորելու սեփական կարծիքը, կազմելու գործնական նամակներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ունկնդրելու և վերարտադրելու գրույց/երկխոսություն:
2. պատրաստելու ինքնուրույն աշխատանքներ և գեկուցումներ:
3. բանավիճելու մասնագիտական թեմաներով:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանդույթում:

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

Գ9. Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու դրսուրելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջադրելու համար:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ
2. ընթերցանություն
3. թեստ
4. ոեֆերատ
5. գրույց լեզվակրի հետ
6. շնորհանդես
7. ինքնուրույն աշխատանք

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Շարահյուսություն: **Թեմա 2.** Ուղղագրության հիմնական կանոնները: **Թեմա Մասնագիտական տեքստ:**

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Русский язык. Под общ.ред. к.ф.н. доцента Лалаян С.А. Еր., изд-во ЕГУ, 2018.
2. Русский язык. Под общ.ред. Л.М.Мкртчяна. Еր., изд-во ЕГУ, 2004.
3. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация Речь., П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Б.С.Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015.
4. Учебные пособия по специальности.

1.0104/ В17	2.Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման հիմունքներ	3. 2 ECTS կրետիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/30/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
9. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ գիտելիքներ համակարգիչների տեխնիկական և ծրագրայի նապահովման մասին, զարգացնել համակարգչից օգտվելու հմտություններ, որոնք կիրառվեն ուսումնառության ընթացքում, առօրյայում, շարունակական կրթության ընթացքում, ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ուսանողներին ծանոթացնել համակարգչի կառուցվածքին, համակարգային և կիրառական		

ծրագրերին,

2. մէկնաբանել փաստաթղթերի գեղարվեստական ձևավորման ոճերը, շրիֆտատեսակները, խմբագրման հնարավորությունները,
3. բացահայտել ժամանակակից համակարգչի դերն ու կարևորությունը հումանիտար մասնագիտությունների մեջ,
4. կատարել տրամարանական արտահայտություններ Excel համակարգով խնդիրներ լուծելու համար,
5. բարեկարգ հաշվարկների ստացված տվյալների կառուցել գրաֆիկներ, տեսակավորել:

10.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Թվարկելու համակարգչի կառուցվածքը և նշելու աշխատանքի հիմնական սկզբունքները:
2. Ընտրելու ոճեր, շրիֆտատեսակներ, շաբլոններ word տեքստային խմբագրով փաստաթղթեր ձևավորելու համար:
3. Վերարտադրելու և ստեղծելու էլեկտրոնային այլուսակ:
4. Ընտրելու և ներկայացնելու Power Point համակարգի հնարավորությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Օգտագործելու օպերացիոն համակարգի հնարավորությունները:
2. Կատարելու իր թթավարությունը Microsoft Word տեքստային խմբագրիչով:
3. Էլեկտրոնային այլուսակով կատարելու հաշվարկային աշխատանքներ՝ կիրառելով ստանդարտ ֆունկցիաներ և տրամարանական գործողություններ:
4. Կիրառելու Power Point ծրագիրը գեկուցումների, ռեֆերատների, կուրսային և ավարտական աշխատանքների ցուցադրման համար:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

11.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

թ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

գ5.Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

զ8.Կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:

12.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. գործնական աշխատանքներ:

13.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Թեստը, առաջադրանքը, խնդիրը կամ ռեֆերատը գնահատվում է «ստուգված», եթե կատարելէ 50% և ավելի: Ուսանողը

- շնորհանդեսի ուղեկցությամբ Power Point ծրագրով ներկայացնում է հանձնարարված ինքնուրույն աշխատանքները,
- հանձնում է ուսումնառության ողջ ընթացքում ստացած գիտելիքների վերաբերյալ ռեֆերատը,
- տեղում կատարում է առաջադրանք, որը բաղկացած է MS Word և Excel – ծրագրերի թեստերից:

14.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1.Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.

Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: ԷՀՍ-ի հիմնական հանգույցները. հիշասարք,պրոցեսոր, ներածման և արտածման սարքեր:ԷՀՍ-ի ծրագրային ապահովումը: Ֆայլ, ֆայլի անվանում. Ֆայլի ճանապարհ: Հիշողության չափման միավորները:

Թեմա 2.Microsoft Word փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում.

Փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում: Տարի բնութագրերը:WordArt-ի տեղադրում: Նրա հետ

աշխատելու գործիքները: Formatting պանելի գործիքները: Աշխատանք Tab-երի հետ:Պարագրաֆ, նրա բնութագրերը: Էջի պարամետրերի տեղադրում: Եզրագծերի և ֆոնի տեղադրում, տեքստերի խմբագրում (բլոկների պատճենում, տեղափոխում, տեղադրում): Փաստաթղթերի նախնական դիտարկում և տպում: Տեքստերի սխալների ուղղում, որոնում, փոխարինում: Էջի համարների տեղադրում: Drawing ռեժիմ: Աշխատանք AutoShapesերի հետ: Այցուսակների տեղադրում::

Թեմա 3. Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակներ

Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակային համակարգի պատուհանի կառուցվածքը: Բջիջներ: Տվյալների ներմուծում, խմբագրում, ֆորմատավորում: Բջջի հասցեների տիպերը: Ներմուծման ավտոմատացում: Տրամաբանական գործողություններ, ֆունկցիաներ: Տվյալների տեսակավորում՝ Filter, Sort ռեժիմները:

Թեմա 4. Microsoft PowerPoint ներկայացման ստեղծում:

Ներկայացումներիստեղծում: Անիմացիաների և ոճերիհաղորդում սահիկներին:Զայնային, լուսային ոճերի հաղորդում սահիկներին: Դիզայնի ձևավորում: Ավտոմատացնել սահիկների միջև անցումը: Ներկայացումն ինտեգրել այլ թվայնացված միջոցների հետ:

14.Հիմնական գրականությանցանկ.

- Հովակիմյան Ա., Սարգսյան Ս., Խաչոյան Լ., Խապիրյան Ն., Մանուկյան Ա., Մկրտչյան Ն., Համակարգչային գրագիտություն, Մեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2012:
- Տիխոմիրով Ա., Պրօքդի Ա.Կ., Կոլոսկով Պ.Վ., Կլենդրովա Ի.Ա. և դր., MicrosoftOffice 2007, Գիտություններ, 2008.

1.0304/B17	2. Քննական և ստեղծագործական մտածողություն	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.3/4-րդ կիսամյակ	7.Ասուլագարք	
8.Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել քննական և ստեղծագործական մտածողության առանձնահատկությունները, ուսանողների մոտ ձևավորել ստեղծագործական և քննական մտածողություն:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. սահմանելու քննական և ստեղծագործական մտածողությունը 2. մեկնաբանելու քննական և ստեղծագործական մտածողության հիմնական սկզբունքներն ու հատկանիշները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կիրարելու քննական և ստեղծագործական մտածողության գործիքները: 2. մեկնաբանելու քննական մտածողության տեսակները:		
գ. քննիանքական/փոխանցելի կարողություններ		
1. պատրաստելու ինքնուրույն աշխատանքներ և գեկուցումներ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.		
Ա3.Բացահայտելու գրուաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարաշրջանային և տեղական մակարդակներում:		
Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդավարական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:		
Գ5.Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:		
Գ9.Վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսուրելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջարկելու համար:		

<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ 2. ընթերցանություն 3. թեսություն 4. ռեֆերատ 5. գրույց լեզվակրի հետ 6. շնորհանդես 7. ինքնուրույն աշխատանք
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Ստեղծագործական և քննական մտածողության սահմանումը: Թեմա 2. ստեղծագործական և քննական մտածողության կարևորությունը: Թեմա 3. ստեղծագործական և քննական մտածողության զարգացման փուլերը: Թեմա 4. Ստեղծագործական և քննական մտածողության խրախուսման մեթոդները: Թեմա 5. Քննական և ստեղծագործական մտածողության հմտությունների զարգացման մոտեցումները: Թեմա 6. Ստեղծագործական և քննական մտածողության զարգացման գործիքները: Թեմա 7. Քննական մտածողության տեսակները: Թեմա 8. Ստեղծագործական մտածողության սկզբունքները, հիմնական հատկանիշները:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бутенко А. В., Ходос Е. А. Критическое мышление: метод, теория, практика. Учеб.-метод. пособие. М.: Мирос, 2002. — 176 с. 2. Ивунина Е. Е. О различных подходах к понятию «критическое мышление» // Молодой учёный. — 2009. — № 11. — С. 170—174. 3. Турчин В. Ф. Феномен науки. Кибернетический подход к эволюции. — Изд. 2-е — М.: Словарное издательство ЭТС. — 2000. — 368 с. 4. Халперн Д. Психология критического мышления. — СПб.: Петербург, 2000. — 512 с.

ՍԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՍՍՍ
(ՊԱՐՏԱԴՐՄԱՆ ՀԱՍԼՆԹԱՅՆԵՐ)

1.0202/B18	2.Սոցիալ-տնտեսական աշխարհագրություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.1-ին կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին տալ համապարփակ գիտելիքներ հասարակական (սոցիալ-տնտեսական) աշխարհագրության ձևավորման և զարգացման հիմնարար հասկացությունների, բաղադրիչների հետազոտության մեթոդների մասին:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝		
ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու և սահմանելու աշխարհագրության միասնական գիտության համակարգում «հասարակական աշխարհագրության» տեղը և դերը,		
2. ներկայացնելու հասարակական աշխարհագրության ձևավորումը և զարգացում,		
3. բացատրելու և մեկնաբանելու հասարակական աշխարհագրության հիմնարար հասկացությունները և բաղադրիչները:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կիրառելու հասարակական աշխարհագրական հետազոտության և սոցիալ-տնտեսաաշխարհագրական կանխատեսման մեթոդները,		
2. կատարելու սոցիալ-տնտեսաաշխարհագրական կանխատեսում,		
3. տեղայնացնելու մարդկության համամոլորակային ընդհանրական հիմնախնդիրները:		
գ.քննիանրական /փոխանցելի կարողություններ		
1. աշխատելու թիմում,		
2. կատարելու առաջարկություններ,		
3. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Ա4.Վերլուծելու գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,		
Բ4. Գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսները և ենթակառուցվածքները,		
Գ1. Կիրառելու սոցիալ-աշխարհագրական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. խոսքային մեթոդներ,		
2. սեմինար պարապմունքներ,		
3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում,		
4. պրոյեւմային-որոնողական,		
5. խնտերակալիկ-կառուցողական մեթոդներ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.		
Նախատեսվում է		
✓ 2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:		
✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 8 միավոր:		
✓ Ընթացիկ ստուգումներ՝ առավելագույնը՝ 4 միավոր:		
1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:		
2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա 4 միավոր առավելագույն արժեքով:		
Միավորների քայլը 0,5 է:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Դասընթացի ուսումնասիրության նպատակը և խնդիրները: Դասընթացի համառոտ		

բովանդակությունը և կառուցվածքը, գրական աղբյուրների տեսություն: **Թեմա 2.** Հասարակական աշխարհագրության ձևավորումը և զարգացումը: **Թեմա 3.** Հասարակական աշխարհագրության հիմնարար հասկացությունները: **Թեմա 4.** Հասարակական աշխարհագրության բաղադրիչները: **Թեմա 5.** Հասարակական աշխարհագրության հետազոտության մեթոդները: **Թեմա 6.** Սոցիալ-տնտեսաաշխարհագրական կանխատեսում: **Թեմա 7.** Մարդկության համամոլորակային հիմնախնդիրները և հասարակական աշխարհագրության խնդիրները

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Ավագյան Ա., ՀՀ ընդերքի ռեսուրսները (աշխարհագրական վերլուծություն) Եր., 2000:
2. Պոտոսյան Ա.,ՀՀ տնտեսական և սոցիալական աշխարհագրություն, Եր.,2022թ.:
3. Վալեյան Լ., Հասարակական աշխարհագրության ներածություն, Եր., 1999:
4. Վալեյան Լ, Հայկական ՍՍՀ տնտեսական և սոցիալական աշխարհագրություն, Եր., 1988:
5. Մելուքումյան Ս, Հայաստանի հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տնտեսական աշխարհագրություն, Եր., 1999:
6. Սառշկին Յու.,Տնտեսական աշխարհագրության ներածություն, Եր. 1974:
7. Алисов Н., Хорев Б., Экономическая и социальная география мира. Общий обзор.-М., 2000.
8. Максаковский В., Географическая картина мира. Кн.1и2.,М.,005.
9. Гладкий Ю., Сухоруков В., Общая Экономическая и социальная география зарубежных стран., М.:2006.
- 10.Кусков А.С., Понукалин О.В., Социально-экономическая и политическая география мира и России.-М.,2005.
- 11.Лопатников Д.. Экономическая география и регионалистика.-М.,2004.
- 12.Максаковский В., Географическая картина мира. Кн.1и2.,М.:2005.
- 13.Социально-экономическая география зарубежных стран. Под ред.Вольского В.В.-М.:2005

1.0202/B19.	2.Մարդը և նրա պահանջմունքները	3.3 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.1-ին կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ մարդու, նրա էության և պահանջմունքների, անհատի և հասարակության պահանջմունքների բավարարման մեթոդների,սերվիսի բովանդակության, անհրաժեշտության, գործնական նշանակության մասին:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. թվարկելու և նկարագրելու մարդու պահանջմունքները և դրանց բավարարման մեթոդները, 2. մեկնաբանելու սերվիսի ոլորտը և նրա առանձին բաղադրիչների դերն ու անհրաժեշտությունը մարդու պահանջմունքների բավարարման գործում, 3. պլանավորելու սերվիսի ձեռնարկության գործունեությունը՝ ծառայությունների շուկայի ենթակառուցվածքի և սպառողի պահանջմունքների փոփոխություններով պայմանավորված, այդ թվում՝ սոցիալական բաղաքականության հաշվառմամբ:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ընդունելու և հարգելու այլ ժողովրդների սովորություններն ու մշակույթը, 2. իրականացնելու միջմշակութային հաղորդակցություն զբոսաշրջային ինդուստրիայում, 3. գնահատելու իր ապագա մասնագիտության սոցիալական դերը:		
գ.ընդհանրական փոխանցելի կարողություններ		

- աշխատելու թիմում,
- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,
- դրսնորելու քննադատական մտածողություն:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա5.գնահատելու գրուաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,

Բ2.իրականացնելու գրուաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,

Բ5.ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրուաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա.

Գ3.Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություններ,
- լսարանային ցուցադրություններ
- ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
- ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդ,
- նախադեպերի վերլուծություն:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Նախատեսվում է

- ✓ Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 9 միավոր:
- ✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 7 միավոր:
- ✓ Ընթացիկ ստուգումներ՝ առավելագույնը՝ 4 միավոր:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դասընթացի նպատակը, առարկան և խնդիրները, կապը այլ գիտությունների հետ:

Թեմա 2. Մարդը և նրա էությունը: **Թեմա 3.** Մարդու պահանջմունքները: **Թեմա 4.**

Զրուաշրջությունը որպես մարդու պահանջմունքների բավարարման միջոց: **Թեմա 5.**

Զրուաշրջության դերը, զարգացման նախադրյալները: **Թեմա 6.** Զրուաշրջությունը որպես մարդու պահանջմունքների բավարարման համակարգի բաղադրիչ: **Թեմա 7.** Սերվիսային ծառայության որակը: **Թեմա 8.** Զրուաշրջության ոլորտի կառավարումը: **Թեմա 9.**

Զրուաշրջության դերը հասարակական կյանքի տարածքային կազմակերպման մեջ **Թեմա 10.**

Կայուն զարգացումը և զրուաշրջությունը որպես մարդու պահանջմունքների բավարարման պայման:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

- Ավագյան Ա., Սերվիսագիտության հիմունքներ, Եր., 2017:
- Аванесова Г., Сервисная деятельность: Учебное пособие для студентов вузов. М.: Аспект Пресс, 2004.
- Коноплева А., Сервисология (Человек и его потребности), М.:2008.
- Нюренбергер Л.Б. Сервисная деятельность., Новосибирск, 2008
- [Человек и его потребности. Сервисология: Учебник /И.Н.Лукянчук, О.А.Ульяновская., М., 2012.](#)
- Романович Ж., Калачев С., Сервисная деятельность. Учебник, М.:2008.
- Свириденко Ю.П., Хмелев В.В. Сервисная деятельность в обслуживании населения., М., 2012 220c.

1.0202/B20	2. Երկրագիտություն	3. 6 ECTS կրեմիս
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողների մոտ ձևավորել կայուն գիտելիքներ Երկիր մոլորակի և դրա աշխարհագրական թաղանթի ու դրա ոլորտների ձևավորման, զարգացման, դրանցում տեղի ունեցող բազմաթիվ բնական երևույթների փոխադարձ կապի, մարդու և աշխարհագրական թաղանթի, ինչպես նաև բնական երևույթներն ու օբյեկտները ռեկրեացիոն նպատակներով օգտագործելու համար:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիք՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ թվարկելու բնական աշխարհագրության առանձին ոլորտներն ու դրանցում տեղի ունեցող երևույթները ✓ բացատրելու մասնագիտությանն առանչվող աշխարհագրական կարևոր հասկացությունները, աշխարհագրական թաղանթում տեղի ունեցող բնածին և մարդածին երևույթները, 		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ստացած գիտելիքները կիրառել բնական տարբեր երևույթների միջև եղած կապերը հասկանալու, բնապահպանական բազմաթիվ խնդիրները լուծելու համար, ✓ ստացած գիտելիքներն օգտագործելու ռեկրեացիոն գործունեության իրագործման նպատակով 		
գ. բնդիմանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և բնդիմանրացումներ		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունը(ներ)ը.		
Ա4. Վերլուծելու գրուսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,		
Ա6. տարբերակելու գրուսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին, մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն):		
Բ2. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,		
Բ3. գնահատելու գրուսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները		
Գ2. գնահատելու գրուսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. քննարկում /քանավեճ 3. համագործակցային աշխատանք 4. վերլուծություններ: 		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
Նախատեսվում է		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր: ✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 8 միավոր: ✓ Ըսթացիկ ստուգումներ՝ առավելագույնը՝ 4 միավոր: 		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		

Թեսա 1՝ Երկրագիտություն առարկան, խնդիրները, ուսումնասիրության մեթոդները և կարևոր հասկացությունները: **Թեսա 2**՝ Հիմնական տվյալներ Երկիր մոլորակի մասին: **Թեսա 3**՝ Կողմնորոշում, կողմնորոշման եղանակները, ազիմուտ, տեղանքի հատակագիծ: Կողմնորոշում տեղանքի հատակագծով: Մասշտաբ, աշխարհագրական քարտեզ, տիպերը: **Թեսա 4**՝ Երկրի ձևը, մեծությունը: Երկրի օրական և տարեկան պտույտները, դրանց աշխարհագրական հետևանքները: **Թեսա 5**՝ Աշխարհագրական թաղանթ, սահմանները, ոլորտային կառուցվածքը, հիմնական հատկանիշները: **Թեսա 6**՝ Քարոլորտ: Երկրի ռելիէֆը, հիմնական ձևերը, հարթավայրեր: **Թեսա 7**՝ Մթնոլորտ, կազմը, կառուցվածքը: Եղանակ, կլիմա, դրանց ուսումնասիրությունների դերը ռելիէցիայի զարգացման գործում: **Թեսա 8**՝ Ջրոլորտ, կազմը: Համաշխարհային օվկիանոս, մայրցամաքային ջրեր, դրանց դերը ռելիէցիայի գործում: **Թեսա 9**՝ Կենսոլորտ, կառուցվածքը: Երկրագնդի բուսական և կենդանական աշխարհը: Բնական գոնաներ: Բուսական և կենդանական աշխարհի դերը ռելիէցիայի զարգացման ու կազմակերպման գործում: **Թեսա 10**՝ Մարդը և աշխարհագրական թաղանթը, փոխհարաբերությունները: Բնության պահպանության հիմնախնդիրը:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

- Գաբրիելյան Հ., Երկիր մոլորակը և նրա աշխարհագրական թաղանթը, Եր., 1983:
- Պողոսյան Վ., Ընդհանուր երկրագիտություն, Եր., 1999:
- Մանասյան Ս.Գ., Աշխարհագրության ներածություն, Եր., 2012:
- Անանյեա Ե.Գ., Մирновա С.С. Զեմля. Полная энциклопедия. М., 2007
- Гледко Ю.А. Общее землеведение. Минск, 2021
- Любушкина С.Г., Пашканг К.В. Общее землеведение. М., 2004
- Рой Ю.Ф. Общее землеведение. Брест, 2018
- Шубаев Л.П. Общее землеведение. М., 1977

1.0202/B21	2. Զրուաշրջության հիմունքներ	3.9 ECTS կրետիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.45/0/45	
6.1-ին կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել մասնագիտության բովանդակությանը, խնդիրներին, ուղղություններին, ներկայացվող պահանջներին: Բացահայտվում է սոցիալ-մշակութային ծառայություններ դերը և նշանակությունը զբոսաշրջության բնագավառում: Ուսումնասիրվում են սոցիալական պայմանների գնահատումը, մշակութային ծառայությունների տեսակները, զբոսաշրջության դերը և նշանակությունը հասարակական կյանքում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կինմի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. սահմանելու և թվարկելու մասնագիտության հետ կապված հասկացությունները օրենքները, մեթոդները,		
2. ներկայացնելու և մեկնաբանելու մասնագիտության տեսական և կիրառական կողմերը,		
3. բացատրելու զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների դերը զբոսաշրջության զարգացման գործում:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. համեմատելու, վերլուծելու և դասակարգելու զբոսաշրջային ծառայությունները, ենթակառուցվածքները,		
2. կատարելու առաջարկություններ և կայացնելու որոշումներ,		
3. մշակելու զբոսաշրջային փաթեթ,		
4. կազմելու զբոսաշրջային երթուղի:		
գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ		

<ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու գրուաշրջության տեսամեթոդաբանական ապարատը, 2. հիմնավորելու կայուն գրուաշրջության առավելությունները, 3. ուղիղություն կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները: <p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.</p> <p>Ա1.պարզաբանելու գրուաշրջութան հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, տեսությունները,</p> <p>Ա2.մեկնաբանելու գրուաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթոթերը,</p> <p>Բ4.գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:</p> <p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն, 2. սեմինար պարապմունքներ, 3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում, 4. բանավեճ: <p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.</p> <p>2 ընթացիկ քննություն, ընթացիկ ստուգում և եզրափակիչ քննություն</p> <p>1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:</p> <p>Ընթացիկ ստուգում՝ 4 միավոր</p> <p>Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:</p> <p>Հարցատումը պարունակում է 3 հարց, որից 2 հարցը՝ 3-ական միավոր, 1 հարցը՝ 2 միավոր:</p> <p>Միավորների քայլը 0,5 է:</p> <p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ներածություն: Թեմա 2. Զրուաշրջության տեսական հարցերը: Թեմա 3. Տարածքի գրուաշրջային ռեսուրսները: Թեմա 4. Զրուաշրջային շուկա, Թեմա 5. Զրուաշրջության տարածքային կազմակերպումը, Թեմա 6. Զրուաշրջության ինդուստրիան, Թեմա 7. Տուրօպերատորական և տուրգործակալական գործունեությունը, Թեմա 8. Զրուաշրջային արտադրանք, Թեմա 9. Զրուաշրջության կազմակերպումը և կառավարումը Թեմա10. Անվտանգության և ապահովագրության իրականացումը զրուաշրջության ոլորտում:</p> <p>14.Հիմնական գրականության ցանկը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Պոտույան Ս.Հ., Տուրիզմի հիմունքներ, Եր., 2016: 2. Кусков А., Джададян Э., Основы туризма, Кнорус М. 2008. 3. Биржаков М., Введение в туризм, М. 2007. 4. Квартальнов В., Теория и практика туризма, М. 2003. 5. Энциклопедия туризма: справочник, Зорин И. В., Квартальнов В. А., М. 2003. 6. Сенин В.С., Организация международного туризма М. Финансы и статистика. 2005. 		
---	--	--

1.0304/B22	2.Հայ ազգագրություն	3.3ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել հայոց ազգաբանության ուսումնասիրության հիմնախնդիրները, ձանաշողական նշանակությունը, պատմական և արդիական առումները, գիտության տեղը հայագիտության համակարգում: Բացահայտելու հայ ժողովրդի կենցաղամշակութային յուրահատկությունները, հարևան ժողովուրդների հետ ունեցած կենցաղամշակութային փոխանչությունները, ժողովրդագրական և էթնոմշակութային պատկերը:		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու հայերի էթնոկենցաղամշակութային առանձնահատկությունները,
2. Մեկնաբանելու կիրառելի հասկացությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Մեկնաբանելու հայոց մշակույթի ավանդական և ժամանակակից դրսերումները,
2. գնահատելու հայկական ավանդական մշակույթի դերը զրոսաշրջության մեջ,
3. Ստացած գիտելիքները կիրառելու մասանագիտական գործունեության մեջ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատել տեղեկատվական աղյուրների հետ,
2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմեր:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա5. Գնահատելու զրոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը:

Բ3. Կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. սեմինար պարապմունք,
3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում,
4. տվյալների հավաքագրում և վերլուծություն,
5. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
6. բանավեճ

13. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Ընթացիկ ստուգում (ներ)՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Հայերն աշխարհի էթնիկ հանրությունների համակարգում. հայերի էթնոլեզվական, մարդարանական, խառնվածքային, դավանաբանական, ժողովրդագրական բնութագիրը:

Թեմա 2. Հայերի ավանդական և ժամանակակից արտադրական մշակույթը որպես զրոսաշրջային ռեսուրս. երկրագործություն, անասնապահություն, տնայնագործություն և արհեստ, օժանդակ տնտեսաձևեր: **Թեմա 3.** Հայերի կենսապահովման մշակույթը որպես զրոսաշրջային ռեսուրս. բնակավայր, բնակարան, տարազ և զարդարանք, ուստեսակարգ, փոխադրման և կապի միջոցներ: **Թեմա 4.** Հայերի սոցիոնորմատիվ մշակույթը որպես զրոսաշրջային ռեսուրս. ընտանետիպեր, վարվելակարգ, գյուղական համայնք, ազգակցական համակարգ, ամուսնություն և հարսանիք, որդենություն և մանկան դաստիարակություն, հուղարկավորություն և մեռելոց: **Թեմա 5.** Հայոց ավանդական և ժամանակակից հումանիտար մշակույթը որպես զրոսաշրջային ռեսուրս. ժողովրդական սովորույց, հավատալիքներ, ժողովրդական բանավոր ստեղծագործություն, ժողովրդական երգարվեստ և պարարվեստ:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Հայ ազգագրություն, Համառոտ ուրվագիծ, Վ.Հ.Բդյան; Խմբ.՝ Պ.Ա.Մուրադյան,
Կ.Վ.Սեղբոսյան, Եր., 1974:
2. «Ազգագրական հանդես» պարբերական (I-XXVI հատորներ):
3. «Հայ ազգագրություն և բանահյուսություն» պարբերական (I-XXIV հատորներ):
4. Ազգերի և ազգային կուլտուրաների զարգացման օրինաչափությունները,
Հ.Գաբրիելովյան, Եր., 1973:
5. Армяне-народы и культуры-Л.М.Варданян, Г.С.Сарксян, А.Е.Тер-Саркисянц, М.: Наука, 2012-649с.
6. Народы Кавказа, том 2, изд. С.П.Толстова, М.,1962.

1.0201/B23.	2.Տնտեսագիտություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակների մոտ ձևավորել համակարգված տրամաբանական մտածողություն և տալ տնտեսագիտական ընդհանուր գիտելիքներ:		
Դասընթացի խնդիրները.		
1. ուսանողներին մեկնաբանել տնտեսագիտության հիմնարար կատեգորիաները, օրինաչափությունները, կարգավորման սկզբունքները, ցուցանիշները:		
2. ուսանողներին բացատրել շուկայական տնտեսության սկզբունքները:		
3. ուսուցանել ուսանողներին օգտվել մասնագիտական գրականությունից, օրենքներից, պաշտոնական վիճակագրական աղյուրներից:		
4. ուսանողներին զինել միկրո և մակրո ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու կարողություններով:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացահայտելու տնտեսագիտական բազային հասկացությունները,		
2. վերլուծության ենթարկելու սպառողների և ապրանքատերերի վարքագծերը,		
3. թվարկելու շուկայական մոդելները,		
4. հիմնավորելու ռեսուրսների շուկաների և դրանց առանձնահատկությունները,		
5. թվարկելու տնտեսական պարբերաշրջանները,		
6. թվարկելու մակրոտնտեսական ցուցանիշները,		
7. վերլուծության ենթարկելու հարկարյութեային և դրամավարկային քաղաքականությունը,		
8. վերլուծության ենթարկելու վճարային հաշվեկշռի ու արժութային կուրսերի վերաբերյալ:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. տնտեսական իրավիճակները վերլուծելու,		
2. տեսական գիտելիքները կիրառելու,		
3. տնտեսագիտական տեղեկություններ ու փաստեր հավաքագրելու, վերլուծելու և առաջարկություններ մշակելու:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. իրականացնելու տնտեսագիտական վերլուծություններ,		
2. աշխատելու թիմում:		
3. տրամաբանութեան ճիշտ, փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր և գրավոր խոսքը, հմտորեն հաղորդակցվելու հանրության հետ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունները.		

Ա6. Տարբերակելու գրոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին, մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),

Բ1. Իրականացնելու մարքեթինգի և մենեզմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ՝ գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,

Բ2. Իրականացնելու գրոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,

Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն /ավանդական և ինտերակտիվ/,
2. սեմինար պարապմունքներ,
3. քննարկում /քանավեճ,
4. համագործակցային աշխատանք,
5. խորային կամ բանավոր մեթոդ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ 4 միավոր

Եզրափակիչ քննությունները բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Տնտեսագիտության տեսության առարկան և մեթոդը: **Թեմա 2.** Տնտեսագիտության տեսության ընդհանուր խնդիրները և ելակետային հասկացությունները: **Թեմա 3.** Տնտեսության շուկայական համակարգը և եկամտի շրջապտույտը: **Թեմա 4.** Անհատական շուկաների վերլուծությունը, պահանջարկ և առաջարկ: **Թեմա 5.** Սպառողի վարքի տեսություն: **Թեմա 6.** Արտադրության ծախքերի տնտեսություն: **Թեմա 7.** Շուկայական մոդելներ և շուկայական իշխանություն: **Գնի** ու արտադրության ծավալի որոշումը մրցակցային շուկաներում և շուկայական իշխանության պայմաններում: **Թեմա 8.** Զեռնարկությունների ու կազմակերպությունների տեսակները և առանձնահատկությունները: **Թեմա 9.** Ռեսուրսների գների ձևավորումը: **Թեմա 10.** Մակրոտնտեսական ցուցանիշներ: Ազգային հաշիվների համակարգը: **Թեմա 11.** Մակրոտնտեսական կայունություն և տատանումներ: **Թեմա 12.** Փողը և բանկային համակարգը: Դրամավարկային բաղաքականություն: **Թեմա 13.** Պետական բյուջենեֆիսկալ բաղաքականությունը: **Թեմա 14.** Վճարային հաշվեկշիռ և արժույթային կուրսեր:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Աղաջանյան Հովսեփ, Տնտեսագիտության տեսություն: Ուս. Զեռնարկ, Եր., 2021, 672 էջ:
2. Սամուելսոն Ս., Նորթհանուս Ու., Տնտեսագիտություն, Եր., 1997:
3. Макконнелл К.Р., Брюо С.Л, Флин Ш.М.Н.экономика. 18-ое изд., М., 2011, 1010 с.
4. Курс экономической теории. Учебник под ред. Проф. Чепурина М.Н., проф. Киселевой Е.А., М., 1999, 752 с.

1.0202/B24.	2.Ռեկրեացիայի աշխարհագրություն	3.9 ECTS կրեդիտ
4.6 Ժամ/շաբ.	5.45 /0/45	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին տալ հանգստի սերվիսի տարածքային կազմակերպման և կառավարման տեսական գիտելիքներ:		
9.Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ		

ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- բացահայտելու ռեկրեացիոն գործունեության հիմնական հասկացությունները,
- թվարկելու ռեկրեացիոն գործունեության տեսակները և հիմնավորելու ցիկլերի տեսությունը,
- վերլուծության ենթարկելու ռեկրեացիոն ծառայությունների էությունն ու կազմակերպման առանձնահատկությունները:

բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ

- տարբերելու ռեկրեացիոն խնդրության որպես տնտեսական գործունեության ոլորտի էությունը, կառուցվածքը, կազմակերպման առանձնահատկություններն ու տեղը տնտեսության համակարգում,
- զանազնելու կոնկրետ ռեկրեացիոն ծառայությունների (սանատոր-առողջարանային՝ կուրորտային, մարզական-վերականգնողական, բնակչության զանգվածային հանգիստ, ժամանց և այլն) կազմակերպման տեսական դրույթները, ունենալու դրանք գործնականում կիրառելու հմտություններ և կարողություններ:

գ.քննիչանուական/փոխանցելի կարողություններ

- ստեղծելու գրուաշրջառեկրեացիոն նախագծեր,
- աշխատելու թիմում:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա4.Վերլուծելու գրուաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործունները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,

Բ4. գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դասախոսություն,
- սեմինար պարապմունք,
- զննական մեթոդներ,
- ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
- պրոբլեմային-որոնողական մեթոդ,
- ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Նախատեսվում է

- ✓ 2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:
- ✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 4 միավոր:
- ✓ Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 8 միավոր:

1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Միավորների քայլը 0,5 է:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ռեկրեացիոն աշխարհագրության առարկան, խնդիրները, ուսումնասիրման օբյեկտը, մեթոդները: **Թեմա 2.** Ռեկրեացիան որպես սոցիալ-տնտեսական երևույթ: **Թեմա 3.** Ռեկրեացիոն ռեսուրսներ: **Թեմա 4.** Ռեկրեացիոն պահանջարկ: **Թեմա 5.** Ռեկրեացիոն գործունեության կառուցվածքը, դասակարգումը, տեսակները: **Թեմա 6.** Ռեկրեացիոն ոլորտի տարածքային կազմակերպումը: **Թեմա 7.** Ռեկրեացիոն շրջանացում, աշխարհի խոշոր ռեկրեացիոն շրջանները: **Թեմա 8.** ՀՀ ռեկրեացիոն շրջանների բնութագիրը:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

- Квартальнов В.А., Средерченко В.К., Туризм социальныи. Киев.:1989.
- Власов А.А., Туризм. (учеб.мед.пос.). М.:1977.
- Мироненко Н.С., Твердохлебов И.Т., Рекреационная география. М.:1981.
- Азар В.И., Экономика и организация туризма. М.: 1972.

5. Моргунов Б.П., Туризм. М.:1978г.
 6. Ананев М.А., Основы международного туризма. М.:1978.
 7. Экономика и организация международного туризма. М.:1984.
 8. Гецевич Н.А., Основы экскурсоведения.(уч.пособ. для географов). Минск.:1988.
 9. Квартальнов В.А., Современные концепции социального туризма, М.1993.
 10.Биржаков М.Б. Введение в туризм, С.П. 2005.

1.0202/B25	2.Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները գրոսաշրջության մեջ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել տեղեկատվական տեղնոլոգիաների կիրառման հնարավորություններին սերվիսի և գրոսաշրջության ոլորտներում:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կինք		
ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաների էությունն ու հիմնական առանձնահատկությունները,		
2. թվարկելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաների տեսակները,		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
3. բացատրելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործման տեսակները և ձևերը գրոսաշրջության ոլորտում		
գ.քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. կիրառելու մասնագիտական համակարգչային ծրագրեր		
2. կատարելու թիմային աշխատանք:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Բ2. իրականացնելու գրոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նպագծերի կազմում և մողելավորում,		
Բ3. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,		
Գ8. կիրառելու S2Z-ները մասնագիտական ոլորտներում խնդիրներ լուծելու և աշխատանքները արագացնելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն, բացատրում,		
2. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում,		
3. գործնական մեթոդներ,		
4. բանավեճ,		
5. մտագրոհ,		
6. ինքնուրույն աշխատանքների կատարում:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.		
Նախատեսվում է		
✓ 2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:		
✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 8 միավոր:		
✓ Ընթացիկ ստուգումներ՝ առավելագույնը՝ 4 միավոր:		
1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:		
2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:		
Միավորների քայլը 0,5 է:		

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1՝ Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները զրուաշրջության մեջ, վտանգները, կիրառությունները, հեռանկարները: **Թեմա 2՝** Առցանց և ոչ առցանց տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ: **Թեմա 3՝** Մասնագիտական ոլորտում պահանջարկի ուսումնասիրումը SS-ի միջոցով: **Թեմա 4՝** Ամրագրման համակարգեր: **Թեմա 5՝** Սուլտիմեդիային տեխնոլոգիաները զրուաշրջության ոլորտում: **Թեմա 6՝** Արհեստական խոտելեկտի կիրառությունները զրուաշրջության մեջ: **Թեմա 7՝** Զրուաշրջային վիրտուալ համակեցություն: **Թեմա 8՝** Էլեկտրոնային կոմերցիան զրուաշրջության մեջ: **Թեմա 9՝** Թվային մարքետինգը զրուաշրջության ոլորտում:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. [Գյուլումյան Ա., Գալանտերյան Ա., Պողոսյան Ա., Տեղեկատվական համակարգեր և տեխնոլոգիաներ: Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան 2016:](#)
2. [Կոսեմյան Ս.Է., Ms Excel աղուսակային խմբագիր \(զործնական ձեռնարկ\): Ուսումնական ձեռնարկ: Երևան ՀԱԱՀ 2017:](#)
3. Կոսեմյան Ս.Է., Ամբատյան Ա.Ժ., [Ինֆորմատիկա և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիմունքներ \(Ուսումնական ձեռնարկ\)](#), Երևան ՀԱԱՀ 2013:
4. Иконников В. Ф., Садовская М. Н. [Информационные технологии в индустрии туризма](#) : учеб.-метод. пособие /, Минск : РИПО, 2014.
5. Божко В.П., Власов Д.В., Гаспариан М.С. [ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ЭКОНОМИКЕ И УПРАВЛЕНИИ](#): Учебно-методический комплекс. – М.: Изд. центр ЕАОИ. 2008.
6. Составители: Пегов А.А., Пьянных Е.Г. [Использование современных информационных и коммуникационных технологий в учебном процессе](#) (Краткий курс лекций) 2010.
7. Хроленко А.Т., Денисов А.В., [Современные информационные технологии для гуманитария](#)
 - а. [Электронный ресурс] : практическое руководство. 4-е изд., стер. — М. : ФЛИНТА, 2012.
8. <https://www.weptrainer.com/>
9. <https://exclist.am/>
10. <http://www.asu.am/images/stories2/2020/pdf/TT%20-Krtakan%20Cragir%202019-2023-17.05.2021.pdf>
11. [Информационные технологии в туристской индустрии](#), Ветитнев А. М., Коваленко В. В., Коваленко В. В. 2023
12. [ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ТУРИЗМЕ](#) Нарбутовских Д.П., Лыкова Т.Р. ФГБОУ ВО «Уральский государственный экономический университет» Екатеринбург, Россия
13. Гриценко Ю. Состояние и перспективы использования Интернета в туристском бизнесе России / Юрий Гриценко, директор по рекламе сервера «100 Дорог» - URL: <http://internet15.narod.ru/8.htm>.
14. [Шаховалов Н.Н. Интернет-технологии в туризме - URL: https://tourlib.net/books_tourism/shahovalov13.htm](https://tourlib.net/books_tourism/shahovalov13.htm).
15. [ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ИНДУСТРИИ ТУРИЗМА URL : https://tourlib.net/statti_tourism/sychov.htm](https://tourlib.net/statti_tourism/sychov.htm)
16. Информационные технологии как инструмент повышения эффективности деятельности организаций индустрии туризма, Никулина Ю.Н., Оренбургский государственный университет, Россия, Оренбург, 2023 URL <https://leconomic.ru/lib/118417>

1.0202/B26	2.Հյուրընկալության խնդրուստրիա	3. 6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին տալ համակարգված գիտելիքներ հյուրընկալության		

ինդուստրիայի վերաբերյալ, ձևավորելու կայուն գիտելիքներ հյուրընկալության առանձին ձևերի բովանդակության, գործունեության, մեխանիզմի վերաբերյալ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝

ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն՝

1. Ներկայացնելու հյուրընկալությունը որպես բազմաբովանդակ գործունեություն,
2. թվարկելու հյուրընկալության ինդուստրիայի բաղադրիչները, զարգացման փուլերը,
3. հիմնավորելու հյուրընկալության բաղադրիչները ըստ առաջնահերթության:

բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. գնահատելու հյուրընկալության չափորոշչները գործնականում,
2. իրականացնելու հյուրընկալության ոլորտի առանձին բաղադրիչների համակողմանի ուսումնասիրություն,
3. կիրառելու ստացած գիտելիքները հյուրընկալությունը արդյունավետ կազմակերպելու համար:

գ.քննիանքան/փոխանցելի կարողություններ

1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը
2. աշխատելու թիմում:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարկումները.

Բ4.գնահատելու գրուաշրջության ուսուուրսներն ու ենթակառուցվածքները,

Բ5.ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրուաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,

Գ3.պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. սեմինար պարապմունք,
3. գործնական աշխատանք,
4. բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Դասընթացի գնահատման 20 միավոր առավելագույն արժեքը բաշխվում է հետևյալ սկզբունքով՝

1-ին ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը 4 միավոր արժեքով

2-րդ ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը 4 միավոր արժեքով

ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 3 միավոր արժեքով

Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 9 միավոր արժեքով:

Եզրափակիչ քննության հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ յուրաքանչյուրը 3 միավոր արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1.Հյուրընկալության ինդուստրիայի էռթյունը, դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2.

Հյուրընկալության ինդուստրիայի զարգացման փուլերը: Թեմա 3. Հյուրանոցային ինդուստրիա:

Թեմա 4. Մնայի ինդուստրիա: Թեմա 5. Տրանսպորտային ծառայությունների դերը հյուրընկալության մեջ:

14.Հիմնական գրականության ցանկը.

1. Елканова Д.И. и другие, Основы индустрии гостепримства, Учебное пособие, М., Дашков и Ко, 2010.
2. Волков Ю.Ф., Введение в гостиничный и туристический бизнес, Ростов 2003.
3. Корнахова В.К., Караковская Т.А., Сервисная деятельность, М. 2006.
4. Лорер Э., Сервис по королевски, Уроки ресторанныго дела от Чарль Тротера, М. 2006.

1.0202/B27	2.Բնակչության աշխարհագրություն ազգագրության հիմունքներով	3. 6 ECTSկրեդիտ
------------	---	-----------------

4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ բնակչության թվի, շարժի, կազմի, տեղաբաշխման, ավանդույթների ու սովորույթների, բնակավայրերի և դրանց տարածական խմբերի վերաբերյալ, ուսանողներին ծանոթացնել բնակչության աշխարհագրություն գիտության հիմունքներին, ուսանողներին ծանոթացնել բնակչության աշխարհագրություն գիտության հիմունքներին, հիմնական հասկացություններին, ուսանողների մոտ ձևավորել որոշակի հմտություններ և կարողություններ բնակչության աշխարհագրության վերլուծության տարատեսակ մեթոդների և եղանակների կիրառման համար:	
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝	
ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
1. թվարկելու բնակչության աշխարհագրության հիմնական հասկացությունները, 2. մեկնաբանելու տեսությունները և մեթոդաբանական հարցերը 3. ներկայացնելու բնակչության սոցիալական կառուցվածքը, աշխատանքային ռեսուրսները և դրանց դերը զբոսաշրջության զարգացման մեջ:	
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ	
1. վերլուծելու և գնահատելու բնակչության աշխարհագրության տարբեր երևույթներն ու գործնաթացները, դրանց ցուցանիշները, 2. վերլուծելու բնակավայրերի և բնակչության տարածքային կազմակերպման գործոնները, սկզբունքներն ու օրինաչափությունները, 3. վերլուծելու տարաբնակեցման ժամանակակից ձևերը, զարգացման միտումները: 4. իրականացնելու տարբեր կարգի տարածաշրջանների բնակչության համար աշխարհագրական վերլուծություն:	
գ.բնդիանրական/փոխանցելի կարողություններ	
1. կատարելու հետազոտական աշխատանքներ ՀՀ բնակավայրերի տարածքային կազմակերպման հիմնախնդիրների շուրջ, 2. կատարելու թիմային աշխատանք:	
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները	
Ա5.գնահատելու զբոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,	
Ա6.տարբերակելու զբոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին, մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),	
Բ5.ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և զբոսաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա:	
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.	
1. դասախոսություն, 2. սեմինար պարապմունք, 3. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում 4. պրոբլեմային-որոնողական մեթոդ, 5. բանավեճ:	
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	
1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: 2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Ընթացիկ ստուգում՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 3 հարց, որից 2 հարցը՝ 3-ական միավոր, 1 հարցը՝ 2 միավոր:	

Միավորների քայլը 0,5 է:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Բնակչության աշխարհագրության առարկան, մեթոդները, խնդիրները: **Թեմա 2.** Աշխարհի բնակչությունը, նրա հաշվառումը և շարժնթացը: **Թեմա 3.** Բնակչության վերաբերադրությունը: **Թեմա 4.** Բնակչության սեռատարիքային և ընտանեկան կառուցվածքը: **Թեմա 5.** Բնակչության ռասայական կազմը: **Թեմա 6.** Բնակչության ազգային կազմը: **Թեմա 7.** Բնակչության սոցիալական կառուցվածքը և աշխատանքային ռեսուրսները: **Թեմա 8.** Բնակչության միգրացիան: **Թեմա 9.** Բնակչության տեղաբաշխառումը: **Թեմա 10.** Տարաբնակեցումը և նրա ձևերը, քաղաքային և գյուղական տարաբնակեցում: **Թեմա 11.** Ուրբանացում:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

- Մանայան Ս., Մարգարյան Ռ., Աշխարհի բնակչությունը, Եր. 2004:
- Կովալев Ս., Կովալյսկայ Ա., Գеография населения ССР М, 1980.
- Перцик Е., Города мира. География мировой урбанизации. М., 1994.
- Скопин А., Территориальная организация населения. М. 2004
- Шувалов Е., География населения. М.1985.
- Ягельский А., География населения. М.1980.

1.0202/B28.	2.Համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձաններ	3.6 ECTS կրեդիտ		
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/0/30			
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով			
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձաններին՝ ըստ պատմական-ուղղունալ տիպերի, ներկայացնելու տվյալ օբյեկտների նշանակությունը համամարդկային արժեքների համակարգում և կրնկրեալ մշակութային շրջանակում, ներկայացնելու տվյալ օբյեկտների գրուաշրջային ներուժը, դրանց պահպանման և օգտագործման ասպարեզում առկա խնդիրները, ձևավորել հուշարձանների վերլուծությունների մասին պատկերացում:				
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կինք՝				
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն				
1. սահմանելու համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանների վերաբերյալ հիմնական հասկացություններն ու կատեգորիաները,				
2. դասակարգելու համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները՝ ըստ պատմական-ուղղունալ տիպերի,				
3. նկարագրելու համաշխարհային մշակութային ժառանգության նշանավոր հուշարձանները, ներկայացնելու դրանց պահպանման գործում միջազգային կազմակերպությունների դերը:				
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ				
1. վերլուծելու և դասակարգելու համաշխարհային մշակութային ժառանգության նշանավոր հուշարձանները,				
2. գնահատելու համաշխարհային մշակութային ժառանգության նշանավոր հուշարձանները որպես գրուաշրջային ռեսուրս:				
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ				
1. իրականացնելու հետազոտական արդյունքների ամփոփում,				
2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:				
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.				
Ա5. գնահատելու գրուաշրջային զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների,				

ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,
Ա6.տարբերակելու գրուաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),

Բ4.գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները,

Գ3.պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. սեմինար պարապմունք,
3. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
4. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջարրանքի կատարում և այլն),
5. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական),
6. բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ըստացիկ ստուգում՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, որից 2 հարցը՝ 3-ական միավոր, 1 հարցը՝ 2 միավոր:

Միավորների քայլը 0,5 է:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. «Համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձաններ» առարկայի ուսումնասիրության նպատակը եւ խնդիրները **Թեմա 2.** ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն որպես ՄԱԿ-ի մասնագիտացված գործակալություն: Դրա ստեղծման պատմությունը, նպատակը և գործունեության հիմնական ուղղությունները **Թեմա 3.** ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի Համաշխարհային ժառանգության կոմիտեում ընդգրկված բնական և մշակութային հուշարձանների ընդհանուր բնութագիրը **Թեմա 4.** Եվրոպայի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 5.** Ասիայի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 6.** Հյուսիսային Ամերիկայի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 7.** Հարավային Ամերիկայի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 8.** Աֆրիկայի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 9.** Ավստրալիայի և Օվկիանիայի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 10.** Ռուսաստանի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 11.** Հայաստանի համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 12.** Համաշխարհային մշակութային ժառանգության հուշարձանները **Թեմա 13.** Մշակութային ժառանգության պահպանության արդիական նշանակությունը մեր օրերում

14.Հիմնական գրականության ցանկը.

1. Վերման Կ., История искусства всех времен и народов. В 2-х т. М., 2001.
2. Ю.Д.Колпинский, Памятники мирового искусства, т.1-8, М., 1971-1987
3. Дмитриева Н.А., Краткая история искусств. Вып. 2. Северное Возрождение; страны Западной Европы XVII и XVIII веков; Россия XVIII века. – 3-е изд., доп. – М., 1991.
4. Конвенция об охране всемирного культурного и природного наследия, Париж, 1972

1.0202/B29.	2.Անվտանգությունը գրոսաշրջության մեջ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակներին ուղղված գործությունների մասին	9.Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկական մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.
ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ	Ա2.մեկնաբանելու գրոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,
	Գ2.Մասնագիտական կարողություններ	Գ2.Մասնագիտական կարողություններ
	1. ուղարկությունը կազմակերպությունում գործադրությունների մասին գործադրությունները:	1. ուղարկությունը կազմակերպությունում գործադրությունների մասին գործադրությունները:
	2. աշխատելու թիմում:	2. աշխատելու թիմում:
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևակերպությունները.	12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներ	
	1. դասախոսություն (ավանդական և ինտերակտիվ),	1-ին ընթացիկ քննություն՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:
	2.սեմինար պարապմունք,	2-րդ ընթացիկ քննություն՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:
	3. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),	Ըստագիկ սոուլդում՝ 6 միավոր առավելագույն արժեքով:
	4. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,	Ինքնուրույն աշխատանք՝ 6 միավոր առավելագույն արժեքով:
	5. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդներ:	1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:
		2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր ներկայացման գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1.	Զրոսաշրջության անվտանգություն, հիմնական հասկացությունները և ձևակերպումները:	Թեմա 2.
	Զրոսաշրջության ոլորտում անվտանգության սպառնալիքները և վտանգի աղբյուրները:	Թեմա 3.
	Տեխնածին վտանգներ, նրանց առաջացման պատճառներն ու կարխարգելուումը:	Թեմա 4.
	Զրոսաշրջության ոլորտում անվտանգության ապահովման պետական քաղաքականությունը:	Թեմա 5.
	Զրոսաշրջության անվտանգության իրավական հիմքները:	Թեմա 6.
	Զրոսաշրջության անվտանգության ապահովման միջոցառումներ:	Թեմա 7.
		Զրոսաշրջության անվտանգության ապահովման միջոցառումներ:

անձնական անվտանգության մասին: **Թեմա 9.** Զբոսաշրջիկների անձնական անվտանգության ապահովման առանձնահատկությունները զբոսաշրջային որոշ ծառայությունների մատուցման ժամանակ: **Թեմա 10.** Զբոսաշրջության անվտանգության ապահովման միջազգային ստանդարտներ: **Թեմա 11.** Արտասահմանյան երկրների փորձը զբոսաշրջիկների անվտանգության ապահովման ոլորտում

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Бобкова А., Кудреватых С., Писаревский Е., Безопасность туризма, Москва ,2014.
2. Ильина Б.Н., Туроперейтинг. Стратегия и финансы, Москва, 2003.
3. Маринин М.М., Туристические формальности и безопасность в туризме: Финансы и статистика, Москва, 2004.
4. Официальный сайт Foreign Affairs and International Trade Canada. URL: http://www.voyage.gc.ca/countries_pays/report_rapport-eng.asp?id=249000. 2. Официальный сайт HOTREC. URL: <http://www.hotelstars.org>.
5. Вайзман Д., «Руководство по выживанию», Москва , 2002.

1.0202/B30	2.Զբոսաշրջության աշխարհագրություն	3.9 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/45	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ձևավորել և զարգացնել աշխարհի տարածաշրջաններում և երկրներում զբոսաշրջության զարգացման օրենքները հասկանալու և այդ գիտելիքները մասնագիտական գործունեության մեջ օգտագործելու կարողունակություններ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկական գիտելիք և իմացություն		
<p>ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնել զբոսաշրջության զարգացման վրա աշխարհագրական գործոնների ազդեցության առանձնահատկությունները, 2. Ներկայացնել շրջանացման հիմունքները, 3. բացատրել տուրիստական խոշոր շրջաններում զբոսաշրջային ռեսուրսների տեղաբաշխման հիմնական օրինաչափությունները, 4. ներկայացնել զբոսաշրջային խոշոր կենտրոնների աշխարհագրությունը և դրանց զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների առանձնահատկությունները, 5. իմասալ տարածաշրջանային ուսումնասիրությունների, տուրիստական ռեսուրսների աշխարհագրության և տարածաշրջանային ուսումնասիրությունների վերաբերյալ տեղեկատու և տեղեկատվական նյութերի հետ աշխատանքի մեթոդիկան: <p>բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գնահատել աշխարհագրական գործոնների ազդեցությունը զբոսաշրջության զարգացման վրա աշխարհի տարբեր տարածաշրջաններում, 2. աշխատել երկրի ուսումնասիրությունների, զբոսաշրջության ռեսուրսների աշխարհագրության և կրոնագիտության, զբոսաշրջության ռեսուրսների աշխարհագրության և կրոնագիտության վերաբերյալ տեղեկատու և տեղեկատվական նյութերի հետ. 3. հավաքել տեղեկատվություն զբոսաշրջային արդի կենտրոնների ենթակառուցվածքի, տեսարժան վայրերի, սահմանների հատման կանոնների և աշխարհի տարբեր շրջաններում զբոսաշրջության կազմակերպման առանձնահատկությունների մասին 4. կատարելու երկրագրության առանձին բաղադրիչների գնահատում տուրիստական հնարավորությունների օգտագործման և տուրիզմի զարգացման տեսանկյունից, <p>գ.քննիանուական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ, 2. աշխատելու թիմում 		

3. ընդհանրացնել զբոսաշրջության վերաբերյալ տեղեկատվությունը
4. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում, լուծել խնդիրներ:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա6.տարրերակելու զբոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին, մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),

Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդներ,
2. լսարանային ցուցադրություններ,
3. գործնական մեթոդներ,
4. պրոբլեմային-որոնողական մեթոդ,
5. հետազոտականմեթոդ,
6. բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Նախատեսվում է

- ✓ 2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:
- ✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 4 միավոր:
- ✓ Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 8 միավոր:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Զբոսաշրջության աշխարհագրությունը որպես գիտություն. օբյեկտը, առարկան, խնդիրները, կապն այլ գիտությունների հետ: Դասընթացի հիմնական հասկացությունները:

Թեմա 2. Զբոսաշրջության տարածքային զարգացման վրա ազդող գործոնները: **Թեմա 3.** Տարածքի զբոսաշրջա-ռեկրեացիոն պոտենցիալը և դրա գնահատման մեթոդները: **Թեմա 4.** Զբոսաշրջության աշխարհագրության հետազոտությունների ժամանակակից մեթոդները: **Թեմա 5.** Տուրիստական երկրագրության վերլուծության սիեմաները: **Թեմա 6.** Տուրիստական երկրագրությունը և տուրիզմը: **Թեմա 7.** Տուրիստական երկրագրական հիմնական բաղադրիչները /աշխարհագրական դիրք, քննություն մակերևույթ, կլիմա, ջրեր, բնական զոնաներ, երկրի պատմությունը, բնակչություն, մշակույթ, արվեստ, տնտեսություն, ավանդույթներն այլն/, դրանց տուրիստական հնարավորությունների գնահատումը: **Թեմա 8.** Աշխարհի զբոսաշրջային հոսքերի աշխարհագրությունը: **Թեմա 9.** Զբոսաշրջա-ռեկրեացիոն շրջանացում և շրջաններ: **Թեմա 10.** Զբոսաշրջության զարգացումն աշխարհի տարածաշրջաններում և երկրներում, կայուն տուրիզմը դրանցում: **Թեմա 11.** Զբոսաշրջության տարածքային կազմակերպման ժամանակակից ձևերը: **Թեմա 12.**Տարածքը և շրջակա միջավայրը:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Գրիգորյան Վ., Հովհաննիսյան Գ., Սամվելյան Ն. Զբոսաշրջության աշխարհագրություն, Եր. 2021 թ., 370 էջ
- 2.Վալեյան Լ.Հ.,Հասարակական աշխարհագրության ներածություն , Եր. 1999 թ.
- 3.Ալեքսանյան Գ.Փ., Մերվիսի հետազոտության մեթոդները, ուս. ձեռնարկ,Եր. 2018թ.
- 4.Գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու հիմնական սկզբունքները. մեթոդական ցուցումներ /Հովհաննիսյան Գ., Գալստյան Ն., Սողոմոնյան Մ., Մալխասյան Մ.: - Երևան: ԵՊՀհրատ., 2014. - 72 էջ:
5. Большаник П.В. Туристское страноведение, М., 2017
6. Лагутина М.Л. Мир регионов в мировой системе XXI века., СПб., 2016 300с
- 7.Кружалин В.И.География туризма М., 2014. — 336 с.
8. Крыстев В.К., Адамова Р.А. Учебно-методический комплекс по дисциплине «География туризма», М., 2013-202с.

9. Самарина И.А. Учебно-методический комплекс дисциплины «География туризма», Пушкино – 2012-13с
10. Ердавлетов С.Р. География туризма. Алматы., М., 2000. — 329 с.
11. Кузик С.П. География туризма. Киев., 2011- 271с.
12. Ковынева Л. В. Региональный туризм. Хабаровск., 2005. – 111 с.
13. Зорин И.В., Квартальнов В.А. Туристский терминологический словарь.- М;изд «Советский спорт»
14. Сапожникова Е.Н. Страноведение. Теория и методика туристского изучения стран., М. 2004. 240с

1.0202/B31	2."ՀԲ" Գրոսաշրջության հետազոտության մեթոդներ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումն	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել գրոսաշրջության ոլորտում գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու մեթոդաբանությանն ու մեթոդներին և ձևավորելու ինքնուրույն ուսումնասիրություններ կատարելու հնարներ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կինի՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. վերարտադրելու գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու մեթոդաբանությունը, 2. թվարկելու գրոսաշրջության ոլորտում հետազոտական աշխատանքներ կատարելու համար կիրառավող մեթոդները,		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. օգտագործելու համագիտական և նեղ գիտական մեթոդներ մասնագիտական կիրառական վերլուծություններ և ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու համար, 2. մասնագիտորեն վերլուծելու և գնահատելու գրոսաշրջության ոլորտը,		
գ.քննիանքական/փոխանցելի կարողություններ		
1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ, 2. աշխատելու թիմում		
10.Դասընթացը ձևարկում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյաւրները.		
Ա6.տարբերակելու գրոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին, մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),		
Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրարելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,		
Գ1. Կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. խոսքային մեթոդներ, 2. լսարանային ցուցադրություններ, 3. գործնական մեթոդներ, 4. պրոբլեմային-որոնողական մեթոդ, 5. հետազոտական մեթոդ, 6. բանավեճ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
✓ 1-ին ընթացիկ քննություն՝ գրավոր առավելագույնը 4 միավոր ✓ 2 ընթացիկ քննություն՝ հետազոտական աշխատանքի ներկայացում, առավելագույնը 5 միավոր:		

- ✓ Ըսթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 3 միավոր:
- ✓ Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը՝ 8 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դասընթացի ներածություն. դասընթացի նպատակը, խնդիրները, դասավանդման մեթոդաբանությունը, գրականության աղբյուրները, հետազոտական աշխատանքներին առնչվող կանոնակարգերը: **Թեմա 2.** «Գիտություն», «Գիտելիք» հասկացությունները: Գիտական ձանաշողության մակարդակները: **Թեմա 3.** «Հետազոտություն» հասկացությունը, հետազոտական աշխատանքի նպատակն ու խնդիրները: Հետազոտությունը որպես գիտաճանաչողական գործընթաց: **Թեմա 4.** Գիտական հետազոտության ընթացքի ընդհանուր սխեման, դրա բաղադրիչները: Հետազոտության պլանավորումը: **Թեմա 5.** «Մեթոդ» և «Մեթոդաբանություն» հասկացությունները, գիտական հետազոտության մեթոդների դասակարգումը: **Թեմա 6.** Զբոսաշրջային հետազոտությունների համագիտական էմպիրիկ մեթոդները: **Թեմա 7.** Զբոսաշրջային հետազոտությունների համագիտական տեսական մեթոդները: **Թեմա 8.** Զբոսաշրջային հետազոտություններում ինֆորմացիայի ստացման մեթոդները: **Թեմա 9.** Զբոսաշրջային հետազոտություններում ստացված ինֆորմացիայի մշակման մեթոդները: **Թեմա 10.** Հետազոտական աշխատանքների ներկայացման ձևերը: Ցուցադրության պահանջները:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Ալեքսանյան Գ.Փ., Սերվիսի հետազոտության մեթոդները, ուս. ձեռնարկ, Եր. 2018թ
2. Գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու հիմնական սկզբունքները. մեթոդականցուցումներ /Հովհաննիսյան Գ., Գալստյան Ն., Սողոմոնյան Մ., Մալխասյան Մ.: - Երևան: ԵՊՀհրատ., 2014. - 72 էջ:
3. Գիտահետազոտության մեթոդաբանություն. Ուսումնական ծրագիր և դասընթացավարի ձեռնարկ, «SciNova» նախագիծ, «Ստեղծարար միտք» ծրագիր
4. Ղազարյան Ա. Գիտական հետազոտության մեթոդաբանական առանձնահատկությունները, Ե., 2015 112 էջ
5. Հովհաննիսյան Հ. Ինչպես գրել գիտական աշխատանք պատմությունից, Ե., 2014 64 էջ
6. Վալեյան Լ.Հ., Աշխարհագրական գիտությունների մեթոդաբանական և տեսական հիմունքները , Եր. 2004 թ.
7. Վալեյան Լ.Հ., Աշխարհագրության ներածություն , Եր. 1999 թ.
8. «ԵՊՀ ԻՄ հետազոտական աշխատանքների պատրաստման և գնահատման կարգ» (սոր խմբագրություն), 01.10. 2022թ.
9. Баскаков А.Я., Туленков Н.В., Методология научного исследования, К., МАУП, 2004
- 10.Барчуков И.С. Методы научных исследований в туризме. Учебное пособие для вузов, М., 2008, 224 стр.
- 11.Кузин Ф.А. Магистерская диссертация. Методика написания, правила оформления и процедура защиты. М., 1999 304с.
12. [http://dic.academic.ru/ - Առցանց բառարան](http://dic.academic.ru/)

1.0202/B32.	2.Գործարար շփումների էթիկա	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/15/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել զբոսաշրջության մասնագիտական և ընդհանրապես գործարար շփումների էթիկային և սովորեցնել գործնական շփման հմտություններ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկա՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. ներկայացնելու զբոսաշրջության և այլ ոլորտներում էթիկայի դրսերման ձևերը,		

գործնական պահվածքի կանոններն ու մոդելները,

2. թվարկելու սերվիսային գործունեության մշակույթի առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. իրեն մասնագիտորեն դրսևորելու գրոսաշրջային և հարակից բիզնես միջավայրերում,
2. գործնականում կիրառելու գրոսաշրջիկների հետ փոխհարաբերությունների կանոնները, արդյունավետ դեկավարելու գրոսաշրջային ձեռնարկություն:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. մասնագիտական էթիկայի նորմերը պահպանելու:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Բ5. ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրոսաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուսուրա,

Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. սեմինար պարապմունք,
3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում,
4. գործնական մեթոդներ,
5. բանավեճ:

12. Քննության անցկացման ձեր և գնահատման չափանիշները

Դասընթացի գնահատման 20 միավոր առավելագույն արժեքը բաշխվում է հետևյալ սկզբունքով՝ ինքնուրույն աշխատանք՝ 8 միավոր

ընթացիկ ստուգում՝ 3 միավոր

Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր:

Եզրափակիչ քննության հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ յուրաքանչյուրը 3 միավոր արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դասընթացի ներածություն: Էթիկան որպես գիտություն: **Թեմա 2.** Գործարար էթիկայի հիմունքները որպես էթիկայի առանձին տեսակ: **Թեմա 3.** Հաղորդակցման էությունը, տեսակները, դերը, բնույթը և դասակարգումը: **Թեմա 4.** Մարդկային հաղորդակցության առանձնահատկությունները: **Թեմա 5.** Միջանձնային շփումը, դրա տեսակները և գործառույթները: **Թեմա 6.** Սերվիսային գործունեության մասնագիտական-էթիկական բաղադրիչը: **Թեմա 7.** Դիվանագիտական էթիկա: Բանակցելու արվեստը: **Թեմա 8.** Լրագրողական էթիկա: **Թեմա 9.** Սեղիագրագիտություն: Համացանցային (հեռահաղորդակցական) էթիկա: **Թեմա 10.** Կոնֆլիկտները և դրանց լուծման ուղիները: **Թեմա 11.** Միջմշակութային հաղորդակցության առանձնահատկությունները:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Гембель П., Маркетинг взаимоотношения потребителя. М., 2002.
2. Ханвер К., Управление и организации в сфере услуг, Питер, 2002.
3. Иленков А.П., Специфики и направления сервисном продуктами. М., 2000.
4. Գավին Քենեդի, Ինչպես բանակցել. Եր., 2009:

1.0304/B33.	2. Թանգարանագիտություն	3.3 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.5-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին հաղորդել տեսական գիտելիքներ թանգարանագիտության վերաբերյալ, ներկայացնել թանգարանագիտության ուսումնասիրության օբյեկտը և		

առարկան, թանգարանագիտական հիմնական հասակացությունները, թանգարանների գործունեությունը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու թանգարանների ձևավորման պատմությունը,
2. Ներկայացնելու ժամանակակից թանգարանները և դրանց դերը զբոսաշրջության մեջ,
3. Մեկնաբանելու թանգարանների գործունեությունը մշակութային արժեքների հավաքման, պահպանման, հասարակությանը հաղորդակից դարձնելու և սերունդներին փոխանցելու գործում,
4. Ներկայացնելու թանգարանային գործում կիրառելի հասկացությունները
5. Ներկայացնելու թանգարանային գործի կազմակերպումը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կողմնորոշվելու թանգարանային բազմազանության մեջ,
2. կիրառելու թանգարանային միջավայրում գործնական հմտություններ
3. օգտագործելու նորագույն տեխնոլոգիաներ ու մեթոդներ,
4. ստացած գիտելիքները կիրառելու մասանագիտական գործունեության մեջ,

գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ձևավորելու մշակութային և պատմական հիշողություն
2. աշխատելու տեղեկատվական աղյուրների հետ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա5. Գնահատելու զբոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, հնագիտական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,

Բ3. Կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ:

Բ4. Գնահատելու զբոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները,

Գ2. Մայրենի և որեւէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:

Գ4. Ստանձնելու անձնական պատասխանատվությունը ազգի և պետության հանդեպ, իր գործունեությամբ նպաստելու ժողովրդական սկզբունքների իրագործմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություններ դիդակտիկ նյութերի ցուցադրմամբ,
2. տեսանյութերի դիտում,
3. տվյալների հավաքագրում և վերլուծություն,
4. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
5. տեսասահիկների ստեղծում,
6. փորր խմբային նախագիծ:

12. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Թանգարանագիտությունը որպես գիտություն, ուսումնասիրության օբյեկտը և առարկան: **Թեմա 2.** Թանգարանների ձևավորման պատմությունը: **Թեմա 3.** Թանգարանների դասակարգումը: **Թեմա 4.** Թանգարանի կառավարում: **Թեմա 5.** Թանգարանի աշխատակազմը և նրանց մասնագիտական վարքագիծը: **Թեմա 6.** Թանգարանային ֆոնդեր, թանգարանային հավաքածուների համալրում և պահպանում: **Թեմա 7.** Այցելուների սպասարկում, առաջարկվող ծրագրեր, գովազդ և հասարակության հետ կապեր: **Թեմա 8.** Նոր ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը թանգարաններում:

13. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Ըստացիկ ստուգում (ներ)՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

- Պիկիչյան Հ., Հարոյան Մ., Գրիգորյան Ա., Թանգարանային մենեջմենթ և մարքեթինգ, Էղիտպրինտ, Եր., 2007:
- «Ժառանգություն» հասարակական կազմակերպություն, ԻԿՕՄ-ի մասնագիտական վարքագիրը, Եր. 2003:
- Յօրենեա Տ., Մասնավոր աշխատավայրերի գործությունը և դրանց առաջարկելու համար առաջարկագիրը, Եր. 2004:
- Շլախտինա Լ., Օպերատոր և աշխատավայրերի գործությունը և դրանց առաջարկելու համար առաջարկագիրը, Եր. 2009:
- Սոտնիկովա Ս., Մասնավոր աշխատավայրերի գործությունը և դրանց առաջարկելու համար առաջարկագիրը, Եր. 2007:
- Ռեդ. Շուլեպովա Է, Օպերատոր և աշխատավայրերի գործությունը և դրանց առաջարկելու համար առաջարկագիրը, Եր. 2005.

1.0201/B34.	2.Զբոսաշրջության մենեջմենթ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.30/30/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողների մեջ ձևավորել տեսական գիտելիքներ մենեջմենթի համակարգի վերաբերյալ, ինչպես նաև հմտություններ և կարողություններ զբոսաշրջության ոլորտի հիմնախնդիրների արդյունավետ կառավարման համար:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կինդիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու կառավարման էությունը, դրա ոլորտները, ձևերն ու գործիքները, 2. Ներկայացնելու զբոսաշրջային ձեռնարկությունների կառավարման նպատակները, դրանց առանձնահատկությունները և խնդիրները, 3. բացատրելու և հիմնավորելու մենեջմենթի արդյունավետ կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումները:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կիրառելու աշխատանքի կազմակերպման վերաբերյալ գիտելիքները սոցիալ-մշակութային ծառայության և զբոսաշրջության ոլորտներում, 2. տիրապետելու կառավարման մեթոդներին, սկզբունքներին և տեխնոլոգիաներին, 3. մշակելու կազմակերպչական և կառավարչական ռացիոնալ արդյունավետ որոշումների համակարգ:		
գ.ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. վերլուծելու ՀՀ զբոսաշրջային շուկայում գործող ձեռնարկությունների առանձնահատկությունները, զարգացման միտումները, 2. ներդնելու զբոսաշրջության կառավարման ինովացիոն մոտեցումներ, 3. աշխատելու թիմում և արդյունավետ օգտագործելու սեփական գիտելիքները՝ թիմային արդյունքի հասնելու նպատակով:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյանքները.		
Ա2.մեկնաբանելու զբոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,		
Բ1.իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ՝ զբոսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,		
Բ2.իրականացնելու զբոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,		
Գ3.Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն, բացատրում, պատմում, 2. սեմինար պարապմունք, 3. թիմային և անհատական ինքնուրույն առաջադրանքների կատարում, 4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդներ,		

5. բանավեճ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
✓ 2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր: ✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 4 միավոր: ✓ Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը՝ 8 միավոր:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Շուկայական տնտեսությունը և մենեջմենթը: Թեմա 2. Զբոսաշրջության ոլորտում բիզնեսի ներքին և արտաքին միջավայրը: Թեմա 3. Զբոսաշրջային ձեռնարկությունների կառավարման նպատակները և խնդիրները: Թեմա 4. Մենեջմենթի գործառույթները զբոսաշրջության ոլորտում: Թեմա 5. Մարքեթինգը զբոսաշրջության ոլորտում: Թեմա 6. Հաղորդակցությունների համակարգը զբոսաշրջային ձեռնարկություններում: Թեմա 7. Արտաքին կապերը և մենշմենթի հնարավորությունները զբոսաշրջության ոլորտում: Թեմա 8. Որակը և մենեջերի աշխատանքը: Թեմա 9. Զբոսաշրջության ոլորտում որոշումների ընդունման մեթոդները: Թեմա 10. Կոնֆլիկտների կառավարումը զբոսաշրջության ոլորտում: Թեմա 11. Մենեջերի ինովացիոն ծրագիրը: Թեմա 12. Կառավարման ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաները զբոսաշրջության ոլորտում: Թեմա 13. Ռիսկ-մենեջմենթ: Թեմա 14. Հակածգնաժամային կառավարումը զբոսաշրջության ոլորտում:		
14.Հիմնական գրականության ցանկը		
1. Ստկին Է.Ա., Բյուտովա Տ.Բ. Մենեջմենտ. Մ., 2002. 2. Մենեջմենտ социальной работы. Учебное пособие. Под ред. Е.И.Комарова, А.И.Войтенко, М.,2001. 3. Медведева Г., Этика социальной работы. Учебное пособие, М.,2002. 4. Саак А., Менеджмент в социально-культурном сервисе и туризме. Учебное пособие, М., 2006.		
1.0202/B35.	2."ՀԲ" Հայաստանի աշխարհագրություն	3.9 ECTS կրեդիտ
4.6 Ժամ/շաբ.	5.45/0/45	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին տալ Հայաստանի Հանրապետության բնական պայմանների, ուսուրաների, բնակչության, տնտեսության (արտադրական և սերվիսի) ոլորտների տարածքային կազմակերպման և կառավարման մասին տեսական ու գործնական գիտելիքներ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու ՀՀ բնական պայմանները, 2. թվարկելու և դասակարգելու ՀՀ ուսուրաները, 3. ներկայացնելու ՀՀ արդյունաբերության, գյուղատնտեսության և սերվիսի տարածքային կառուցվածքը, 4. պարզաբանելու ՀՀ առանձին տարածաշրջանների տնտեսության ճյուղային և տարածքային կառավածքը, հիմնախնդիրները և զարգացման միտումները,		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. պարզաբանելու ՀՀ-ում առկա հիմնախնդիրները և տալու լուծման ուղղիներ, 2. վերլուծելու և գնահատելու ՀՀ բնական պայմանները, ուսուրաները և տալ դրանց գնահատականը զբոսաշրջության տեսանկյունից, 3. կատարելու հետազոտական աշխատանքներ ՀՀ տնտեսության զարգացման, տեղաբաշխման հիմնախնդիրներ շուրջ,		
գ.քննիչանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. դրսևորելու քննադատական մտածողություն:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Ա3.Բացահայտելու զբոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները		

տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,

Ա5.Գնահատելու գրուաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,

Բ4.Գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. սեմինար պարապմունք,
3. զննական մեթոդներ,
4. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
5. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդներ,
6. բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Նախատեսված են 2 ընթացիկ քննություններ՝ յուրաքանչյուրը 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

1-ին ընթացիկ քննությունը գրավոր է: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ընթացիկ քննությունը հետազոտական աշխատանքի պաշտպանությունն է:

Ըստացիկ ստուգում՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. ՀՀ տարածքը, սահմանները, աշխարհագրական դիրքը, վարչատարածքային կառուցվածքը: ՀՀ բնական պայմանները և ռեսուրսները: **Թեմա 2.** Հայաստանի արտադրողական ուժերի զարգացման պատմաշխարհագրական առանձնահատկությունները: **Թեմա 3.**

Հանրապետության բնական, տնտեսական և սերվիսի ներուժի գնահատականը, բնօքտագործման և բնապահպանության խնդիրները: **Թեմա 4.** Բնակչությունը: Հայերը աշխարհում: **Թեմա 5.** Տնտեսությունը: Արդյունաբերության, գյուղատնտեսությունը և սերվիսի տարածքային կառուցվածքը: **Թեմա 6.** ՀՀ սպասարկման ոլորտը, զարգացման միտումները: **Թեմա 7.** Հանրապետության սպասարկման ոլորտում տարածքային կառուցվածքի փոփոխությունները վերակառուցման և շուկայական հարաբերությունների պայմաններում: **Թեմա 8.** ՀՀ-ն միջազգային տրիզմի հարաբերություններում: Հայաստանի տնտեսությունը համաշխարհային տնտեսության գլոբալացման պայմաններում: **Թեմա 9.** ՀՀ մարզերի համառոտ բնութագիրը:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Պոտոսյան Ա., Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական և սոցիալական աշխարհագրություն, Եր., 2022:
2. Վալեսյան Լ., Հայկական ՍՍՀ տնտեսական և սոցիալական աշխարհագրություն, Եր. 1988:
3. Հակոբյան Թ., Հայաստանի պատմական աշխարհագրություն, Եր., 2007:
4. Մակարյան Ա., Հայվերդյան Դ., Նազարյան Գ., Հայաստանը միջազգային տնտեսական հարաբերությունների համակարգում, Եր., 2002:
5. Հայկական ՍՍՀ աշխարհագրական ատլաս, Ս., 1976:
6. Խոչարեկյան Վ., Հայաստանի բնակչությունը և նրա գրադարձությունը, Եր. 1979:

1.0202/B36.	2."ՀԲ" Էքսկուրսիոն գործ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/15/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումն	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ էքսկուրսիոն գործի վերաբերյալ: Կարողություններ ձևավորել էքսկուրսիաների կազմակերպման և իրականացման համար:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կինը՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն՝		

- դասակարգելու էքսկուրսիաները,
- ներկայացնելու էքսկուրսիայի որակյալ մշակումը,
- բացատրելու էքսկուրսիայի անցկացման մեթոդիկան և տեխնիկան:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- ստեղծելու էքսկուրսիոն փաթեթ՝ նոր երթուղիներ, այսինքն նոր տուրիստական ապրանք,
- ցուցադրելու և բեմականացնելու էքսկուրսավարման տեխնիկան,
- դրսորելու էքսկուրսավարի հաղորդակցության կուլտուրա,
- պատրաստելու և իրականացնելու ներքին և արտագնա զբոսաշրջային էքսկուրսիոն ծրագրեր որոնք կնպաստեն զբոսաշրջային ինդուստրիայի զարգացմանը,
- գովազդելու զբոսաշրջային ռեսուրսները:

գ. քննիանուական/փոխանցելի կարողություններ

- պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը
- կատարելու թիմային աշխատանք:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.

Բ2. Իրականացնելու զբոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում:

Բ4.Գնահատելու զբոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:

Բ5.Ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և զբոսաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խոսքային մեթոդներ,
- սեմինար պարապմունք,
- դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում,
- գործնական մեթոդներ,
- որոնողական-հետազոտական,
- բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Նախատեսվում է՝

1-ին ընթացիկ քննություն՝ առավելագույնը՝ 4 միավոր,

2-րդ ընթացիկ քննություն/հետազոտական աշխատանքի պաշտպանություն/՝ առավելագույնը՝

4 միավոր:

Ըստացիկ ստուգում՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Էքսկուրսավարման հիմունքների ուսումնասիրման առարկան **Թեմա 2.** Տեսարժան վայրերի տիպերը: **Թեմա 3.** Էքսկուրսիաների դասակարգումը: **Թեմա 4.** Էքսկուրսիայի մեթոդների մշակումը, էքսկուրսիոն ծրագիր, էքսկուրսիոն աշխատանք և էքսկուրսիայի նախապատրաստում: **Թեմա 5.** Էքսկուրսիոն խմբերի առանձնահատկությունները: **Թեմա 6.** Էքսկուրսիոն ցուցադրական աշխատանքների սկզբունքները, էքսպոզիցիոն նյութեր, թանգարանային ցուցարման գեղարվեստական առանձնահատկությունները, էքսպոզիցիաների ընթացքում օգտագործվող սարքավորումները: **Թեմա 7.** Էքսկուրսավարի մասնագիտական հմտությունների ձևավորումը, էքսկուրսավարման տեխնիկան, էքսկուրսավարի հաղորդակցության կուլտուրան:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

- Եմելյանով Բ.Վ., Էկскурсоведение, М: Советский спорт, 2007.
- Ишекова Т.В., Экскурсионное дело, Саратов, Научная книга, 2006.

	գործունեություն	
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/ 15/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
	8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին տուրօպերատորական և տուրգործակալական բիզնեսի առանձնահատկություններին, ուսումնասիրել տուրօպերատորների և տուրգործակալների միջև տնտեսական հարաբերությունները, տուրօպերատորների և տուրփաթեթի ստեղծման մասնակիցների միջև հարաբերությունները, տուրօպերատորների և սպառողների միջև տնտեսական և իրավական բնույթի հարաբերությունները, տուրօպերատորների և տուրգործակալների գործունեության կազմակերպման ու կառավարման մեթոդները:	
	9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կինի՝	
	ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
	1. բացատրելու տուրօպերատորական գործունեության հիմունքները և գործառույթները, 2. ներկայացնելու հիմնական իրավական փաստաթղթերը, որոնք կարգավորում են տուրօպերատորների գործունեությունը, 3. թվարկելու տուրօպերատորների կողմից առաջարկվող տուրարտադրանքի գնի վրա ազդող գործուները, տուրօպերատորների և տուրգործակալների միջև գործող պայմանագրերը:	
	բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ	
	1. մշակելու տուրօպերատորի և գրոսաշրջիկի հետ պայմանագրերը, 2. հաշվարկելու տուրարտադրանքի ինքնարժեքը, կողմնակի ծախսերը, արժեքը:	
	գ.քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ	
	1. ուսցիոնալ կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները:	
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունները.		
Ա2.մեկնաբանելու գրոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,		
Բ1.Իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում :		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն, 2. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում, 3. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում, 4. ինտերակտիվ մեթոդ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
Նախատեսվում է՝		
Ըստացիկ առողջության՝ առավելագույնը 5 միավոր արժեքով:		
Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 6 միավոր արժեքով:		
Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր արժեքով:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Տուրօպերատորներ և տուրգործակալներ, պայմանագրային հարաբերությունների առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Տուրիստական կազմակերպության զնային քաղաքականությունը: Թեմա 3. Վիզայի ապահովումը արտագնա գրոսաշրջության համար:		
Թեմա 4. Զբոսաշրջիկների ապահովագրությունը: Թեմա 5. Տուրարտադրանքի ձևավորման համար անհրաժեշտ տրանսպորտային, եյուրանոցային, էքսկուրսիոն և այլ ծառայությունների կազմակերպումը: Թեմա 6. Զբոսաշրջիկի փաստաթղթային փաթեթի ձևավորումը: Թեմա 7. Տուրօպերատորական գործունեության մենեջերին ներկայացվող պահանջները		
14.Հիմնական գրականության ցանկը		
1. Ильина Б.Н., Туropеreyting. Стратегия и финансы, Москва, 2003. 2. Квартальнов В., Теория и практика туризма, М. 2003. 3. Сенин В., Организация международного туризма, М. Финансы и статистика. 2005.		

1.0202/B38.	2.Բուժ-առողջարարական գրոսաշրջություն	3.3 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ամբողջական գիտելիքներ հաղորդել առողջարանային գործունեության էության և կազմակերպման, բնական բուժիչ գործոնների և դրանց գրոսաշրջային օգտագործման տեսական ու գործնական հարցերի վերաբերյալ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկա՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու առողջարանային՝ սանատոր-կուրորտային գործունեության էությունը, նպատակները, գործառույթները և հասկացությունները, ինչպես նաև կուրորտային գործի ռեկրեացիոն հիմունքները,		
2. մատնանշելու բնական բուժիչ ռեսուրսների էռաջունը, դասակարգման և տարբերակված օգտագործման առանձնահատկությունները, կուրորտները և դրանց առանձին տեսակները:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. մշակելու բնական բուժիչ ռեսուրսների տարբերակված օգտագործման ուղիներ և ծրագրեր,		
2. կատարելու ռեկրեացիոն շրջանացում և գոնայավորում,		
3. գնահատելու տարածքի բուժառողջարարական հնարավորությունները:		
գ.քննիանուական/փոխանցելի կարողություններ		
1. ռացիոնալ կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.		
Ա1.պարզաբանելու գրոսաշրջութան հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, տեսությունները,		
Ա4.վերլուծելու գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,		
Բ4.Գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն (ավանդական և ինտերակտիվ),		
2. սեմինար պարապունք,		
3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում և դիսուս,		
4. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները՝ Ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը՝ 5 միավոր:		
Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը՝ 6 միավոր:		
Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով Հարցատումը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 3-ական միավոր:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեսակ 1. Առողջարանային գործունեության հիմունքներ: Թեսակ 2. Բուժ-առողջարարական գրոսաշրջության գործի զարգացման պատմությունը: Թեսակ 3. Կուրորտային գործի ռեկրեացիոն հիմունքները: Թեսակ 4. Բնական միջավայրի բուժական ռեսուրսները: Թեսակ 5. Կուրորտներ և բնաբուժական տեխնոլոգիաներ: Թեսակ 6. Կուրորտների աշխարհագրություն		
14.Հիմնական գրականության ցանկը		
1. Մարտիրոսյան Լ., Ռեկրեացիոն աշխարհագրություն, 2014		
2. Буряшева Л.А., Основы курортологии, учебное пособие, М., 2017.		
3. Драчева Е.Л., Лечебный туризм, Москва, 2008.		
4. Журавлева А.Б., Курортное дело с основами курортологии. Сочи, 2008		
5. Актуальные вопросы курортологии : материалы межрегиональной науч.-практ. конф. /под общ. ред. Е.В.Владимирского, Е.В.Рыболовлева, Пермь, 2004.		

1.0201/B39.	2. Զրոսաշրջության մարքեթինգ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.30/0/30	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումնով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝	ուսանողների մոտ ձևավորել պատկերացում զրոսաշրջության ոլորտում մարքեթինգի էռության և հիմնական խնդիրների վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել հմտություններ և կարողություններ զրոսաշրջության ոլորտում մարքեթինգային ծառայությունների արդյունավետ գործունեության իրականացման համար, ծանոթացնել գովազդի գովազդի և PR-ի առանձնահատկություններին զրոսաշրջության ոլորտում:	
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝		
ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
	1. բացատրելու մարքեթինգի էռությունը, 2. թվարկելու մարքեթինգի հիմնական հասկացությունները, 3. ներկայացնելու սպասարկման ոլորտի մարքեթինգի առանձնահատկությունները և կազմակերպչական մոտեցումները, մարքեթինգային մրցակցությունը զրոսաշրջային շուկայում, 4. ներկայացնելու և բացատրելու գովազդի և PR-ի էռությունը, դասակարգելու գովազդման միջոցները:	
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
	1. վերլուծելու զրոսաշրջային ձեռնարկությունների մարքեթինգային գործունեություն արդյունավետությունը, 2. կիրառելու մարքեթինգային մեթոդներ զրոսաշրջության ոլորտում, 3. կիրառելու շուկայի սեզմենտավորման, նպատակային շուկայի ընտրության և հիմնավորման վերաբերյալ տեսական գիտելիքներ, 4. զնահատելու տուրիզմում գովազդի և PR-ի նշանակությունը,	
գ.քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
	1. իրականացնելու ժամանակի և ռեսուրսների արդյունավետ պլանավորում և օգտագործում, 2. փաստերի վերլուծության հիման վրա եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ անելու:	
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Ա2.	մեկնաբանելու զրոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,	
Ա3.	բացահայտելու զրոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,	
Բ1.	Իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ զրոսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում:	
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
	1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում), 2. սեմինար պարապմունք, 3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում, 4. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում, 5. բանավեճ:	
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
	2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 3 միավոր արժեքով: Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր արժեքով:	
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեսա 1.	Մարքեթինգի էռությունը և նշանակությունը: Թեսա 2. Մարքեթինգային գործունեության կազմակերպումը զրոսաշրջային շուկայում: Թեսա 3. Մարքեթինգային միջավայրի հետազ-	

տություններ: **Թեմա 4.** Սպառողական պահանջարկը: **Թեմա 5.** Մարքեթինգային ռազմավարությունների ձևավորում: **Թեմա 6.** Մարքեթինգային առողջ մրցակցությունը գրուաշրջային շուկայում: **Թեմա 7.** Տեղեկատվության ձեռք բերման մեթոդները գրուաշրջային շուկայում: **Թեմա 8.** Մարքեթինգի պլանավորում և վերահսկողություն: **Թեմա 9.** Միջազգային մարքեթինգ: **Թեմա 10.** PR-ը և գովազդը գրուաշրջության ոլորտում:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Гембель П., Маркетинг взаимоотношений с потребителем. М.:2002г.
2. Хансвер К., Управление и организация в сфере услуг. Питер.:2002г.
3. Челенков А.П., Специфика управления сервисными продуктами / А.П Челенков// Маркетинг 2000
4. Дмитриева Е.А., Фокус группы в маркетинге и социологии. М.:2006г.
1. Ходанов А.И., Психология успешных продаж. Питер.:2001г.Абабков Ю., Реклама в туризме / Ю.Н.Абабков, М.Ю.Абабкова, И.Г.Филиппова. М., 2015.
2. Васильев Г., Технологии производства рекламной продукции / Г.А.Васильев, В.А. Поляков, А.А.Романов. М., 2015.
3. Ворошилов В., Современная пресс-служба /В.В.Ворошилов, М., 2014.
4. Головлева Е., Основы рекламы / Е.Л.Головлева. М.: Академический проект, 2017.
5. Горчакова В., Имиджелогия. Теория и практика / В.Г.Горчакова. М.: Юнити-Дана, 2017.
6. Дзялошинский И., Деловые коммуникации. Теория и практика. Учебник / И.М.Дзялошинский, М.А.Пильгун. М., 2015.
7. Ежова Елена Николаевна, Активизация Сенсорных Модусов Языковыми Слоями Рекламного Текста /Ежова Елена Николаевна. М., 2016.
8. Зельманов А.Б., Связи с общественностью в социальной сфере / А.Б. Зельманов. М.: Издательство Михайлова В.А., 2013.
9. Коноваленко В.А., Основы интегрированных коммуникаций. Учебник и практикум /В.А.Коноваленко, М.Ю.Коноваленко, Н.Г.Швед. М.: Юрайт, 2015.
- 10.Марков А.А. ,Связи с общественностью в органах власти / А.А.Марков. М.: ИНФРА-М, 2014. - 192 с.
- 11.Морган Н., Реклама в туризме и отдыхе. Учебное пособие / Н.Морган, А.Причард. М.: Юнити-Дана, 2015.
- 12.Морозова Н.С., Реклама в социально-культурном сервисе и туризме / Н.С.Морозова, М.А.Морозов. М.: Academia, 2016.
- 13.Овчинникова Н.Н., Рекламное дело. Курс лекций / Н.Н.Овчинникова. М.: Эксмо, 2014.
- 14.Основы рекламы. Прикладные задачи и методы их решения. Учебное пособие. М.: КноРус, 2016.
- 15.Синяева И.М., Реклама и связи с общественностью. Учебник /И.М.Синяева, О.Н.Романенкова, Д.А.Жильцов. М.: Юрайт, 2013.
- 16.Смирнова Ю.В., Реклама на телевидении. Учебное пособие /Ю.В.Смирнова. М.: Омега-Л, 2014.
- 17.Ушанов П.В., Медиа рилейшнз. Основные аспекты взаимодействия СМИ и Public Relations / П.В.Ушанов. М.: Флинта, Наука, 2014. с.
- 18.Фролов С.С., Связи с общественностью в работе фирмы. Стратегия, коммуникации, имидж, брендинг /С.С.Фролов. Москва: Высшая школа, 2014.
- 19.Хапенков В.Н., Организация рекламной деятельности / В.Н.Хапенков, О.В.Сагинова, Д.В.Федюнин. М.: Академия, 2014.
- 20.Шпильная Надежда Николаевна, Не ешь меня, я тебе песенку спою, или как пишутся PR-тексты. Учебное пособие / Шпильная Надежда Николаевна. М.: Флинта, 2016.

1.0202/B40	2."ՀԲ" Գյուղական և էկոլոգիական գրոսաշրջություն	3.9 ECTS կրեդիտ
4.6 Ժամ/շաբ.	5.45/45/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ գյուղական գրոսաշրջության վերաբերյալ, ձևավորել գիտելիքներ գյուղական գրոսաշրջության բովանդակության, գործունեության, գործառույթների վերաբերյալ, հիմնավորել համաշխարհային գրոսաշրջային շուկայում գյուղական գրոսաշրջության արագ աճի պատճառներ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ա.մասնագիտական գրտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու գյուղական և էկոլոգիական գրոսաշրջությունների էռությունը, նախադրյաները, գործառույթները, դերն ու նշանակությունը,		
2. ներկայացնելու գյուղական և էկոլոգիական գրոսաշրջությունների գործունեության մեխանիզմները,		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. վերլուծելու, վերհանելու ու լուծելու գյուղական և էկոլոգիական գրոսաշրջությունների հետ կապված խնդիրներ,		
2. նախագծելու և իրագործելու ծրագրեր / ՀՀ մարզերի օրինակով/ գյուղական և էկոլոգիական գրոսաշրջությունների զարգացման համար,		
3. հետազոտելու գյուղական և էկոլոգիական գրոսաշրջությունների հիմնական և հարակից ռեսուրսները,		
4. մշակելու և ցուցադրելու էքսկուրսիոն երթուղիներ,		
գ.ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ,		
2. ռացիոնալ կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Ա4. Վերլուծելու գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործուները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,		
Ա6. Տարբերակելու գրոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին մոտեցումները դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն):		
Բ2. Իրականացնելու գրոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,		
Բ4. Գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն,		
2. սեմինար պարապմունք,		
3. զննական մեթոդներ,		
4. լսարանային ցուցադրություններ		
5. գործնական մեթոդներ		
6. որոնողական-հետազոտական մեթոդ,		
7. բանավեճ,		
8. նախադեպերի վերլուծություն:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
2 ընթացիկ քննություններ՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:		
1-ին ընթացիկ քննությունը գրավոր է՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Միավորների քայլը 0,5 է:		
2-րդ ընթացիկ քննությունը գրավոր է՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Միավորների քայլը 0,5		

Է:

Ըստացիկ ստուգում՝ առավելագույնը՝ 3 միավոր արժեքով

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 3-ական միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1 Գյուղական գրոսաշրջության համաշխարհային փորձը և զարգացման ժամանակակից միտուները: **Թեմա 2.** Գյուղական գրոսաշրջության զարգացման նախադրյալները: **Թեմա 3.**

Գյուղական կամ կանաչ գրոսաշրջության կառուցվածքը և տեղը գրոսաշրջային շուկայում :

Թեմա 4. Գյուղական գրոսաշրջության գործառույթներն ըստ բնական պայմանների: **Թեմա 5.**

Գյուղական գրոսաշրջության դերը դեստինացիայի զարգացման գործում: **Թեմա 6.** Գյուղական գրոսաշրջությամբ աշխարհում առավել հայտնի դեստինացիաների բնութագիրը: **Թեմա 7.**

Գյուղական գրոսաշրջությունը ՀՀ գրոսաշրջության համակարգում: **Թեմա 8. Ներածություն,**

Գյուղական և էկոգրոսաշրջության դասընթացի առարկան, նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները: **Թեմա 9.** Էկոգրոսաշրջության տեսակները: Էկոգրոսաշրջիկների մոտիվացիոն գործոնները: **Թեմա 10.** Էկոգրոսաշրջության սոցիալ-տնտեսական նշանակությունը: **Թեմա 11.** Էկոգրոսաշրջությունը՝ բնության հատուկ պահպանվող տարածքներում: Օրինակների և փորձի վերլուծություն (Case studies): **Թեմա 12.** Էկոգրոսաշրջիկների բնակության կազմակերպումն ու անվտանգության ապահովումը: **Թեմա 13. Էկոգրոսաշրջությունը ՀՀ-ում:**

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Агротуризм: библиографический список литературы / Нац. б-ка Чуваш. Респ. ; сост. Т.А.Саломатина. - Вып. 14. - Чебоксары, 2012. - 11 с. - (Инновационные технологии в АПК)
2. Войтехович Э.А., Сельскому туризму широкий простор [Текст]: метод. пособие / Э.А.Войтехович, А.Р.Войтехович. - Минск: Плутос-инфо, 2007.
3. Воробчуков С.А., Системный подход к управлению агропромышленным комплексом РФ [Текст] /С.А. Воробчуков/ Теория и практика управления современной организацией. / Сборник научных трудов кафедры менеджмента СГУТ и КД - Сочи: РИО СГУТ и КД, 2006.
4. Воробчуков С.А., Проблемы и пути повышение конкурентоспособности аграрного туризма [Текст] / С.А. Воробчуков/ Теория и практика управления современной организацией. Сборник научных трудов кафедры менеджмента СГУТ и КД - Сочи: РИО СГУТ и КД, 2007.
5. Зуев В.Н., Еко и агротуризм, Минск, 2013
6. Лебедько Е.Я., Сельский туризм, Брянск: Издательство БГСХА, 2011.
7. Шиповская Л.П., Человек и экология, М. 2006.
8. Зорин И.В. и др., Туризм и отраслевые системы. Менеджмент туризма, М., 2002.
9. Котляров Е.А., География экотуризма, М.,1989.
10. Колотова Е.В. Рекреационное ресурсоведение, М.,1999:
11. Մարտիրոսյան Լ. Էկոգրոսաշրջությունը Հայաստանում, Եր.2021
12. Сергеева Т.К., Экологический туризм, М.,2004.

1.0202/B41.	2. Գրոսաշրջային նախագծում	3.6 ECTS կրելիս
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/15/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ գրոսաշրջանելիքնեցիոն նախագծման վերաբերյալ, ձևավորելու գիտելիքներ գրոսաշրջա-ռեկրեացիոն նախագծումների բովանդակության, ձևերի, ծրագրային մեխանիզմների վերաբերյալ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու գրոսաշրջա-ռեկրեացիոն նախագծման էությունը, ձևերը, նշանակությունը, 2. հիմնավորելու գրոսաշրջա-ռեկրեացիոն նախագծումների կարևորությունը գրոսաշրջության		

կազմակերպման գործում:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ստեղծելու գրուաշրջառ-ռեկրեացիոն նախագծեր:

գ. քննիանքական/փոխանցելի կարողություններ

1. փաստերի վերլուծության հիման վրա եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ անելու հմտություններ,

2. աշխատելու թիմում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.

Ա3. քացահայտելու գրուաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,

Բ2. իրականացնելու գրուաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,

Բ4. գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. սեմինար պարապմունք,
3. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում,
4. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
5. ինտերակտիվ մեթոդներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Նախատեսվում է

- ✓ Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 9 միավոր:
- ✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 8 միավոր:
- ✓ Ընթացիկ ստուգումներ՝ առավելագույնը՝ 3 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեսա 1. Զրուաշրջային ռեկրեացիոն նախագծի էռությունը: **Թեսա 2.** Զրուաշրջությունը որպես նախագծման օբյեկտ: **Թեսա 3.** Զրուաշրջային տարածքների նախագծումը: Զրուաշրջային տարածքների տեսակները: **Թեսա 4.** Զրուաշրջային ապրանքներ և ծառայություններ: Նախագծման հիմունքներ: **Թեսա 5.** Զրուաշրջային արտադրանքի և ծառայությունների գնագոյացումը նախագծման համակարգում: **Թեսա 6.** Զրուաշրջային ապրանքներ և ծառայությունների շուկաների որոշում: Թիրախային ռազմավարություն: **Թեսա 7.** Զրուաշրջային կազմակերպություններում գրուաշրջային գործունեության նախագծման առանձնահատկությունները: **Թեսա 8.** Զրուաշրջային ռեկրեացիոն գործունեությունը որպես համակր պլանավորման օբյեկտ:

Հիմնական գրականության ցանկը

1. Белянский В., Лайко М., Попов Л., Козлов Д., Прогнозирование в индустрии гостеприимства и туризма: Учебник /Под ред. В.П.Белянского. – М.: Изд-во ФГБОУ ВПО РЭУ Рос. экон. универ., 2011.
2. Планирование на предприятиях туризма: Учебник / Под ред. проф. Е.И.Богданова. – СПб.: Изд. дом «Бизнес-пресса», 2012.
3. Романова Г., Региональное планирование развития туристико-рекреационных зон, Сочи, 2003.

1.0202/B42.	2.Հայաստանի քնական և պատմաճարտարապետական հուշարձաններ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/15/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին հաղորդել գիտելիքներ ՀՀ-ում առավել մեծ պահանջարկ վայելող գրուաշրջային փաթեթներում ընդգրկված բնության և		

պատմածարտարապետական հուշարձանների և զբոսաշրջային երթուղիներում դրանց ընդգրկման սկզբունքների վերաբերյալ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու ՀՀ բնական և պատմածարտարապետական հուշարձանների աշխարհագրությունը,
2. բացատրելու հանրապետության բնության հուշարձանների ծագումն ու երկրաբանական առանձնահատկությունները,
3. ներկայացնելու պատմածարտարապետական հուշարձանների ստեղծման պատմությունը և նրանց հետ կապված ավանդապատումները,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. տարբերելու բնական և պատմածարտարապետական հուշարձանների տիպերը,
2. հետազոտելու և բացահայտելու նոր հուշարձաններ,
3. գնահատելու և գովազդելու ՀՀ բնական և պատմածարտարապետական հուշարձանները,
4. ցուցակագրելու, նկարելու և քարտեզագրելու իր բնակավայրի հուշարձանները,
5. գնահատելու բնական և պատմածարտարապետական հուշարձանների դերը զբոսաշրջության մեջ,

գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ռացիոնալ կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.

Ա4. Վերլուծելու զբոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,

Ա5. Գնահատելու զբոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,

Բ4. Գնահատելու զբոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:

11. Կիրառվում են դասավանդման նույնամատության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդներ,
2. սեմինար պարապմունք,
3. գննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
4. հետազոտական մեթոդ,
5. ձանաչողական-ստեղծագործական մեթոդ
6. ինտերակտիվ-կառուցղական մեթոդ

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Նախատեսվում է

- ✓ 2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր:
- ✓ Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 4 միավոր:
- ✓ Եզրափակիչ քննություն՝ առավելագույնը 8 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, նպատակը, խնդիրները, գիտելիքի աղբյուրները, կապն այլ դասընթացների հետ: Թեմա 2. Դասընթացի հիմնական հասկացությունները: Թեմա 3. Աշխարհագրական միջավայրի տարրերի ազդեցությունը զբոսաշրջության զարգացման վրա: Թեմա 4. Բնական և պատմամշակութային հուշարձանների խմբերը, տարատեսակները:

Թեմա 5. ՀՀ բնական հուշարձանները, դրանց զբոսաշրջային նշանակությունը, պահպանությունը: Թեմա 6. ՀՀ հատուկ պահպանվող տարածքները որպես բնության հուշարձաններ, դրանց նշանակությունը զբոսաշրջության (ձանաչողական, էկոլոգիական և այլն) զարգացման գործում: Թեմա 7. ՀՀ պատմամշակութային հուշարձանները, դրանց զբոսաշրջային նշանակությունը, պահպանությունը: Թեմա 8. Հայաստանը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի նյութական ժառանգությունում: Թեմա 9. ՀՀ մարզերի բնական և պատմածարտարապետական հուշարձանները: Թեմա 10. Երևան քաղաքի և ՀՀ մարզկենտրոնների/քաղաքների բնական և պատմածարտարապետական հուշարձանները:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1.0202/B43	2.Հյուրանոցային և ռեստորանային մարքեթինգ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.7-րդ ինստիտուտ	7.Արանձ եզրափակչիչ գնահատումներ	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ հյուրանոցային ծառայությունների վերաբերյալ, նրանց մոտ ձևավորելու հմտություններ այդ ծառայությունից օգտվելուու համար, կարողություններ ձեռք բերել հյուրանոցային և ռեստորանային գործի կազմակերպման համար:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. մեկնաբանելու հյուրանոցային և ռեստորանային գործընթացի կազմակերպման ժամանակակից ձևերը,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ինքնուրույն կերպով կազմակերպելու ռեսուրսային և հյուրանոցային գործը,
2. ճիշտ կորլմատրոշվելու գործընթացի կազմակերպման ընթացքում,

գ. բնդիհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ուսցիոնալ կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները:

10. Դասընթացը ձևադրում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.

Բ1. Իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ գրուսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,

Բ4. Գնահատելու գրուսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները,

Բ5. ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրուսաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,

11. Վիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում
3. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում
4. բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

2 ընթացիկ քննություն՝ յուրաքանչյուրն առավելագույնը 4 միավոր, ընդամենը՝ 8 միավոր արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 8 միավոր արժեքով:

Ընթացիկ ստուգումներ՝ առավելագույնը՝ 4 միավոր արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Մարքեթինգի տեղը հյուրասիրության ինդուստրիայում: **Թեմա 2.** Մարքեթինգի տեղեկատվության ապահովում, կառավարում, հյուրանոցներում և ռեստորաններում: **Թեմա 3.**

Շուկայի մարքեթինգային ուսումնասիրություն: **Թեմա 4.** Մարքեթինգային ռազմավարության ձևավորումը: **Թեմա 5.** Գովազդ, տեղը մարքեթինգի համակարգում: **Թեմա 6.** Ցուցահանդեսներ և տոնավաճառներ: **Թեմա 7.** Մարքեթինգի վերահսկման կազմակերպում և հսկում:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Մելքոնյան Ս., Եղիգարյան Վ., Հարումյան Գ.Գ., Մենեջմենթ և մարկետինգ, Եր., 1992:
2. Եղիգարյան Վ., Կառավարում.սոցիալ-հոգեբանական ասպեկտ Եր., 1992:
3. Հախվերդյան Ս., Հարումյան Գ., Արտադրության կառավարման մեթոդները, Եր., 1996:
4. Кучер Л., Организация обслуживания на предприятиях общественного питания. М. 2002.
5. Волков Ю., Интерьер и оборудование гостиниц и ресторанов. Ростов н/Д, 2003.
6. Перееверзев М., Шайденко Н.А., Басовский Л.Е., Менеджмент: Учебник. М. 2003.
7. Михеева Н., Региональная экономика и управление. Учебное пособие для вузов 2000.
8. Нестерев П., Нестерев А.П., Менеджмент: региональный системы; Учебник для вузов 2000.
9. Шонбергер Р., Японские методы управления производством. Девять простых уроков. Москва, 1998.
10. Бизнес и маркетинг, Азимут-Центр Москва, 1992.
11. Завьялов П., Демидов В.Е., Формула успеха: маркетинг. М. 1991.
12. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф., Основы менеджмента. М. 1992.
13. Диас П., Контракты на управление /Основы управления в индустрии гостеприимства. М.

1995.
14. Кириллов А., Волкова Л.А., Маркетинг в туризме СПб., 1996С
15. Дурович А., Копанев А.С., Маркетинг в туризме. Уч. Пос. Минск 1998.
16. Чудновский А., Жукова М.А., Менеджмент туризма. М. 2002
17. Tourism marketing and management Handbook. N.Y-London

1.0201/B44.	2.Գնագոյացումը զրոսաշրջության ոլորտում	3. 3 ECTS կրեմիս
4.2 ժամ/շաբ.	5.15/15/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ շուկայագիտության ընդհանուր հարցերի և պրակտիկայի, մասնավորապես շուկայագարման գործունեության կոնկրետ ուղղության՝ գնագոյացման, գների դիֆերենցման վերաբերյալ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի	ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
1. ներկայացնելու զրոսաշրջության ոլորտում գների ձևավորման առանձնահատկությունները,		
2. բացատրելու գնագոյացման գործոնների և գնային քաղաքականության ընտրության փոխկապակցվածությունը,		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ստացած գիտելիքները կիրառելու զրոսաշրջության ոլորտում գնային ճիշտ քաղաքականություն իրականացնելու համար,		
գ.ընդհանրական/կոխանցելի կարողություններ		
1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Ա5. գնահատելու զրոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,		
Բ4. գնահատելու զրոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. խոսքային մեթոդներ,		
2. զննական մեթոդներ,		
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն),		
4. բանավեճ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
Ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը՝ 5 միավոր արժեքով:		
Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը՝ 6 միավոր արժեքով:		
Եզրափակիչ քննությունը՝ բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 3-ական միավոր:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Գնի տեսական հիմունքները : Թեմա 2. Գնային քաղաքականության նպատակները:		
Թեմա 3. Գների համակարգը տնտեսության մեջ: Թեմա 4. Գների դիֆերենցման սկզբունքները:		
Թեմա 5. Գնագոյացման պրոցեսի արտաքին գործոնները: Թեմա 6. Գնագոյացման նպատակադրումը:		
Թեմա 7. Գնագոյացման մեթոդները: Գնագոյացման մեթոդի ընտրությունը:		
Թեմա 8. Գնային ստրատեգիայի որոշումը և իրականացումը:		
14.Հիմնական գրականության ցանկը		
1. Հաջոյան Ռ.Ս., Նիկողոսյան Հ.Մ., Սարքեթինգը զրոսաշրջության ոլորտում, Երևան, 2011:		
2. Տնտեսագիտության տեսություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2009:		
3. Սարգսյան Ս., Առաքելյան Կ. Տնտեսական գործունեության վերլուծություն, Երևան, 2005:		

ՍԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅԱՍՄԱՍ
(ԿԱՍԼՇՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ)

1.0202/B45.	2.Ծրագրային գրոսաշրջություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ ծրագրային գրոսաշրջության վերաբերյալ, ձևավորել գիտելիքներ ծրագրային գրոսաշրջության իրականացման առանձին ձևերի բովանդակության, գործունեության կիրառման մեխանիզմների վերաբերյալ:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կինի՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու ծրագրային գրոսաշրջության իրականացման բովանդակությունը, գործունեությունը, դերը, նշանակությունը, 2. թվարկելու ծրագրային գրոսաշրջության առանձին ձևերի կիրառման մեխանիզմները:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ծրագրավորելու և կազմակերպելու գրոսաշրջության այս կամ այն ձևը:		
գ.ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. փաստերի վերլուծության հիման վրա եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ անելու, 2. թիմում աշխատելու:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունները.		
Բ2. Իրականացնելու գրոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,		
Գ3. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը,		
Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն), 2. սեմինար պարապմունք, 3. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիսում և այլն), 4. գործնական մեթոդները (խնդնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն):		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
1-ին ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով: 2-րդ ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով: ինքնուրույն աշխատանք՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով: Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով: Եզրափակիչ քննության հարցատումը պարունակում է 3 հարց՝ յուրաքանչյուրը 3 միավոր արժեքով:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեսա 1. Ծրագրային գրոսաշրջության էությունը, նպատակը, նշանակությունը: Թեսա 2. Ծրագրային գրոսաշրջության ռեկրեացիոն հիմունքները: Թեսա 3. Ծառայությունների տիպերը և սպասարկման ծրագիր: Թեսա 4. Ծրագրային գրոսաշրջության մոտիվացիան: Թեսա 5. Կուրորտ-առողջարանային գրոսաշրջության ծրագրավորումը: Թեսա 6. Ճանաչողական գրոսաշրջության ծրագրավորումը: Թեսա 7. Զվարճանքի գրոսաշրջության ծրագրավորումը: Թեսա 8. Էկոլոգիական գրոսաշրջության ծրագրավորումը: Թեսա 9. Գործարար գրոսաշրջության ծրագրավորումը: Թեսա 10. Սպորտային գրոսաշրջության ծրագրավորումը: Թեսա 11.		

Ընտանեկան գրոսաշրջության ծրագրավորումը: **Թեսա 12.** Սիրողական /հոբբի/ տուրերի ծրագրավորումը:

14.Հիմնական գրականության ցանկը

1. Зорин И., Каверина Т., Кварталнов В., Туризм как вид деятельности, Учебник. М.: Финансы и статистика. 2005.
2. <http://sci-book.com/turizm-uchebnik/turopereyting-tekst-uchebno-metodi-cheskoe.html>.
3. http://tourlib.net/statti_tourism/program.htm

1.0202/B45.	2.Հայ և համաշխարհային արվեստ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողին հայ և համաշխարհային արվեստի պատմությանը, նրա զարգացման հիմնական փուլերին, կարևոր ստեղծագործություններին: Հաղորդակից դարձնել ուսանողին նախնադարյան, հին քաղաքակրթությունների, դասական՝ հունահինդուական, միջնադարյան մշակույթներին, ինչպես նաև հանրահայտ արվեստագետների ստեղծագործությունների ուսումնասիրմանը:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի		
ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու արվեստի պատմության օրինաչափությունները, զարգացման առանձնահատկությունները,		
2. թվարկելու հայ և համաշխարհային արվեստի զարգացման հիմնական փուլերը, ոճական ուղղությունները, հայտնի արվեստագետների ստեղծագործությունները:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. կատարելու արվեստաբանական վերլուծություններ հայ և համաշխարհային մշակույթի կարևոր հուշարձանների շուրջ,		
2. գնահատելու արվեստի գործերը զբոսաշրջային տեսանկյունից,		
3. հարաբերելու տարբեր երկրների արվեստները այլ երկրների արվեստների հետ, գնահատելու նրանց տեղն ու դերը համաշխարհային քաղաքակրթության մեջ,		
4. կազմակերպելու ստեղծագործությունների դիտում, հետազոտական արդյունքների ամփոփում: գրնդիանքական/փոխանցելի կարողություններ		
1. աշխատելու թիմում,		
2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմեր:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.		
Ա5.գնահատելու զբոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,		
Բ5.ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և զբոսաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,		
Գ3.պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմեր:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. խոսքային մեթոդներ,		
2. զննական մեթոդներ (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),		
3. գործնական մեթոդներ (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն),		
4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդներ,		
5. բանավեճ:		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.		
1-ին ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:		
2-րդ ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:		
ինքնուրույն աշխատանք՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով:		
Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:		

Եզրափակիչ քննության հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ յուրաքանչյուրը 3 միավոր արժեքով:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեսակ 1. Ներածություն: Նախնադարյան արվեստ: **Թեսակ 2.** Հին քաղաքակրթությունների արվեստների ընդհանուր բնութագիրը և հիմնական հուշարձանները: **Թեսակ 3.** Հին Հունաստանի և Հռոմի արվեստների հիմնական շրջաններն ու հուշարձանները: **Թեսակ 4.** Միջնադարյան Արևելա-քրիստոնեական և Արևմտաքրիստոնեական արվեստ: **Թեսակ 5.** Վերածննդի արվեստը: **Թեսակ 6.** 17-րդ դարի արվեստի ընդհանուր բնութագիրը, իտալական, ֆլամանդական, հոլանդական, իսպանական դպրոցները: **Թեսակ 7.** 18-19-րդ դարերի արվեստի ընդհանուր բնութագիրը: **Թեսակ 8.** Իմպրեսիոնիզմ և պոստիմպրեսիոնիզմ: **Թեսակ 9.** Սովետնիզմի ուղղությունները: **Թեսակ 10.** Հին հայկական և ուրարտական արվեստ: **Թեսակ 11.** Միջնադարյան հայ արվեստ: **Թեսակ 12.** Հայ արվեստը 17-18-րդ դդ.: **Թեսակ 13.** Հայ արվեստը 19-20-րդ դարերում: **Թեսակ 14.** Հետխորհրդային շրջանի հայ արվեստը: **Թեսակ 15.** Սփյուռքահայ նկարիչներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Աղայան Ս., Հակոբյան Հ., Հասրաթյան Մ., Ղազարյան Վ., Հայ արվեստի պատմություն, Եր., 2009:
2. Կուգմինա Մ., Մալցևա Ն., Արտասահմանյան արվեստի պատմություն, Եր., 2003:
3. Գ.Շախիկյան, Հայ ճարտարապետության 7 հրաշալիքները, Եր., 2001:
4. Մարտիկյան Ե., Հայկական կերպարվեստի պատմություն, Եր., 1971-1987:
5. Դեմитревա Н.А., Краткая история искусства, М., т.1,2, 1996:
6. Коллинский Ю.Д., Памятники мирового искусства, М., 1971.

1.0304/B45.	2. Հնագիտության հիմունքներ	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.7-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է ձևավորել բազային գիտելիքներ հնագիտություն դասընթացի տեսության, տերմինարանության, կարևորագույն հնագիտական մշակույթների և քաղաքակրթությունների ու մշակույթի զարգացման փուլերի և առանձնահատկությունների մասին: Տալ գիտելիքներ Հայաստանի հնագիտության կարևորագույն հնագիտական մշակույթների, փուլաբաժանումների և այլնի վերաբերյալ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Մեկնաբանելու հնագիտության առանցքային հասկացությունները,		
2. հնագիտական նշանավոր հուշարձանները և ներկայացնել դրանց պատմությունը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. գործնականում համապատասխանեցնելու հնագիտական պեղումների, պարբերացման և պատմամշակութային գործնագույն տրամաբանությունը:		
գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարկյունները.		
Ա2. Մեկնաբանելու գրուաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիցտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն,		
2. զննական մեթոդներ,		

3. գործնական մեթոդներ,

4. բանավեճ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

1-ին ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննություն՝ 3 միավոր առավելագույն արժեքով:

ինքնուրույն աշխատանք՝ 5 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով:

Եզրափակիչ քննության հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ յուրաքանչյուրը 3 միավոր արժեքով:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեսա 1 Հնագիտություն առարկան, խնդիրները, տեղը պատմական գիտութ- յունների համակարգում: Մշակույթի նյութական մնացորդները՝ որպես պատմականորեն ձևավորված համակարգ: **Թեսա 2** Հնագիտական ուսումնասիրությունները և դրանց պատմական արժեքը: **Թեսա 3** Հնագիտության փորձարարական հնարավորությունները և տերմինաբանությունը: **Թեսա 4** Հնագիտական ուսումնասիրության աստիճանները, կիրառվող մեթոդները: **Թեսա 5** Հայաստանի պատմության և մշակույթի պատմա-հնագիտական պարբերացումը, ժամանակագրությունը: **Թեսա 6** Հայոց պատմության հնագիտական ուսումնասիրությունը մինչև արտադրական տնտեսության ձևավորումը: **Թեսա 7** Արտադրական տնտեսության ձևավորումը Հայկական լեռնաշխարհում և Մերձավոր Արևելքում: Կոմպլեքսային հասարակության կառուցվածքն ու գործունեության ոլորտները: **Թեսա 8**՝ Հայաստանում վաղ դասակարգային հասարակության հնագիտական ուսումնասիրության նախնական արդյունքները: Հնագույն պետականության սաղմնավորումն ըստ Հայաստանի հնագիտության: **Թեսա 9**՝ Հայաստանի միջնադարյան հուշարձանները և դրանց ուսումնասիրվածությունը: **Թեսա 10**՝ Հնագիտական հուշարձանները որպես գրուաշրջային դեստինացիաներ (գրավչություններ, ռեսուրսներ):

14.Հիմնական գրականության ցանկը

- Ավետիսիայան Հ., Բորբոխյան Ա. Ուրարտուի հնագիտություն, Ե., 2010:
- Հարությունյան Վ.Ս. Միջնադարյան Հայաստանի կարավանատներն ու կամուրջները, Ե., 1960
- Խնկիլյան Օ.Ս. Հայաստանի հնագիտություն, Ե., 2009:
- Մարգարյան Գ., Պատմամշակութային հուշարձանների պահպանության հիմունքներ, Ե., 2005:
- Կոսինար Կ.Խ. Դревнейшие памятники Двина, Ер., 1977.
- Avetisyan P., Bobokhyan A. (ed.). Archaeology of Armenia in Regional Context, Proceedings of the International Conference dedicated to the 50th Anniversary of the Institute of Archaeology and Ethnography Held on September 15-17, 2009 in Yerevan, Yerevan, 2012:

1.0202 /B46	2.Անիմացիոն ծառայությունները գրուաշրջության մեջ	3.6 կրեղիս
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել գրուաշրջության մեջ անիմացիոն գործունեության		

տեսական և գործնական դրույթները, անհմացիոն ծրագրերի ստեղծման և զբոսաշրջության մեջ դրանց ներդրման համար, ինչպես նաև նպաստել զբոսաշրջային ինդուստրիայի ապագա մասնագետների մասնագիտական հատկանիշների ձևավորմանը:

9. Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական զիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու, բացատրելու անհմացիա հասկացությունը,
2. թվարկելու ու տարրերակելու անհմացիայի տարատեսակները,
3. ներկայացնելու անհմացիոն ծառայությունների գործունեությունը,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կազմակերպելու և իրականացնելու զբոսաշրջային համալիրների անհմացիոն ծրագրեր,
2. վերլուծելու իր ռեզիլիոնի անհմացիոն ռեսուրսները և նրանցից ընտրելու առավել գրավիչ օբյեկտները,

գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ուսինական կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ռեսուրսները,
2. կատարելու թիմային աշխատանք:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա4.վերլուծել զբոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,

Բ4.գնահատել զբոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները,

Բ5.ցուցաբերել հյուրընկալության կազմակերպման և զբոսաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,

Գ3.պահպանել մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. լսարանային ցուցադրություններ, դիտումներ
3. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդներ
5. նախադեպերի վերլուծություն,
6. բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և շափանիշները.

2 ընթացիկ քննություն, ընթացիկ ստուգում և եզրափակիչ քննություն

1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:

Ըստացիկ ստուգում՝ 4 միավոր

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատումն պարունակում է 3 հարց, որից 2 հարցը՝ 3-ական միավոր, 1 հարցը՝ 2 միավոր:

Միավորների քայլը 0,5 է:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ եխմական բաժիններից.

Թեմա 1. Զբոսաշրջային անհմացիայի հիմնական հասկացությունները և դասակարգումը: **Թեմա 2.**

Սշակույթը և նրա կապը անհմացիայի հետ: **Թեմա 3.** Զվարձանքի ինդուստրիա: **Թեմա 4.**

Հյուրանոցային անհմացիայի գործառույթները և նյութական բազան: **Թեմա 5.** Խաղային մեթոդի կիրառումը զբոսաշրջային անհմացիայում: **Թեմա 6.** Զբոսաշրջիկների դասակարգումը և տարրեր կատեգորիաների զբոսաշրջիկների հետ աշխատելու առանձնահատկությունները:

Թեմա 7. Անհմացիոն ծառայությունների գործունեությունը:

14. Հիմնական զբականության ցանկը

1. Аванесова, Г.А., Культурно-досуговая деятельность: теория и практика организации: Учебное пособие для студентов вузов / Г.А.Аванесова. – М.: Аспект Пресс, 2006. – 236с.
2. Гаранин Н.И., Менеджмент гостиничной и туристской анимации/Н.И. Гаранин, И.И.

Булыгина. М. : Сов. Спорт, 2004	
3.	Жарков А.Д., Технология культурно-досуговой деятельности/А.Д. Жарков. – 2-ое изд. – М.: Изд-во МГУК, 2002
4.	Приезжева Е.М., Социально-культурная анимация в туризме: учебно-методическое пособие. – М. : Советский спорт, 2005. – 132 с.
5.	Приезжева Е.М., Организация и методы игровой деятельности в туризме: рабочая тетрадь / Е.М. Приезжева; РМАТ. – Химки, 2009. – 109 с.
6.	Третьякова Т.Н., Анимационная деятельность в социально-культурном сервисе и туризме: учеб. Пособие для вузов/Т.Н. Третьякова. – М.: Издательский центр «Академия», 2008

1. 0202/B46.	2. Ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաները գրուաշրջության մեջ	3.6 Կրելիս
4.4 Ժամ/Չար.	5.45/0/15	
6.6-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաների վերաբերյալ, ձևավորել կայուն գիտելիքներ ժամանցի բովանդակության, նրա կազմակերպման, գործունեության և նշանակության մասին:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի	ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն	
1. մեկնաբանելու «ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաները գրուաշրջության մեջ» դասընթացի էռությունը, նպատակը, խնդիրները, նշանակությունը,		
2. բացատրելու ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաների ձևերը և կիրառման մեթոդները,		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ստացած գիտելիքները կիրառելու մասնագիտական գործունեության մեջ,		
գ. քննդիանքական/փոխանցելի կարողություններ		
1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ,		
2. մասնագիտական էթիկայի նորմերը պահպանելու:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյանքները.		
Բ1. Իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ գրուաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,		
Բ2. Իրականացնելու գրուաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ3. պահպանել մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
1. դասախոսություն,		
2. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),		
3. գործնական մեթոդները		
4. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդներ:		
12. Գնահատման մեթոդները և շափանիշները.		
2 ընթացիկ քննություն, ընթացիկ ստուգում և եզրափակիչ քննություն		
1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:		
2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:		

Ըստացիկ սուսպում՝ 4 միավոր

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:

Հարցատումնը պարունակում է 3 հարց, որից 2 հարցը՝ 3-ական միավոր, 1 հարցը՝ 2 միավոր:

Միավորների քայլը 0,5 է:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեսակ 1. «Ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաները գրոսաշրջության մեջ» դասընթացի էռությունը, նպատակը, խնդիրները, նշանակությունը, կառուցվածքը: **Թեսակ 2.** Անիմացիոն գործունեությունը ժամանցի կազմակերպման գործում: **Թեսակ 3.** Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների դերը ժամանցի կազմակերպման գործում: **Թեսակ 4.** Մենեջմենթի դերը որպես տեխնոլոգիա ժամանցի կազմակերպման գործում: **Թեսակ 5.** Դրասանական վարպետությունը ժամանցի կազմակերպման գործում: **Թեսակ 6.** Ժամանցի ինդուստրիա կահավորումը: **Թեսակ 7.** Անիմացիոն ծառայությունը հյուրանոցային համալիրում: **Թեսակ 8.** Սպորտա-առողջարարական անիմացիա: **Թեսակ 9.** Սննդի ծառայությունների դերը ժամանցի կազմակերպման գործում: **Թեսակ 10.** Անիմացիոն ծառայության մեջ անձնակազմի դեկավարումը: **Թեսակ 11.** Ժամանցի դեստինացիա-ների տեղաբաշխման տեխնոլոգիաները: **Թեսակ 12.** Երկրագնդի հանրա-հայտ ժամանցի վայրերի աշխարհագրությունը: **Թեսակ 13.** Ժամանցի կազմակերպման տեխնոլոգիաների դերը առողջ ապրելուակերպի գործում:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Андреева А.В., Жуковская Л.Н., Костылев С.В., Методология социально-культурной деятельности и современные социокультурные практики: коллективная монография, Сибирский федеральный университет, 2014
2. Каменец, А. В., Основы культурно-досуговой деятельности: учебник для академического бакалавриата, Юрайт, 2017

1.0202/B46.	2. Միջազգային գրոսաշրջություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.6-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողներին միջազգային գրոսաշրջության գարգացման գործուների և խնդիրների հետ, աշխարհի երկրների գրոսաշրջության և ուկրեացիոն ռեսուրսներին, գրոսաշրջության հիմնական մակրոռեգիոններին, դրանց ձևավորման և զարգացման աշխարհագրական գործուների, ինչպես նաև տուրիստական գործունեության էկոնոմիկայի և կազմակերպման սկզբունքներին:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկական գիտելիք և իմացություն		
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. Ներկայացնելու միջազգային գրոսաշրջության հիմնական հասկացությունները, ուսումնասիրման մեթոդները և դասակարգումը,		
2. Ներկայացնելու միջազգային գրոսաշրջության շուկայի կառուցվածքը,		
3. թվարկելու աշխարհի գրոսաշրջության հիմնական մակրոռեգիոնները,		
4. մատնանշելու միջազգային գրոսաշրջության ինդուստրիայում տեղի ունեցող գործընթացները:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. գնահատելու միջազգային գրոսաշրջության վրա գլոբալիզացիրայի ազդեցությունը,		
2. ձեռք բերած գիտելիքները կիրառելու Հայաստանի Հանրապետության օրինակով՝ ելնելով միջազգային գրոսաշրջության զարգացման միտումներից:		
գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. տեղեկատվության տարատեսակ աղյուրներից՝ մայրենի և օտար լեզուներով օգտվելու,		
2. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ, ընդհանրացումներ,		

3. ներկայացնելու միջազգային գրոսաշրջության զարգացման գլոբալ միտումները:
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերօքարդունքները.
Ա3. բացահայտելու գրոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,
Ա4. վերլուծելու գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,
Բ4. գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները,
Գ1. կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
1. դասախոսություն,
2. սեմինար պարապմունք,
3. զննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
4. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն),
5. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական):
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները
2 ընթացիկ քննություն, ընթացիկ սոուզում և եզրափակիչ քննություն
1-ին ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:
2-րդ ընթացիկ քննությունն անցկացվում է ուսանողի գրավոր աշխատանքի գնահատման հիման վրա՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով:
Ըստափակիչ սոուզում՝ 4 միավոր
Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով:
Հարցատումը պարունակում է 3 հարց, որից 2 հարցը՝ 3-ական միավոր, 1 հարցը՝ 2 միավոր:
Միավորների քայլը 0,5 է:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից:
Թեմա 1. Միջազգային գրոսաշրջության տեսական, մեթոդաբանական հիմունքները: Թեմա 2. Աշխարհի գրոսաշրջային ռեսուրսները: Թեմա 3. Միջազգային գրոսաշրջության զարգացման տարածաշրջանային միտումները: Թեմա 4. Միջազգային գրոսաշրջությունը և համաշխարհային տնտեսությունը: Թեմա 5. Միջազգային գրոսաշրջության զարգացման ինովացիոն ռազմավարությունը: Թեմա 6. Գլոբալացման և վերազգայնացման գործընթացները միջազգային գրոսաշրջության մեջ:
14. Հիմնական գրականության ցանկը
1. Сенин В., Введение в туризм. М., 1993.
2. Международный туризм. Прововые акты. Сост. Н.И. Волошин, М., Финансы и статистика, 2002.
3. Моисеева Н., Стратегическое управление туристской фирмой, М., «Академия», 2003.
4. Чудовский А., Управление индустрией туризма, М. 2005.

1.0202/B47.	2.PR-ը և գովազդը տուրիզմում	3.6 կրեյխտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին ծանոթացնել գովազդի էությանը, տուրիզմի ոլորտում գովազդի և PR-ի դերին և նշանակությանը:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կինի՝ առանձինագիտական գիտելիք և իմացություն		

1. ներկայացնելու և բացատրելու գովազդի ծագումը, էռոթունը,
2. դասակարգելու գովազդման միջոցները,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. գնահատելու տուրիզմում գովազդի և PR-ի նշանակությունը,
2. տարբերակելու միջազգային գովազդի առանձնահատկությունները,
3. մշակելու գովազդի նմուշներ,

գ. քննիքանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. փաստերի վերլուծության հիման վրա եզրահանգումներ և բնդիանքումներ անելու:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

ԱՅ. բացահայտել գրուաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,

Բ1. իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ գրուաշրջության և ուկրեացիայի ոլորտում :

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

6. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում),
7. սեմինար պարապմունք,
8. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում,
9. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
10. բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Ըստացիկ ստուգում՝ առավելագույնը՝ 5 միավոր արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը՝ 6 միավոր արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 3-ական միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Գովազդի ծագումն ու զարգացումը, գովազդի էռոթունը: **Թեմա 2.** Գովազդի սոցիալ-հոգեբանական հիմքերը: **Թեմա 3.** Գովազդման միջոցների բնութագիրն ու դասակարգումը: **Թեմա 4.** Ապրանքային նշաններ: **Թեմա 5.** Տպագիր և արտաքին գովազդ: **Թեմա 6.** Ռադիո և հեռուստագովազդ: **Թեմա 7.** PR-ը տուրիզմում: **Թեմա 8.** Միջազգային գովազդի առանձնահատկությունները:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Абабков Ю.Н., Реклама в туризме /Ю.Н.Абабков, М.Ю.Абабкова, И.Г.Филиппова. М.:ИНФРА-М, 2015. 176 с.
2. Васильев Г.А., Технологии производства рекламной продукции /Г.А.Васильев, В.А.Поляков, А.А.Романов. М.: Инфра-М, Вузовский учебник, 2015. - 272 с.
3. Ворошилов В.В., Современная пресс-служба /В.В.Ворошилов. - Москва: ИЛ, 2014. - 224 с.
4. Головлева Е.Л., Основы рекламы / Е.Л.Головлева. М.: Академический проект, 2017. - 336 с.
5. Горчакова В.Г., Имиджелогия. Теория и практика / В.Г.Горчакова. М.: Юнити-Дана, 2017. - 336 с.
6. Дзялошинский И.М., Деловые коммуникации. Теория и практика. Учебник / И.М.Дзялошинский, М.А.Пильгун. М.: Юрайт, 2015. - 448 с.
7. Ежова Елена Николаевна, Активизация Сенсорных Модусов Языковыми Слоями Рекламного Текста /Ежова Елена Николаевна. Москва: Мир, 2016. - 904 с.
8. Зельманов А.Б., Связь с общественностью в социальной сфере / А.Б. Зельманов. М.: Издательство Михайлова В.А., 2013. - 128 с.
9. Коноваленко В.А., Основы интегрированных коммуникаций. Учебник и практикум /В.А.Коноваленко, М.Ю.Коноваленко, Н.Г.Швед. М.: Юрайт, 2015. - 488 с.
10. Марков А.А. ,Связь с общественностью в органах власти / А.А.Марков. М.: ИНФРА-М, 2014. - 192 с.

11. Морган Н., Реклама в туризме и отдыхе. Учебное пособие / Н.Морган, А.Причард. М.: Юнити-Дана, 2015. - 496 с.
12. Морозова Н.С., Реклама в социально-культурном сервисе и туризме / Н.С.Морозова, М.А.Морозов. М.: Academia, 2016. - 288 с.
13. Овчинникова Н.Н., Рекламное дело. Курс лекций / Н.Н.Овчинникова. М.: Эксмо, 2014. - 336 с.
14. Основы рекламы. Прикладные задачи и методы их решения. Учебное пособие. М.: КноРус, 2016. -194 с.
15. Синяева И.М., Реклама и связи с общественностью. Учебник /И.М.Синяева, О.Н.Романенкова, Д.А.Жильцов. М.: Юрайт, 2013.-560 с.
16. Смирнова Ю.В., Реклама на телевидении. Учебное пособие /Ю.В.Смирнова. М.: Омега-Л, 2014. - 256 с.
17. Ушанов П.В., Медиа рилейшнз. Основные аспекты взаимодействия СМИ и Public Relations / П.В.Ушанов. М.: Флинта, Наука, 2014. - 476 с.
18. Фролов С.С., Связи с общественностью в работе фирмы. Стратегия, коммуникации, имидж, брендинг /С.С.Фролов. Москва: Высшая школа, 2014. - 738 с.
19. Хапенков В.Н., Организация рекламной деятельности / В.Н.Хапенков, О.В.Сагинова, Д.В.Федюнин. М.: Академия, 2014. - 240 с.
20. Шпильная Надежда Николаевна, Не ешь меня, я тебе песенку спою, или как пишутся PR-тексты. Учебное пособие / Шпильная Надежда Николаевна. М.: Флинта, 2016. - 996 с.

1.0202/B47.	2.Զրոսաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդներ	3.6 կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ զրոսաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդների վերաբերյալ, ձևավորել գիտելիքներ զրոսաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդների բովանդակության, առանձնահատկությունների, կիրառական նշանակության մասին:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
1. բացատրելու զրոսաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդները , դերը և նշանակությունը, 2. պարզաբանելու զրոսաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդների կիրառման ձևերն ու մեխանիզմները,		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
1. ստացած գիտելիքները կիրառելու զրոսաշրջային ծառայությունները արդյունավետ կազմակերպելու համար,		
գ.ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
1. ուղղությունը կերպով պլանավորելու ժամանակն ու այլ ուսուրանությունները, 2. թիմում աշխատելու:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունները.		
Ա2.մեկնաբանել զրոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,		
Ա5.գնահատել զրոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,		
Ա6.տարբերակել զրոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին մոտեցումները, դրանց		

առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն):

11. Վիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Խոսքային մեթոդներ,
2. դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում,
3. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում,
4. ինտերակտիվ-կառուցղական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Ըստացիկ ստուգում՝ առավելագույնը՝ 5 միավոր արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը՝ 6 միավոր արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով։ Հարցատումը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 3-ական միավոր։

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. .

Թեսա 1. Զբոսաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդները դասընթացի էությունը, նպատակը, խնդիրները, կառուցվածքը, նշանակությունը: **Թեսա 2.** Էքսկուրսիան որպես զբոսաշրջային ծառայության մեթոդ: **Թեսա 3.** Մարքետինգային վերլուծությունը որպես զբոսաշրջային ծառայության մեթոդ: **Թեսա 4.** Տնտեսական վերլուծությունը որպես զբոսաշրջային ծառայության մեթոդ: **Թեսա 5.** Մենեջմենթի դերը զբոսաշրջային ծառայության մեթոդիկայում: **Թեսա 6.** Կազմակերպչական որոշումները որպես զբոսաշրջային ծառայության մեթոդ: **Թեսա 7.** Զբոսաշրջային ծառայությունների կազմակերպման մեթոդների սոցիալ-տնտեսական նշանակությունը: **Թեսա 8.** Զբոսաշրջային ծառայությունների մրցակցությունը որպես տուրիզմի զարգացման միջոց: **Թեսա 9.** Զբոսաշրջային ծառայությունների զարգացման դեստինացիոն մեթոդները: **Թեսա 10.** Բնական պայմաններն ու ռեսուրսները որպես զբոսաշրջային ծառայությունների կազմակերպման միջոց: **Թեսա 11.** Պատմա-մշակութային արժեքները որպես զբոսաշրջային ծառայությունների կազմակերպման միջոց: **Թեսա 12.** Դեստինացիայի սպասարկման ենթակառուցվածքների դերը զբոսաշրջային ծառայությունների կազմակերպման գործում:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. Джанджугазова Е.А., Маркетинг туристических территорий: учеб.пособие для студ.высш.учеб.заведений /Е.А.Джанджугазова. – М.: Издательский центр «Академия», 2006.
2. Дурович А.П., Маркетинг в туризме: учеб. пособие /А.П.Дурович. – 2-е изд., перераб. и доп. – Минск: Новое знание, 2004. – 496 с.
3. Инновационные инструменты продвижения туристических услуг Республики Беларусь: моногр. /А.И.Тарасенок, Н.И.Кабушкин, М.Горбылева, Т.Е.Баранова, А.Г.Траскевич; под ред. Н.И.Кабушкина. – Минск: БГЭУ, 2011. – 254 с.
4. Котлер Ф., Маркетинг. Гостеприимство и туризм /Ф.Котлер, Дж.Боуэн, Дж.Мейкенз. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 1071 с.
5. Тарасенок А.И., Маркетинг туристических дестинаций: учеб.-практ. пособие /А.И. Тарасенок. – Минск: БГЭУ, 2011. – 199 с.

1.0202/B47.	2.Զբոսաշրջային ռեսուրսագիտություն	3. 6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին համակարգված գիտելիքներ տալ զբոսաշրջային ռեսուրսագիտության վերաբերյալ, ձևավորելու գիտելիքներ զբոսաշրջային ռեսուրսագիտության բովանդակության, կառուցվածքի ու նշանակության վերաբերյալ:		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիք՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

3. ներկայացնելու գրուաշրջային ռեսուրսագիտության, էությունը, նպատակը, խնդիրները, դերը գրուաշրջության մեջ
4. բացատրելու գրուաշրջային ռեսուրսագիտության կառուցվածքը, կիրառման մեխանիզմները,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

2. ստացած գիտելիքները կիրառելու գրուաշրջության տարբեր ձևերում և դրանց արդյունավետ կազմակերպման գործում,

գ. քննիչանրական/փոխանցելի կարողություններ

2. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա5. գնահատելու գրուաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ձարտարապետության դերը և նշանակությունը,

Բ4. գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

5. խոսքային մեթոդներ,
6. զննական մեթոդներ,
7. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն),
8. բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

Ըստացիկ ստուգում՝ առավելագույնը՝ 5 միավոր արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը՝ 6 միավոր արժեքով:

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 9 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 3-ական միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Դասընթացի էությունը, նպատակը, խնդիրները, նշանակությունը, կառուցվածքը, կապը այլ դասընթացների հետ: **Թեմա 2.** Դասընթացի ուսումնասիրության մեթոդները: **Թեմա 3.** Տարածքը որպես գրուաշրջային ռեսուրս: **Թեմա 4.** Բնակչությունը որպես գրուաշրջային ռեսուրս, գրուաշրջության կազմակերպիչ: **Թեմա 5.** Բնական պայմանները որպես գրուաշրջային ռեսուրս: **Թեմա 6.** Բնական ռեսուրսները որպես գրուաշրջային ռեսուրս: **Թեմա 7.** Տնտեսության դերը գրուաշրջության մեջ: **Թեմա 8.** Սպասարկման ենթակառուցվածքները որպես գրուաշրջային ռեսուրս: **Թեմա 9.** Բնական և պատմամշակութային հուշարձանները որպես գրուաշրջային ռեսուրս: **Թեմա 10.** Ազգային ավանդույթները և խոհանոցը որպես գրուաշրջային ռեսուրս:

14. Հիմնական գրականության ցանկը

4. Մոլրայլան Յու., Արտասահմանյան Երկրների տնտեսական և սոցիալական աշխարհագրություն, հ. 1,- Եր., 1998:
5. **Боголюбов** В., Орловская В., Экономика туризма, М., 2005.
6. Социально-экономическая география зарубежного мира, Под ред. В.В.Вольского, М., 2001.
7. Романова Э. Природные ресурсы мира, -М.. 1994.
8. Минц А.А. Экономическая оценка естественных ресурсов, -М.., 1972.

1.0202/B47.	2.Հայկական սփյուռքի աշխարհագրություն	3.6 ECTS կրետիխ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին պատկերացում տալ Հայ սփյուռքի (հայկական		

գաղթաշխարհի) պատմության մասին, ուսումնասիրելու արտազադերը, որպես հայ ժողովրդի պատմության անբաժանելի մասնիկ, դրանց դրդապատճառները, ժամանակաշրջանները, գաղթաշխարհի որակապես նոր տեսակի անվանման՝ «սփյուռք» (diaspora) հասկացության առաջացումը, նրա բովանդակային նշանակությունը, հայրենիք-սփյուռք կապերի ամրապնդման, սփյուռքի ակտիվ մասնակցության գործընթացը ՀՀ տնտեսության զարգացման գործում:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու հայկական սփյուռքի պատմությունն ու աշխարհագրությունը,
2. թվարկելու սփյուռքի առաջացման պատճառները և հիմնական գաղթօջախները, դրանց աշխարհագրական տարածումը,
3. Ներկայացնելու հայկական սփյուռքի ազգային հաստատությունները,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. գնահատելու սփյուռքի տնտեսական, սոցիալական վիճակը, աշխարհաքաղաքական տեղը, սփյուռք-հայրենիք կապի կարևորությունը,
2. կատարելու ընդհանրացումներ սփյուռք-հայրենիք առանձությունների վերաբերյալ:

գ. քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. կարևորելու հայկական սփյուռքի դերը ՀՀ -ում գրուաշրջության զարգացման գործում,
2. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունըները.

Ա3. քացահայտելու գրուաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,

Ա5. գնահատելու գրուաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,

Բ4. գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն,
2. սեմինար պարապմունք,
3. գննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն),
4. բացատրական-ցուցադրական մեթոդ
5. բանավեճ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները

1 ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 5 միավոր արժեքով:

Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 6 միավոր արժեքով:

Եզրափակիչ քննություն 9 միավոր արժեքով:

13. Դասընթացը բարկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեսա 1. Ներածություն: Դասընթացի նպատակը, դասընթացի համառոտ բովանդակությունը:

Թեսա 2. Սփյուռքահայ համայնքների աշխարհագրական տարածումը: **Թեսա 3.** Սփյուռքում գործող ազգային հաստատությունները: **Թեսա 4.** Արևմտյան համայնք (Եվրոպական համայնք: Գաղթօջախները՝ Ֆրանսիա, Իտալիա, Հունաստան, Ռումինիա, Լիհաստան, Բուլղարիա, Բելուգիա) **Թեսա 5.** Ամերիկյան համայնքներ (Գաղթօջախները՝ ԱՄՆ, Կանադա, Բրազիլիա, Արգենտինա): **Թեսա 6.** Արևելյան համայնք: (Գաղթօջախները՝ Լիբանան, Սիրիա, Իրան, Թուրքիա, Եգիպտոս, Սուլդան, Եթովպիա, Սինգապուր): **Թեսա 7.** Հետխորհրդային տարածքների հայ համայնք: (Գաղթօջախները՝ Ռուսաստան, Ուկրաինա, Վրաստան, Աղրբեջան, Ղազախստան):

14. Հիմնական գրականության ցանկը

1. «Հայ սփյուռք», հանրագիտարան, Եր., 2003:
2. Մալխասյան Ա., Հայերն աշխարհում, Եր, 2007:
3. Հետխորհրդային երկրների հայկական համայնքների ինքնության խնդիրները և

տեղեկատվական ռեսուրսները, Եր., Նորավանք, 2010:

4. Արքահամյան Ս., Պատմություն հայ գաղթավայրերի պատմության, հ. Եր.1.2, 1964, 1967:
5. Դալլաջյան Կ., Հայ սփյուռքի պատմություն /համառոտ ակնարկ/ Եր. 1992:

1.0201/B47.	2.Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրություն	3.6 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.45/15/0	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողին տալ վիճակագրական մեթոդների օգտագործման հմտություններ, ծանոթացնելու օգտագործվող տնտեսական վիճակագրության ցուցանիշների համակարգին, կատեգորիաներին, հաշվարկման եղանակներին:		
9.Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ամսնագիտական գիտելիք և իմացություն		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Նկարագրելու վիճակագրության մեթոդը և խնդիրները, 2. կատարելու վիճակագրական ամփոփում, խմբավորումներ, 3. կազմելու աղյուսակներ: 		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ինքնուրույն հավաքելու, ամփոփելու և վերլուծելու տնտեսության տարբեր ոլորտներին վերաբերող վիճակագրական տվյալները: 		
գ.քննիանրական/փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ, 2. թիմում աշխատելու: 		
10.Դասընթացը ձևափորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.		
Բ3.կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,		
Գ1.կիրառելու սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքները և մեթոդները մասնագիտական և հասարակական խնդիրները լուծելու ժամանակ,		
Գ9. վերլուծելու և եզրահանգումներ անելու՝ դրսնորելով քննական մտածողություն, ինչպես նաև ցուցաբերելու ստեղածագործական մոտեցում մասնագիտական ոլորտի խնդիրները բացահայտելու և տարբեր լուծումներ առաջարկելու համար:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն /ավանդական և ինտերակտիվ/, 2. գործնական պարապմունքներ, 3. ինքնուրույն աշխատանքներ, 4. քննարկում /բանավեճ, 5. համագործակցային աշխատանք: 		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները		
1 ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 5 միավոր արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 6 միավոր արժեքով: Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր արժեքով:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Վիճակագրության առարկան, մեթոդը, խնդիրները և կազմակերպումը: Թեմա 2. Վիճակագրական դիտարկումներ: Թեմա 3. Վիճակագրական ամփոփում, աղյուսակներ, խմբավորումներ: Թեմա 4. Գրաֆիկական մեթոդը վիճակագրության մեջ: Թեմա 5. Ընդհանրացնող վիճակագրական ցուցանիշներ: Թեմա 6. Միջին մեծություններ: Թեմա 7. Վարիացիայի ցուցանիշները: Թեմա 8. Ընտրանքային դիտարկում: Թեմա 9. Դինամիկայի շարքեր, դրանց վերլուծությունը: Թեմա 10. Ինդեքսներ, խնդեքսային մեթոդ: Թեմա 11. Փոխապատճենացումների վիճակագրական ուսումնասիրությունը:		

14.Հիմնական գրականության ցանկը.

- Կոնստանդյան Ա., Ֆահրայան Մ., Վիճակագրության ընդհանուր տեսության խնդիրների ժողովածու, Եր., 1986:
- Հովհաննիսյան Հ., Ֆահրայան Մ., Սոցիալ-տնտեսական վիճակագրություն, Ուսումնական ձեռնարկ, «Տնտեսագետ», Եր., 2000.
- Կողլով Վ., Էռլիխ Յա., Դոլգուշևսկի Ֆ., Պոլուշին Պ., Վիճակագրության ընդհանուր տեսություն, Եր., 1982:
- Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը, ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայություն, Տեղեկատվական-վերլուծական գեկույց, Եր., 2001:
- Հայաստանի ազգային հաշիվները, Այուսակներ, մեթոդաբանություն, վիճակագրության պետական ռեգիստրի և վերլուծության նախարարություն, Եր., 2000:
- Елисеева И.И., Общая теория статистики: учебник для вузов / И.И. Елисеева, М.М. Юзбашев; под ред. И.И. Елисеевой. – М.: Финансы и статистика, 2009.
- Ефимова М.Р., Практикум по общей теории статистики: учебное пособие для вузов / М.Р. Ефимова и др. – М.: Финансы и статистика, 2007.
- Мелкумов Я.С., Социально-экономическая статистика: учебно-методическое пособие. – М.: ИМПЭ-ПАБЛИШ, 2007.
- Общая теория статистики: Статистическая методология в изучении коммерческой деятельности: учебник для вузов / О.Э. Башина и др.; под ред. О.Э. Башиной, А.А. Спирина. - М.: Финансы и статистика, 2008.

1.0202/B47.	2.Տորիստական ծառայությունների ստանդարտացում և սերտիֆիկացում	3.6 ECTS կրեդիտ
4.3 Ժամ/շաբ.	5.45/0/15	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ հաղորդել ուսանողներին մասնագիտական գիտելիքներ տուրիզմի ոլորտում նորմավորման և արտոնագրման մասին հետազայում այդ գիտելիքները պրակտիկ գործունեության մեջ օգտագործելու համար:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինիկ՝ ա.մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		
3. մեկնաբանելու սերվիսի ոլորտում պարտադիր և կամավոր արտոնագրման և նորմավորման արանձնահատկությունները, 4. ներկայացնելու սերվիսի ոլորտում արտոնագրման և նորմավորման գործնթացը համակարգող փաստաթղթերը:		
բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ 2. գործնականում համապատասխանեցնելու ծառայությունների որակը ընդունված ստանդարտներին:		
գ.ընդհանրական/իռիսանցելի կարողություններ 2. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ:		
10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները. Ա2.մեկնաբանելու զբոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ձիցտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրություն:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 5. դասախոսություն, 6. զննական մեթոդներ,		

<p>7. գործնական մեթոդներ,</p> <p>8. բանավեճ:</p> <p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p> <p>1 ընթացիկ ստուգում՝ առավելագույնը 5 միավոր արժեքով: Ինքնուրույն աշխատանք՝ առավելագույնը 6 միավոր արժեքով: Եզրափակիչ քննություն՝ 9 միավոր արժեքով:</p> <p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Նորմավորման Էռլյունը և բովանդակությունը: Թեմա 2. Նորմավորման գործընթացի կազմակերպումը Հայաստանի Հանրապետությունում: Թեմա 3. Ծառայությունների նորմավորում: Թեմա 4. Նորմավորումը և արտոնագրումը արտասահմանյան երկրներում: Թեմա 5. Արտոնագրման Էռլյունը: Թեմա 6. Ծառայությունների արտոնագրում:</p> <p>14.Հիմնական գրականության ցանկը</p> <p>1. Курочкина А., Стандартизация и сертификация социально-культурных и туристических услуг: теоретический аспект. 2. Baumgarten L., Standardization and certification in tourism.</p>

ԱՅԼ ԿՐԹԱԿԱՆ ՍՈՒՌՈՒՆԵՐ

1.0202/B49	2.Ուսումնական պրակտիկա	3.3 ECTS կրեդիտ
4.4-րդ կիսամյակ	5.Ստուգարք	
6. Ուսումնական պրակտիկայի նպատակն է ուսանողներին հնարավորություն տալ.		
<ul style="list-style-type: none"> • հավաքագրելու, դասակարգելու, վերլուծելու, համադրելու և գնահատելու պրակտիկայի օբյեկտներին վերաբերվող մասնագիտական տեղեկույթը, 		

- կատարելու խմբային, անհատական, կազմակերպչական աշխատանքներ,
- ընդլայնելու ու զարգացնելու մասնագիտական աշխարհայացքը, հմտություններն ու կարողությունները,
- ճնաչելու ՀՀ սպասարկման ոլորտը, մշակութը, պատմությունը, աշխարհագրությունն ավելի խորը կերպով:

7. Ուսումնական պրակտիկայի ավարտին ուսանողն ունակ կլինիկ՝

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ներկայացնելու պատմամշակութային և բնական օբյեկտների գրուաշրջային դերն ու նշանակությունը,
2. Նկարագրելու մասնագիտական ոլորտի օբյեկտները և դրանցում տեղի ունեցող գործնքացները,
3. Ուսումնասիրելու և գնահատելու պրակտիկայի օբյեկտների ներքին և արտաքին միջավայրերը,
4. Գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները տարածքային տարբեր մակարդակներում,
5. Բացահայտելու սպասարկման ոլորտի աշխատակիցներին անհրաժեշտ պրակտիկ հմտություններն ու կարողությունները,

գ. բնտիւնրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Կատարելու պրակտիկայի օբյեկտների վերաբերյալ հետազոտական աշխատանք,
2. Կատարելու թիմային աշխատանք,
3. հաղորդակցվելու մասնագիտորեն:

8. Ուսումնական պրակտիկան ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Բ3. Կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

Բ4. Գնահատելու գրուաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները,

Գ5. Կառավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշխատանքային թիմ, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար:

9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Դիտողական դասախոսություններ
2. հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում
3. խմբային աշխատանքներ, քննարկումներ:

10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Սուսպարը՝ հիմնված անհատական հաշվետվության կազմման և պաշտպանության վրա:

11. Ուսումնական պրակտիկան բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.

1. նախապատրաստման
2. իրազորման
3. ավարտման:

12. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գրիգորյան Մ., Սուվարյան Ս., Ալեքսանյան Գ., Քելյան Ս., Սերվիս մասնագիտության ուսումնական պրակտիկաների կազմակերպման ուսումնամեթոդական ուղեցույց, Եր., 2016.
2. ԵՊՀ բակալավրի կրթական ծրագրի կառուցվածքը և բովանդակությունը: Հաստատված է ԵՊՀ գիտական խորհրդի 2017 թ. մայիսի 4-ի թիվ 7 նիստում:

1.0202/B50	2. Ավարտական աշխատանք	3.12 ECTS կրետիս
4.8-րդ կիսամյակ	5. Առանց բնրացիկ գնահատման	
6. Ավարտական աշխատանքի նպատակն է արտացոլել տվյալ մասնագիտության		

շրջանակներում ուսանողի ձեռք բերած գիտելիքները կիրառելու և մասնագիտական ոլորտին առնչվող խնդիրներ բարձրացնելու ու լուծումներ առաջադրելու հմտությունները:

7. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

- բացահայտելու ավարտական թեմային վերաբերվող նոր գիտելիքներ՝ տեսություններ, հայեցակարգեր, մոտեցումներ, սկզբունքներ,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

- ձևակերպելու գիտական խնդիրներ,
- կատարելու գիտագործնական առաջարկներ՝ մասնագիտական խնդիրները լուծելուու համար,

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- աշխատելու խնդրույթն,
- մտածելու մասնագիտորեն և քննադատաբար:

8. Ավարտական աշխատանքը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Ա2. մեկնաբանելու գրոսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,

Ա3. բացահայտելու գրոսաշրջության առանձնահատկությունները և զարգացումները տարածաշրջանային ու տեղական մակարդակներում,

Ա4. վերլուծելու գրոսաշրջության և ռեկրեացիայի զարգացման գործոնները և արդի միտումները, տարատեսակները, աշխարհագրությունը,

Ա5. գնահատելու գրոսաշրջության զարգացման գործում ազգագրական, կրոնական արժեքների, ազգային արվեստի և ճարտարապետության դերը և նշանակությունը,

Ա6. տարբերակելու գրոսաշրջության ուսումնասիրությունների առանձին մոտեցումները, դրանց առանձնահատկությունները (սոցիոլոգիական, տնտեսագիտական, մշակութաբանական, աշխարհագրական և այլն),

Բ2. իրականացնելու գրոսաշրջային գործունեության կազմակերպման պլանավորում, նախագծերի կազմում և մոդելավորում,

Բ3. կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ,

Բ4. գնահատելու գրոսաշրջության ռեսուրսներն ու ենթակառուցվածքները,

Գ3. Դասավանդությունը մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- խորհրդատվություններ/ուղղորդում

10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ավարտական աշխատանքը գնահատվում է առավելագույն 20 միավոր, որը ներառում է՝

- աշխատանքի արդիականության հիմնավորումը և գրականության վերլուծությունը՝ առավելագույնը՝ 2 միավոր
- աշխատանքի կատարումը և արդյունքները՝ առավելագույնը՝ 6 միավոր
- աշխատանքի շարադրումը և ձևակորումը՝ առավելագույնը՝ 4 միավոր
- աշխատանքի հրապարակային պաշտպանությունը՝ առավելագույնը՝ 8 միավոր :

11. Ավարտական աշխատանքի կատարումը բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.

- թեմայի որոշում և հաստատում
- հետազոտություն
- արդյունքների համակարգում
- նախապաշտպանություն
- աշխատանքի կազմում
- պաշտպանություն:

12. Հիմնական գրականության ցանկ.

- ԵՊՀ-ում բակալավրի ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգ: Հաստատված է ԵՊՀ գիտական խորհրդի 2017 թ. հոկտեմբեր 12-ի թիվ 1 նիստում (հասանելի

1.0202/B51	2.Մասնագիտական պրակտիկա	3.3 ECTS կրեդիտ
4.8-րդ կիսամյակ	5.Սոուզարք	
6.Մասնագիտական պրակտիկայի նպատակն է՝		
<ul style="list-style-type: none"> ուսանողներին հնարավորություն ընձեռնելու ակարեմիական ուսուցման ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները կիրառելու գործնականում՝ աշխատանքային միջավայրում, ամբողջացնել ակադեմիական գիտելիքները և մասնագիտական հմտությունները, զարգացնել մասնագիտական աշխատանքային հմտությունները, ծանոթանալ պոտենցիալ գործառուներին, ձեռք բերել աշխատանքային փորձ, ձեռք բերել անհրաժեշտ տեղեկույթ ավարտական աշխատանքների կատարման համար: 		
7.Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կինք՝		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> կիրառելու մասնագիտական գիտելիքները աշխատանքային գործընթացներում, կատարելու գործնական-աշխատանքային առաջադրանքներ, հավաքելու մասնագիտական տեղեկույթ հետազոտական աշխատանք կատարելու համար: 		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ		
<ol style="list-style-type: none"> կատարելու ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքներ և առաջադրանքներ, աշխատելու թիմում, հաղորդակցվելու մասնագիտություններ: 		
8.Մասնագիտական պրակտիկան ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարյունքները.		
Ա2. Մեկնարաննելու գրուսաշրջության կազմակերպման սկզբունքները, մասնագիտական նորմատիվ փաստաթղթերը,		
Բ1. Իրականացնելու մարքեթինգի և մենեջմենթի վերաբերյալ վերլուծություններ գրուսաշրջության և ռեկրեացիայի ոլորտում,		
Բ3. Կատարելու մասնագիտական հետազոտական աշխատանք, վերլուծություններ և գնահատումներ՝ կիրառելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ		
Բ5. Ցուցաբերելու հյուրընկալության կազմակերպման և գրուսաշրջային ծառայությունների սպառողների հետ շփման բարձր կուլտուրա,		
Գ2. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր ու գրավոր խոսք մասնագիտական հանրույթում:		
Գ3. Պահպաննելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:		
9.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ol style="list-style-type: none"> քննարկումներ և բանավեճեր հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում խմբային աշխատանքներ: 		
10.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
Սոուզարք՝ հիմնված անհատական հաշվետվության կազմման և պաշտպանության վրա:		
11.Հիմնական գրականության ցանկ.		
<ol style="list-style-type: none"> ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրք 2004 թ.: ՀՀ օրենքը «Գրուսաշրջության և գրուսաշրջային գործունեության մասին», 17.12.2003: 		